Lietuvos Nacionalinės Mažosios Bibliotekos

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (1187) 1972 LAPKRIČIO - NOVEMBER 2 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Tylos perspektyvoje

Nors civilizuotas žmogus bėga nuo mirties, iškelia kapines kiek galint toliau už miestų, tačiau niekur pabėgti negali — mirtis ateina į patį miesto vidurį, į linksmybių vakarus, į puošnias rezidencijas, į pačią žmogaus gyvenimo centrinę ląstelę — šeimą. Ji priverčia žmogų sustoti kasdienybės rutinoje ir pakelti akis tylos perspektyvon. Jo vieniša kančia, jo žingsniai kapinėse atskleidžia tos perspektyvos misterinę viziją, kuri prabyla visai skirtinga kalba, bylojančia apie naują gyvenimą. **Be tos vizijos, siekiančios anapus horizonto, anapus daiktinės tikrovės, mūsų gyvenimas būtų beprasmis arba siauraprasmis. Tiktai tada, kai žmogaus mintyje nušvinta antgamtinė perspektyva, visas gyvenimas įgauna prasmę, ir tai tokią nelauktą, tokią žavinčią, kokios šioje tikrovėje niekas negali nei nujausti, nei regėti.** Dėlto žmogus, gyvenąs tokioj perspektyvoj, niekad nesiskundžia gyvenimo absurdiškumu. Tokiam ir kančia yra pakopa augštyn, ir mirtis yra sesuo (šv. Pranciškus Asyžietis). Bet vargas tam, kuris nepajėgia rasti tokios tylos perspektyvos, tokios antgamtinės vizijos, kurios spinduliai nuskaidrina kasdienybės dangą. Mūsų laikais tai masinis reiškinys. Dėlto klesti beprasmybės filosofija, dėlto plinta absurdo teatras, dėlto gimsta vienos dimensijos literatūra su viendimensiniu žmogumi. Tai madinga linkmė, nes ja gyvena milijonai žmonių. Jie bando netgi džiaugtis ja, prisidengti savotiška apgaule, kurią jau pastebėjo jaunimas ir jieško prasmingesnio gyvenimo.

* * *

Žmogui, kurio perspektyva baigiasi su regimu horizontu, aišku, kapinės yra beprasmis dalykas, kaip ir visa būtis. Jo gyvenimas darosi grasus, nemielas, kyla savotiška baimė, kurią filosofai vadina egzistencine baime. Tai ne kasdieninė baimė, kylanti dėl įvairių priežasčių, bet tas sunkiai aptariamas jausmas, besigraužiąs sielos gelmėj, lyg kirminas obuolyje. Žmogus pergyvena savotišką nerimą, nepasitenkinimą, tačiau nesuvokia priežasties. Mirtis nėra jam prasmingesnė už gyvenimą. Ji nėra joks sprendimas, o tik absurdo sutirštinimas, neišsklaidąs egzistencinės baimės. Visai kitaip yra su žmogumi, kuris pajėgia prasiveržti į antgamtinę perspektyvą. Jame dingsta egzistencinė baimė, išnyksta absurdas. Mirtis ir jam nėra joks malonumas, bet skausmingas slenkstis, perkeliąs kitokion gyvenimo plotmėn. **Tokios perspektyvos žmogus bijo ne mirties, bet gyvenimo tuštumo, nes tik gyvenimo turinys paruošia žmogui antgamtinio gyvenimo kelią. Tuščias gyvenimas, nors jis būtų ir krikščionišku vadinamas, veda tiktai tuštumon.** Teisingai pastebėjo Goethė, sakydamas: "Tuščias gyvenimas yra paankstinta mirtis." Tą pačią mintį tiktai kitaip išreiškė netgi nekrikščionis filosofas Platonas savo veikale "Gorgias": "Bijoti reikia ne mirties, bet gyvenimo neteisybės, nes skaudžiausia bus nužengti mirusių buveinėn su sąžine, pilna nusikaltimų". Taip, budelio mirtis negali būti lygiai turininga, kaip ir kankinio. Pastarasis yra pilnas turinio, o budelis — pasmerkimo.

* * *

Negalėtume sakyti, kad lietuviai išskirtinai gali didžiuotis savo gyvenimo turiningumu. Juose, kaip ir kitų tautų žmonėse, yra ir turiningumo, ir tuštumo, ir didelių dorybių, ir nemažesnių blogybių. Visdėlto, žvelgiant į pastarųjų dešimtmečių gyvenimą, matyti daugybė kankinių, pralenkiančių budelių skaičių. Tų kankinių tūkstančiuose yra labai įvairaus rango žmonių — pradedant paprasčiausiais darbininkais, baigiant vyskupais, ministeriais ir prezidentais. Jų gyvenimas paženklintas išskirtiniu turiningumu, šviečiančiu mums ir iš anapus. Jų dauguma galbūt palaidota Sibiro plotuose, jų kapai pažymėti kukliais kryžiais, o gal ir visai nežinomi, tačiau jų vardai tautoje yra žinomi. Dalis jau skelbta ir spaudoje. Ateis laikas, kai visų jų vardai sužėrės tikinčiųjų Bendrijos knygose. **Kad jie žėri šiandieną Dievo knygose, tikinčiajam aišku ne nuo šiandien. Jų palikti dvasiniai lobiai, nerašyti gyvenimo kovos testamentai, jų herojinis ryžtas eis iš kartos karton. Juk ar gali būti užmiršti geriausi tautos sūnūs, įsirėžę gyveniman neeiliniais savo žygiais?** Jie liks gyvi ne tik antgamtiniame gyvenime, bet ir savo tautos tradicijoje. Tikinčioji lietuvių Bendrija negalės jų neminėti, negalės savo ateities gyvenimo formuoti be jų paliktos dvasinės tradicijos. Individualus jų gyvenimas buvo daugelio budelių sunaikintas, bet išliko tai, ko žmogus sunaikinti negali. **Pr.G.**

Kanados įvykiai

UŽPLŪDO NELEGALŪS IMIGRANTAI

Federacinio parlamento rinkiminio vajaus metu Kanadą užliejo neįtikėtinai didelė turistų banga iš Karibų jūros salų ir net P. Amerikos. Kiekvieną savaitę apie 1.000 atskrisdavo iš Jamaikos į Toronto tarptautinį aerodromą "Air Canada" bendrovės lėktuvais. Didžioji jų dalis buvo negrai. Imigracijos ministerijos tarnautojams kilo rimtas įtarimas, kad šie "turistai" iš tikrųjų yra nelegalūs ateiviai, imigracijai naudojantys užpakalines Kanados duris. Paaiškėjo, kad tie "turistai" Kanadoje atsiima pinigus už grįžimo bilietą ir paprašo imigranto teisių. Antplūdį ypač paskatino premjero P. E. Trudeau vyriausybės nutarimas peržiūrėti anksčiau Kanadon atvažiavusių tokių 16.-363 "turistų" bylas ir duoti jiems pilnas ateivio teises. Šia privilegija jau pasinaudojo ir leidimus pasilikti Kanadoje gavo 12.418 asmenų. Jų bylų normaliam sprendimui būtų reikėję net kelerių metų. Dabartinio antplūdžio atstovai bijo, kad po federacinio parlamento rinkimų gali būti pakeisti įstatymai ir suvaržytas turistus vaidinančių imigrantų įvažiavimas. Imigracijos ministerija Toronto aerodrome jau įvedė griežtesnę kontrolę. Pareigūnai iš įtariamų turistų paima pasus, grįžimo bilietą ir pareikalauja užstato. Jie atiduodami grįžimo dieną.

Iš Toronto Don Jail kalėjimo amerikiečių pareigūnams Buffalo mieste buvo perduotas negras Edwin Hogan, praėjusį pavasarį pabėgęs iš Ohio kalėjimo. Jis yra nuteistas kalėti iki gyvos galvos už žmogžudystę ir ginklo panaudojimą plėšimuose. E. Hogan yra "Juodųjų panterų" grupės narys, Kanadoje norėjęs gauti politinę globą. Dėl jo grąžinimo nemažą triukšmą sukėlė Toronto 70.000 negrų bendruomenė, nes keturiem advokatam nebuvo leista tęsti apeliacijos iki augščiausiojo teismo. Imigracijos ministeris B. Mackasey betgi pilnai pritarė pareigūnams, nutarusiems užbaigti šią komediją ir kriminalinį nusikaltėlį E. Hoganą grąžinti į JAV. Panašaus likimo, atrodo, susilauks ir kitas negras — Roosevelt Douglas iš Karibų salų, dalyvavęs Montrealio George Williams universiteto elektroninio skaitytuvo centro sunaikinime. 1971 m. balandžio 22 d. jis buvo nuteistas kalėti dvejus metus ir sumokėti $5.000 baudą, kuri gali būti pakeista pusmečiu kalėjime. Po nepilnos savaitės jis buvo išleistas iš kalėjimo už $14.000 užstatą, ir jo advokatai dabar veda nesibaigiančias apeliacines bylas. Imigracijos pareigūnai jau yra davę įsakymą Kanadai milijonus dolerių nuostolio padariusį negrą R. Douglas grąžinti į jo gimtąjį kraštą.

Peršvelniais Kanados imigracijos įstatymais pasinaudodavo ne tik turistai, bet ir nusikaltėliai. Praėjusią savaitę Toronte pasibaigė italo paauglio Paolo Quarantos byla kalėjimu iki gyvos galvos. Ji lietė vienos itališkos krautuvės padegimą gazolinu, kuriame dėl įvykusio susidariusių dujų sprogimo žuvo gretimą įstaigą valiusi italė Maria Simone. Žuvęs griuvėsiuose taipgi buvo rastas Peter Moretti, kitas italas paauglys. Teismo metu paaiškėjo, kad padegėjų gaują sudarė teisiamasis, žuvusysis ir du po šio nusikaltimo Italijon pabėgę nariai — Joseph Lagamba, Santo Presta, 22 ir 21 metų jaunuoliai. Teisme taipgi buvo įrodyta, kad jiems $1.000 už krautuvės sudeginimą buvo pažadėję italai krautuvės savininkai, norintys gauti gerą draudą. Toronte tokie sprogimai jau keletą kartų yra palietę italams priklausančias itališkų vaisvandenių gamyklas. Kaltininkai vis nesurandami, nes italai vengia bendravimo su policija. Kelios dinamito lazdelės apardė italams priklausančią "Monarch" alinę. Pastarųjų aštuonių mėnesių laikotarpyje dinamito sprogimai jau tris kartus yra sukrėtę italui dr. Olindo Casullo priklausantį trijų augštų St. Anna Medical Centre pastatą. Paskutinioji bomba buvo susprogdinta jo automobilyje. Šie veiksmai liudija, kad Toronte esama Mafia stiliumi veikiančių grupių, kurios iš italų prekybininkų, pramonininkų ir intelektualų reikalauja dolerių už tariamą jų apsaugą.

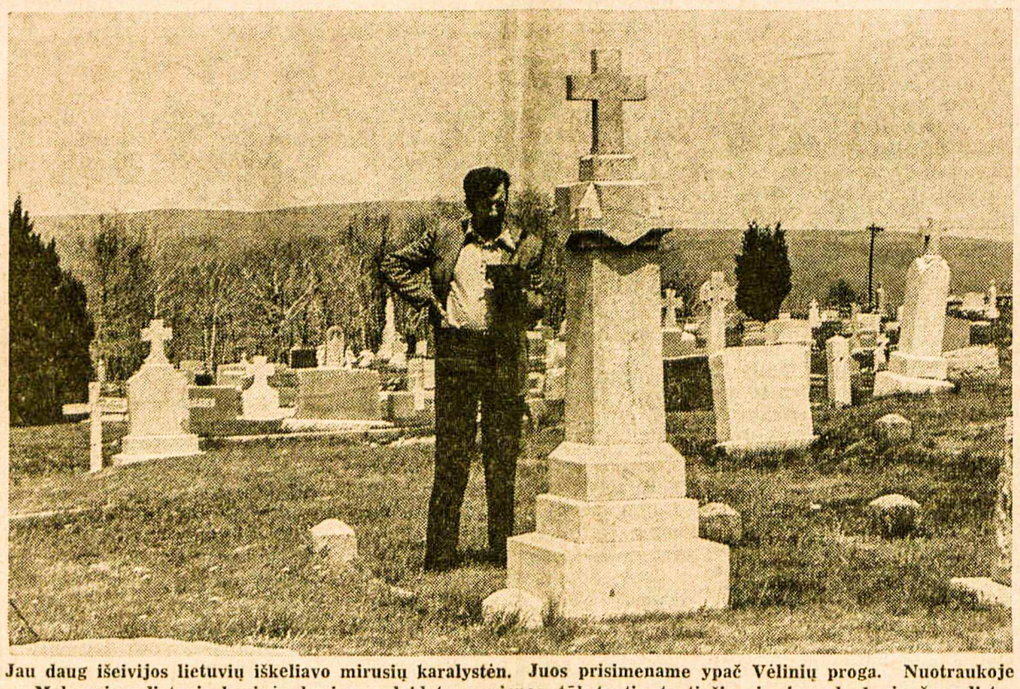

Jau daug išeivijos lietuvių iškeliavo mirusių karalystėn. Juos prisimename ypač Vėlinių proga. Nuotraukoje — Mahanojaus lietuvių kapinės, kuriose palaidotas nevienas tūkstantis tautiečių, ir jose lankęsis žurnalistas Vladas Ramojus, kurio reportažai spausdinami antrame "TŽ" puslapyje Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

Propagandiniai ratai Š. Amerikoje

Okupuotos Lietuvos, Latvijos ir Estijos delegacijos Kanadoje su specialiais uždaviniais

Kai užsienio lietuviai ima šaukti dėl įvykių okupuotoje Lietuvoje, Maskva sunerimsta ir atsiliepia Vilniaus lūpomis. Atsiliepia ji įvairiomis formomis ir per įvairius žmones. Jei vidaus gyvenime ji griebiasi brutalios jėgos, tai užsieniui ji bando atskleisti visai kitokį veidą. Čia ji rodo labai jau pasaldintą, rojinį savo veidą, ištrynusi visas brutalumo žymes.

Parūpo baltiečiai

Šį rudenį Maskvai ypač parūpo visas Pabaltijys. Pvz. Kanadoje lankėsi jau ištisa 22 baltiečių delegacija, sudaryta iš partiečių ir menininkų. Jau iš pat pradžios išeiviai pajuto, kad ši delegacija savo laikysena labai skyrėsi nuo ankstesniųjų, kurios nesistengė pabrėžti propagandinio aspekto. Ir neapsiriko. Netrukus paaiškėjo, kad tai grynai propagandinė delegacija, kurios uždavinio neslėpė nė sovietinė spauda. Antai, "Komjaunimo Tiesa" 201 nr. atspausdino solistų E. Kuodžio ir J. Girijoto nuotraukas su šia informacija:

Kanados — Tarybų Sąjungos Draugystės draugijos kvietimu į koncertinę kelionę po Kanadą su kitų Pabaltijo tautų menininkais išvyko mūsų respublikos artistų grupė — Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas, Pranas Tamošaitis, Regina Tamošaitienė, kompozitorius Rimvydas Žigaitis.

Tarybų Lietuvos artistai koncertuos įvairiuose Kanados miestuose. Jie dalyvaus renginiuose, skirtuose Tarybų šalies 50-osioms metinėms, susitiks su pažangiaisiais lietuviais, pasakos apie šiandieninės Lietuvos laimėjimus žemės ūkyje, pramonėje, kultūroje.

Solistai E. Kuodis ir J. Girijotas dainuos lietuvių liaudies, lietuvių tarybinių kompozitorių, kitų mūsų šalies tautų dainas.

Atviras prisipažinimas

Tai patvirtino ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos pirm. Ramojus Petrauskas savo pranešime, atspausdintame komunistinėje "Laisvėje" spalio 13 d. nr.: "Dabar labiausiai stengiamės padėti bičiuliams užsienyje tinkamai pasiruošti Tarybų Sąjungos įkūrimo penkiasdešimtmečio minėjimams." Iš jo pranešimo aiškėja, kad įvairiose šalyse veikia vadinamos "sovietinės draugystės" organizacijos, per kurias vyksta ne tiek kultūrinis bendradarbiavimas, kiek sovietinės sistemos liaupsinimas, ypač tuose kraštuose, kur atsiranda veiklesnių komunistų arba naivių prokomunistų. Minėtasis R. Petrauskas pvz. pranešė, kad pasibaigė Belgijos-Sov. Sąjungos draugystės organizacijos derybos. Esą belgai suplanavę "renginių kompleksą TSRS penkiasdešimtmečiui". Belgijos atstovai prašę, kad tuose renginiuose būtų plačiai atstovaujama ir Lietuva.

Iš minėtų informacijų aiškiai matyti, kad šiuo metu siunčiamos maskvinės delegacijos turi tarnauti Sov. Sąjungos penkiasdešimtmečio sukakties minėjimams užsienyje, skleisti jos laimėjimus, jos "kovą už taiką", tautų ir žmonijos laisvę. Bet tai apgaulės misija. Delegacijų nariai turi skleisti melą apie Sov. Sąjungą. Baltiečių delegacijos žmonės turi kalbėti apie laisvę Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Religinės delegacijos nariai privalo kalbėti apie religijos laisvę, nors ten siaučia žiauriausia priespauda. Menininkai tiesiogiai nėra įpareigoti skleisti propagandą, tik jai savo menu tarnauti, būti maskvinių tikslų įrankiais.

Renginiai Kanadoje

Tai gana ryškiai buvo matyti Kanadoje, kur baltiečių delegacija savo misiją vykdė bendrai ir atskirai. Pagrindinis jų dalykas buvo koncertai, paruošti Kanados-Sov. Sąjungos draugystės organizacijos. Tokie koncertai buvo surengti Montrealyje, Vankuveryje, Toronte ir Otavoje. Juose dalyvavo daugiausia estų ir lietuvių menininkai, padainuodami nemažą dalį ir rusiškų dainų. Net ir lietuviškieji ar estiškieji dalykai tokiose sąlygose vietinei publikai atrodė rusiški. Be to, minėtuose koncertuose, ypač po jų, neapsieita be tautų pavergėjos Sov. Sąjungos liaupsinimo. O liaupsinti turėjo, tiesiogiai ar netiesiogiai, kaip tiktai tų tautų žmonės, kurios yra šiuo metu pavergtos. Kokia ironija! Turi gyventi kalėjime ir šaukti, kad tai didžiausia laisvė!

Koncertai lietuviams

Dalis koncertų buvo surengta ir atskirai lietuviams — Montrealyje ir Toronte. Montrealyje rengė maža grupė ateivių su raudonųjų tautiečių talka. Dalyvavo apie 300 asmenų, kurių pusė buvo naujieji ateiviai. Girdėti, kad ir pelnas pasidalintas pusiau. O dalyvių Montrealyje buvo gausiau, nes ir spauda, ir radijas skelbė koncertą kaip tautinį renginį. Tik vėliau paaiškėjo, kad rengėjai persistengė — arba jie patys neviską žinojo, arba slėpė nuo visuomenės. Žinant pagrindinį delegacijos uždavinį, vargu ar derėjo plukdyti vandenį sovietiniam malūnui. Daugeliui buvo nejauku, kai paaiškėjo, kad kanadiečių-sovietų draugija rengia kitą koncertą Claude Champagne auditorijoj, kur propagandinis pobūdis ryškiai prasikišo.

Visai kita nuotaika vyravo Toronte. Čia iš pat pradžios buvo jaučiama nepalanki nuotaika, nes koncertą rengė lietuviai komunistai ukrainiečių komunistų salėje. Šio koncerto neskelbė nei "TŽ", nei lietuviškoji radijo programa. Paruošiamoji akcija vyko telefonais ir per komunistinį "Liaudies Balsą". Į koncertą susirinko daugiausia lietuvių, nors programoje dalyvavo ir estų menininkai. Naujųjų ateivių koncerte buvo, vienų nuomone, pusė (iš 150), kitų — trečdalis, kitų — apie 20. Pastarųjų nuomonė, atrodo, patikima, nes buvo skaičiuojama. Kaikurie jų buvo menininkų giminės, atvykę pasimatyti su savaisiais iš kitų vietovių. Labiausiai stebino kelių veikėjų dalyvavimas komunistiniame renginyje. Jiems ten nejauku pasidarė, kai po koncerto vienas rengėjų ėmė drožti komunistinę kalbą ir liaupsinti sovietinę Pabaltijo okupaciją. Tai rodo, kad "dypukams", dargi visuomenės veikėjams, nederėjo tokiame renginyje dalyvauti. Kai tūkstančiai patriotinės baltiečių visuomenės susilaikė nuo dalyvavimo, tai saujelės išsiskyrimas neatrodė garbingas.

Atsakingųjų pozicija

Prasidėjus propagandinio pobūdžio koncertams Kanadoje ryšium su Sov. Sąjungos penkiasdešimtmečiu, turėtų prabilti ir Baltiečių Federacija, ir KLB krašto valdyba. Mūsų visuomenė turėtų žinoti atsakingųjų vadovybių poziciją tokiais atvejais. Be to, baltiečių viršūnės, ištyrusios susidariusią padėtį, turėtų kreiptis į Kanados vyriausybę ir ją informuoti apie sovietinę iniciatyvą skleisti savo propagandą baltiečių išeivijoj. Jeigu tam tikslui panaudojama Kanados-Sov. Sąjungos kultūrinių mainų sutartis, tai baltiečiai turėtų protestuoti, nes ji yra piktnaudojama komunistinei propagandai. **K. M.**

Pasaulio įvykiai

HANOJOUS RADIJAS PRANEŠĖ, KAD SU PREZIDENTO R. NIKSONO patarėju H. Kissingeriu Paryžiuje jau š.m. spalio 8 d. pasiektas pilnas taikos susitarimas, kurį abi pusės turėjo pasirašyti spalio 31 d. Šį pranešimą patvirtino H. Kissingeris ir prez. R. Niksonas, pridėdami pastabą, kad taikos sutartis bus pasirašyta šiek tiek vėliau, nes dar yra neišspręsti keli neesminiai klausimai. Nors oficialus sutarties tekstas dar nėra paskelbtas, bet jos pagrindinius punktus jau išryškino Hanojaus radijo pranešimas ir amerikiečių spauda. Sutartį pasirašius, tuojau pat bus nutraukti karo veiksmai, iš P. Vietnamo per 60 dienų bus išvežta svetimų valstybių kariuomenė, abi pusės paleis belaisvius, per mėnesį laiko bus sudaryta tarptautinė priežiūros komisija. Prez. N. V. Thieu vyriausybė Saigone laikinai paliekama, kol naujus rinkimus praves iš jo vyriausybės narių ir neutralių asmenų sudaryta administracinė taryba. P. Vietname taipgi pasiliks apie 140.000 Š. Vietnamo karių ir partizanų, kurių atitraukimas ir abiejų Vietnamų suvienijimas bus sprendžiamas tiesioginėmis derybomis tarp Saigono ir Hanojaus. Sutarties pasirašymą, atrodo, kliudo prez. N. V. Thieu nepasitikėjimas minėta trijų grupių administracine taryba. Jis reikalauja, kad ši taryba būtų sudaryta specialaus referendumo keliu Jungtinių Tautų priežiūroje. Be to, prez. N. V. Thieu jau kelis kartus yra pabrėžęs, kad taikos sutartis negalės įsigalioti be jo parašo. Susidaro įspūdis, kad H. Kissingerio ir X. Thuy suplanuotai taikos sutarčiai prez. N. V. Thieu parašas nebuvo numatytas.

TAIKOS PREZIDENTAS

Vietnamo taikos sutartis galutinai palaidojo betkokias demokratų kandidato senatoriaus G. McGovern viltis prezidento rinkimuose lapkričio 7 d. Karo prezidentu vadintas respublikininkų kandidatas R. Niksonas dabar staiga tampa taikos prezidentu, ją išsikovojęs žymiai palankesnėmis sąlygomis, negu tos, kurias buvo žadėjęs priimti senatorius G. McGovern. Sutarties pasirašymo atidėliojimas perša mintį, kad prez. R. Niksonas taikos sąlygas tikisi dar pagerinti. Pasirašymo prieš prezidento rinkimus reikalauja ne jis, bet Hanojaus komunistai. Spėjama, jog pastariesiems didelį diplomatinį spaudimą karui užbaigti išvystė Pekingas ir Maskva. Pekingui rūpėjo prez. R. Niksono Šanghajuje duotas pažadas atitraukti JAV kariuomenės dalinius iš Formozos, kai bus išspręstas Vietnamo klausimas, o Maskvai — prekybiniai ryšiai su JAV. Komunistinės Kinijos premjerasČu En-lai net keletą kartų užsieniečiams žurnalistams yra prasitaręs, kad Čiang Kai-šekui būtų atleista visa jo antikomunistinė praeitis, jeigu jis sutiktų Formozą prijungti prie komunistinės Kinijos. Sovietų Sąjunga jau pasirašė su JAV prekybos sutartį, numančią ligšiolinius varžtus ir duodančią teisę naudotis eksporto-importo banko paskolomis. Maskva pasižadėjo sumokėti Vašingtonui $722 milijonus už II D. karo metais gautas $11,1 bilijono vertės ginklų bei įvairių gaminių siuntas. Tie $722 milijonai turės būti sumokėti į JAV iždą iki 2001 metų.

NUTRAUKĖ DERYBAS

Japonijos ir Sovietų Sąjungos taikos derybos Maskvoje buvo atidėtos sekantiems metams. Pagrindine kliūtimi užsienio reikalų ministerių M. Ohiros ir A. Gromyko pokalbiuose buvo keturios II D. karo paskutinėmis dienomis sovietų užimtos Japonijos salos, kurių Maskva nėra linkusi grąžinti, nes tokiu atveju komunistinė Kinija dar griežčiau galėtų pradėti reikalauti Rusijos carų užgrobtų žemių. Maskvoje dabar vėl atnaujintos derybos Kinijos ir Sovietų Sąjungos pasienio nesutarimų klausimais.

IŠVADAVO ARABUS

Du arabų Juodojo Rugsėjo organizacijos nariai pagrobė vokiečių orinio susisiekimo bendrovės "Lufthansa" lėktuvą virš Turkijos, privertė lakūnus skristi Miunchenan ir ten pareikalavo išleisti iš kalėjimo tris arabus, olimpiados rugsėjo 6 d. skerdynių dalyvius. V. Vokietijos vyriausybė prašymą patenkino, norėdama išgelbėti ginkluotų arabų lėktuve laikomus įkaitus — 20 asmenų. Kaliniai buvo nuskraidinti ir perduoti jų gelbėtojams Zagrebo aerodrome, Jugoslavijoje. Iš Zagrebo vokiečių "Lufthansos" lėktuvas arabus nugabeno į Libiją. Tai buvo gerai suplanuota ir įvykdyta arabų Juodojo Rugsėjo grupės operacija, sukėlusi didelį triukšmą Izraelyje. Jo vyriausybė pasmerkė V. Vokietiją, pranašaudama, kad arabų reikalavimų patenkinimas tik dar labiau skatins tokius veiksmus. Panašiu būdu išvaduoti 13 savo bendrininkų iš Turkijos kalėjimo bandė jos keleivinį lėktuvą pagrobę ir Sofijon nuskridę keturi marksistai studentai. Turkijai atsisakius išleisti iš kalėjimo 13 politinių kalinių, marksistai studentai pasitenkino Bulgarijos pasiūlyta politine globa.

DVI VOKIETIJOS?

V. Vokietijos sekr. Egon Bahr ir R. Vokietijos sekr. Michael Kohl pasirašė pirmą oficialią sutartį tarp abiejų Vokietijų, sumažinančią varžtus keleiviams. V. Vokietijos gyventojai, tiesa, jau ir anksčiau galėdavo lankytis R. Vokietijoje, tad naujoji sutartis jiem nėra labai reikšminga. Ji žymiai reikšmingesnė R. Vokietijos gyventojams, kuriems dabar šeimos reikalais bus leidžiama lankytis V. Vokietijoje. Tokiais šeimos reikalais suprantami gimimai, vestuvės, sunki liga ir mirtis. R. Vokietija jau sutiko išleisti V. Vokietijon 25 moteris su 18 vaikų, nuo jų pasirinktų vyrų ir oficialių vestuvių atskirtas W. Ulbrichto tvora. R. Vokietijos sekr. M. Kohl pasirašytą sutartį pavadino dviejų nepriklausomų Vokietijų įteisinimu, nors su tokia mintimi nenori sutikti V. Vokietijos sekr. E. Bahr. Federacinio parlamento rinkiminiame vajuje krikščionių demokratų partijos vadas R. Barzel šią sutartį taip pat laiko oficialiu dviejų Vokietijų pripažinimu, užantspauduojančiu jų padalinimą. Tokią mintį, matyt, turi ir II D. karo keturių didžiųjų sąjungininkų atstovai, Berlyne svarstantys abiejų Vokietijų įsijungimo į Jungtines Tautas problemą.

PAŠALINO SERBŲ VADUS

Jugoslavijos prez. J. B. Tito, sutramdęs nepriklausomybės siekius kroatų kompartijoje, pradėjo skųstis serbų kompartijos tautinėmis apraiškomis, permenku dėmesiu federacinės Jugoslavijos bendriesiems reikalams. Net ir Britanijos karalienės Elzbietos, princo Pilypo ir princesės Onos viešnagės metu jam buvo sunku užmiršti serbus. Šis britų karališkosios giminės vizitas buvo didelis J. B. Tito diplomatinis laimėjimas rodantis, kad Britanija jau ryžosi užmiršti komunistų pašalintą monarchinę sistemą Jugoslavijoje ir karaliaus Petro išsiuntimą užsienin. Karalienei Elzbietai su palyda grįžus Londonan, buvo paskelbta, kad iš pareigų pasitraukė serbų kompartijos vadas Marko Nikezic ir sekretorė Latinka Perovic. Nesutarimų tarp partiečių netrūksta ir pas Jugoslavijos kaimynę Rumuniją, kur kompartijos vadas ir prez. N. Ceausescu atleido iš pareigų ilgametį užsienio reikalų ministerį C. Manescu, pakeisdamas jį buvusiu pavaduotoju G. Macovescu.

GRĮŽTA J. PERONAS

1955 m. kariuomenės nuverstas Argentinos prez. J. Peronas š.m. lapkričio 17 d. keliom dienom atskris į Buenos Aires. Jis jau yra paskelbtas justicialistų partijos kandidatu į prezidentus, nors turi 77 metus amžiaus. Be to, įstatymai reikalauja, kad sekančiuose prezidento rinkimuose dalyvausiantieji privalo nuo š.m. rugpjūčio 25 d. gyventi Argentinoje. Savo kelione jis, matyt, nori pašalinti šią diskvalifikuojančią kliūtį.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Vatikano sekretoriatas nekrikščionių reikalams** turėjo savo metinį suvažiavimą, kuriame popiežius Paulius VI pareiškė, kad meilė ir pagarba kiekvienam žmogui, nesvarbu kokie būtų jo įsitikinimai, gali nugalėti per šimtmečius susikaupusį nepasitikėjimą. Jis išreiškė viltį, kad visos didžiosios religijos greitai susiburs bendrai žmonijos tarnybai, laisvei ir kilnumui. Šių metų suvažiavimo tema: "Klausytis ir mokytis" iš mahometonų, budistų, hindusų bei kitų nekrikščioniškų religijų žinovų. Šiame suvažiavime nebuvo pačių nekrikščionių atstovų. Trys nekrikščionys kalbėtojai dėl įvairių priežasčių neatvyko: ceilonietis buvo gydytojo sulaikytas paskutinę minutę, indietis negalėjo atvykti dėl vizos išdavimo komplikacijų, o iš afrikiečio nesulaukta jokio atsiliepimo po duotojo pirminio sutikimo. Suvažiavimo rezultatas—krikščionys vieni kitiems aiškino ką jie mano apie nekrikščionis. Ateityje numatoma tokius suvažiavimus daryti ne Romoje, o kokioje nors nekrikščionims artimesnėje aplinkoje.

★ **Religinių dalykų** pavertimas sensacingomis žiniomis buvo smarkiai Vatikano sukritikuotas. Ta proga Vatikano socialinių ryšių komisija pranešė, kad ateinančių metų birželio 1, Komunikacijų Dienos proga, bus parinkta tema, kad būtų atkreiptas tinkamas dėmesys į dvasinių vertybių reikalingumą mūsų amžiui, kuris linkęs nuvertinti dvasines vertybes. Komunikacinės priemonės esą irgi prie šios linkmės prisidedančios, tuo būdu griaudamos žmoguje šventumo bei dvasingumo pajautimą. Komunikacinės priemonės neturinčios tenkintis vien konstatavimu gyvenimo tokio, koks jis yra, bet turėtų imtis pozityvių veiksmų žmogaus ir jo aplinkos kilninimui.

★ **Jei anglikonai ir katalikai susijungs,** nei vieni, nei kiti neturės atsisakyti savitų tradicijų. Taip pareiškė kardinolas Jan Willebrands, Vatikano krikščionių vienybės sekretoriato pirmininkas, savo paskaitoje Lambeth rūmuose, oficialioje anglikonų arkiv. Michael Ramsey rezidencijoje. Tos paskaitos klausėsi specialiai anglikonų arkivyskupo sukviestieji svečiai. Kardinolas, peržvelgęs abiejų Bendrijų santykius nuo 1959 metų, pabrėžė, kad vienybė turinti būti organiška, bet jokiu būdu ne organizacinė. Organišką vienybę jis supratęs kaip vienybę Kristuje ir Jo Evangelijoje.

★ **Italijoje Šv. Rašto specialistai,** suvažiavę Romon studijų savaitei, buvo priimti popiežiaus Pauliaus VI, kuris juos sveikindamas pagyrė, kad į savo suvažiavimą pasikvietę ir moralinės teologijos specialistus. Bendradarbiavimas tarp Šv. Rašto ir moralinės teologijos specialistų, pasak jo, galįs pristatyti žmonijai Šv. Raštą kaip tikrąjį pagrindą žmogaus elgesiui. Tai gražus bendradarbiavimo pavyzdys ir kitoms mokslo sritims, nes šiais specializavimosi laikais be tokio bendradarbiavimo įlgai nebus galima apsieiti nė vienoje srityje.

★ **Tikėjimo ugdymas** ypatingai reikalingas šiais laikais — pareiškė popiežius Paulius VI tikintiesiems Šv. Petro bazilikoje. Tikintieji negali pasiduoti šiuolaikinei pasaulio dekadencijai, kuri absurdiškai kalba apie Dievo mirtį. Sekuliarizmas, ateizmas ir atsakomybės už savo veiksmus sumenkėjimas yra tikėjimo stokos pasekmės.

★ **Katalikų Bendrijos Prancūzijoje** vadovybė oficialiai papeikė seselių leidžiamą bei redaguojamą žurnalą "Echanges". Ypatingai buvo iškritikuoti du straipsniai: vienas perlaisvai žiūrėjo į aborto klausimą, o kitas davė visiškai kitokią sekso sampratą, negu mokoma Kat. Bendrijos. Šio žurnalo redaktorė yra 55 m. amžiaus ses. Francoise Vandermeersch. Paskutiniu metu šio žurnalo prenumerata pradėjo gerokai kristi.

★ **Šveicarijos parlamento** kantonų atsovybė priėmė vyriausybės pateiktą pasiūlymą panaikinti 124 metų senumo įstatymą, draudžiantį jėzuitams darbuotis švietimo ir religijos mokymo srityse Šveicarijoje. Parlamento valstybės taryba šį pakeitimą priėmė jau anksčiau. Nors tas draudimas iki šiol galiojo, tačiau praktikoje paskutiniu metu vyriausybė jau leido jėzuitams gyventi ir darbuotis Šveicarijoje.

★ **Nigerijos katalikų studentų** tarpe kun. James O'Connell pravestą anketa parodė, kad 45% vyrų eitų į kunigus, jei Katalikų Bendrija leistų kunigais tapti vedusiems vyrams. Anketa taipgi atskleidė, kad 53% studentų norėtų, jog K. Bendrija priimtų poligamiją (daugpatystę) kaip teisėtą gyvenimo būdą jų aplinkoje.

★ **Socialistų ir komunistų** koalicija Prancūzijoje paskelbė programą, pagal kurią būtų draudžiama kunigams dėstyti valdinėse mokyklose. Jeigu ši koalicija laimėtų rinkimus, vivos privačios mokyklos būtų suvalstybintos ir įjungtos į valdinių mokyklų tinklą. Tada jokioje mokykloje kunigai negalėtų mokyti.

★ **Dauguma vietnamiečių** yra nusistatę prieš komunistus, pasak belgo kun. Raymond de Jaegher, kuris daugelį metų praleido Kinijoje, o iš ten komunistų išvarytas, nuo 1954 iki 1964 metų darbavosi P. Vietname. Neseniai lankydamasis P. Vietname jis kalbėjęsis su devyniais P. Vietnamo vyskupais, kurie visi vienodai pareiškė, kad katalikai ten nenori taikos betkokia kaina. Jie nori laisvos taikos. Jų manymu, daugelis katalikų būtų išžudyta, jei komunistai užimtų P. Vietnamą.

★ **Kun. Alan W. Jones,** anglikonas mokslininkas, pasiūlė, kad anglikonai ir katalikai sutartų bendrą kunigų paruošimo programą. Jo manymu, dabar Katalikų Bendrija turėtų būti "atkatalikinta", nes katalikų kuniguose įsigaliojęs pseudoliberalizmas demoralizuoja ir menkina pačią Bendriją. Anot jo, yra labai keista anglikonams kunigams šiuo metu atsidurti daug tradiciškesnėje padėtyje negu jų broliai katalikai.

★ **Kanados prancūzų katalikų** teologų draugija nusprendė, kad Katalikų Bendrija turėtų leisti tikintiesiems išsituokti ir antrą kartą vesti. Tą savo sprendimą jie pasiuntė Kanados vyskupų konferencijai, kuri tuo klausimu turės pasisakyti.

Kun. J. Stš.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Našlaitis, studentas, generolas

DR. P. MAČIULIS

Nė vienas JAV pareigūnas nesusilaukė tiek daug dėmesio, neskaitant paties prezidento R. Niksono, kiek H. Kissingeris, valstybės saugumo reikalų patarėjas. H. Kissingeris tačiau dirba ne vienas — jis vadovauja 110 asmenų įstaigai, įskaitant pranešėjus, sekretorius, tyrinėtojus. Joje dirba gabūs, bet viešumoj nežinomi asmenys. Pastaruoju metu pradėjo kilti vienas H. Kissingerio ištikimų ir ryžtingų padėjėjų — gen. maj. Aleksandras M. Haig, jn. Jis yra 47 metų, augšto ūgio, mėlynakis, gražios, patrauklios išvaizdos, švelnios iškalbos, taktiškas, jautriai savigarbus, nieko "į vatą nevyniojąs" vyras. Saugumo įstaigoje jis yra viršininko H. Kissingerio pavaduotojas, jo dešinioji ranka. A. M. Haig tėvas buvo teisininkas, anksti miręs bei palikęs jį 10 metų. Gimė Aleksandras Filadelfijoje, lankė parapijinę mokyklą, vėliau Šv. Juozapo vidurinę mokyklą ir dvejus metus studijavo Notre Dame, vėliau West Point karo mokykloj, kurią baigė 1944 m. Jo brolis kunigas yra Wheeling College, West Virginia, direktorius, o jo sesuo Regina Meredeth — advokatė Penningtone, N. J.

Kaip visi jaunuoliai, A. Haig pasistengė gauti darbą, nes buvo reikalingas lėšų. "Mano tėvas mirė, kai man tebuvo 10 metų; turėjau visu kuo pasirūpinti. Pažinau laikraščių išvežiojimo kelius, tarnavau pašte, "Atlantic Refining Co.", moteriškų drabužių krautuvėje pasiuntiniu". Susitaupęs lėšų, studijavo Notre Dame un-te meną ir literatūrą. West Point karo mokykloje baigė sutrumpintą karo meto kursą 214-ju iš 310 kariūnų.

Vedė pianistę

Gavęs jaun. leitenanto laipsnį, buvo pasiųstas į Japoniją, kur vadovavo divizijos futbolo komandai ir dirbo generolo Mac Arthuro štabo administracijos skyriuje. Tokijo mieste vieno koncerto metu susipažino su įdomia pianiste Patricia Fox, kurios tėvas buvo MacArthuro štabo pavaduotojas. "Ji skambino Šopeno kūrinį, — prisimena Haig, — gerai atliko, be to, buvo patraukli. Tai padarė man gilų įspūdį. Pasiryžau susipažinti. Po to mudu netrukus susituokėm. Aš buvau komandiruotas į Taivaną, o iš tenai — į Korėją, kur vyko karas".

Haigai turi tris vaikus: Aleksis studijuoja Georgtown un-te, Brian baigė pradinį kursą West Pointe, o 16 metų Barbara — baigė parapijinę mokyklą. Haigo žmona — praktikuojanti katalikė.

Karjeros keliu

Užmetus akį į Haigo karinę karjerą, tenka pasakyti, kad jis, dirbdamas administracijoje , įsigijo gerų draugų. Korėjoje jis dalyvavo karo veiksmuose, buvo susirgęs jaknų uždegimu. Perkeltas į Fort Knox, vadovavo kuopai. Vėliau buvo paskirtas į West Point ir Annapolį — (jūrų akademija). Pasiųstas į Vokietiją, tarnavo tankų batalijone. Iš Vokietijos persikėlė į Georgtown un-tą laipsniui įsigyti. Gavęs tarptautinių santykių srityje magistro laipsnį, buvo paskirtas į Pentagoną Rytų Europos ir Viduriniųjų Rytų skyriun. 1961 m., kai CIA blogai atliko savo uždavinį Kuboje, prez. Kennedy kreipėsi į armiją, ieškodamas paramos. Iš gynybos departamento jis pasikvietė Cyrus Vance Kubos reikalams tvarkyti. Savo padėjėju Vance pasikvietė mjr. A. Haigą kariniams reikalams. Kennedžio metu Haigas pasireiškė kaip plačių pažiūrų, žvalus, apdairus administratorius.

Į viršūnes

Generalinis armijos patarėjas J. Califano rašė: "Haigas yra vienas iškiliausių kariškių armijoje". "Jis buvo Pentagone mano pavaduotoju, gerai jį pažįstu iš jo veiklos bei pareiškimų . . . Tai didelio patikimumo žmogus". H. Kissingeris atvirai spėjo, kad vieną dieną A. Haigas taps štabo viršininku (prezidentas jį paskyrė štabo viršininko pavaduotoju). Pasak H. Kissingerio, tam generolas Haigas turi visas reikalingas savybes: sumanumą, atidumą, drausmingumą ir patyrimą. Haigo-Kissingerio artimesnė pažintis prasidėjo 1968 m., kai Haigas ėjo West Pointo akademijos viršininko padėjėjo pareigas, o Kissingeris dirbo Niujorke, drauge su Haigu nustatydami Niksono užsienio politikos gaires. Tuo metu generolas Goodpaster jam telefonu pranešė, kad kariuomenė mano jį pasiųsti į naujai atgaivinamą Valstybės Saugumo Tarybą kariniu patarėju. H. Kissingeris pavedė jam paruošti pranešimus prezidentui apie pasaulinę būklę kariniu požiūriu. Buvęs Kissingerio štabo bendradarbis prisimena, kad pradžioje Haigas neturėjo aiškių pareigų, tačiau greit paaiškėjo, kad Haigo gabumai ir sumanumas vertė kitus jam paklusti. Retai jis tesiginčijo su Kissingeriu. Būdamas karys ir akademikas, niekad autoriteto nekritikavo, pagarbiai atlikdavo tai, kas jam būdavo pavesta, nesikėsindamas į Kissingerio postą, kuris tuomet nebuvo tvirtas. Kissingeris pasitikėdavo juo, pavesdamas daugiau uždavinių, negu betkam kitam.

Kelionės į Vietnamą

Nuo 1970 m. sausio - vasario mėn. Haigas kas šeši mėnesiai lankosi Vietname, kad iš pirmų šaltinių surinktų duomenis apie tenykštę būklę. Oficialūs pranešimai jį ir Kissingerį nelabai įtikina. Tuo būdu jis susidarė tikresnę nuomonę už senatorių B. Goldwaterį, kartą pabuvusį Vietname ir beveik pranašavusį, kad karas tenai už dviejų - trijų mėnesių pasibaigs . . .

Šiaurės Vietnamas, nuo š. m. kovo mėnesio pradėjęs ofenzyvą, turėjo tris tikslus: sugniuždyti pietinių vietnamiečių armiją, užimti trijų didesnių provincijų miestus - centrus ir tuo psichologiškai sužlugdyti Pietų Vietnamą, tikriau — jo armiją. Tačiau tų tikslų, Haigo nuomone, Š. Vietnamas nepasiekė. Š. Vienamo uostų užminavimas, Amerikos aviacija ir karo laivynas žymiai pagelbėjo anuos komunistų kėslus sutrukdyti. Generolas Haig mano, kad tai dar ne galas, tačiau šiuo metu karo padėtis Vietname esanti palankiausia deryboms ir susitarimams.

Darbo krūvis

Gen. Haig dirba po 13—15 valandų į parą, studijuodamas eibes raštų, juos atrinkdamas, tikrindamas įstaigos darbuotojų paruoštus pranešimus įvairiais tarptautiniais klausimais. Tas darbas esąs jam įdomus, tačiau kartą pareiškė: "Mielai norėčiau grįžti į kariuomenę, į savo profesiją".

Kariškių sluogsniuose manoma, kad gen. mjr. A. Haigas pasieks pilno generolo laipsnį. Jei ir būtų išrinktas kitas prezidentas, A. Haigas tebėra Califano (demokratų partijos vyr. patarėjo) draugas. Kitoj pusėj stovi H. Kissingeris. Žodžiu jis yra apsuptas draugų ir jo žvaigždė tebekyla.

A ✝ A

Vytui Melninkui

mirus Čikagoje, jo broliui GEDIMINUI MELNINKUI ir jo šeimai Hamiltone nuoširdžiausią užuojautą skausmo valandose reiškia —

V. V. Beniušiai *V. E. Bilevičiai*
J. E. Bajoraičiai *Hamiltone*

Dr. Vytautui Melninkui

mirus, jo brolį GEDIMINĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

B. ir Č. Gudinskai

Mielam TĖVELIUI

iškeliavus iš šio pasaulio Suvalkų trikampyje, PIJŲ KRUŽIKĄ, šeimą ir artimuosius liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame —

A. K. Pajaujai **B. Agurkis** **B. S. Prakapai**

Čia kūrėsi Amerikos Lietuva

Pensilvanijos plotuose, kur prieš šimtmetį kūrėsi ir dirbo lietuviai angliakasiai

VLADAS RAMOJUS

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Policijos viršininkas—lietuvis

— Jei ne aš, — pasakoja klebonas, — čia būtų buvęs paskirtas jau airis kunigas. Bet kol aš būsiu, parapija bus lietuviška. . .

Kiek tos lietuviškos dvasios parapijoje likę, iš pirmo žvilgsnio sunku apčiuopti. Parapijai priklauso apie 300 šeimų, bet jos mišrios. Choro nėra. Klebonas lietuviškai sako pamokslus, atkalba litanijas. Diena pasitaikė labai graži, ir mus klebonas išvedė į gatvę parodyti to namo, kurio rūsyje gyveno kun. A. Milukas. Gatvėje maišėsi senukai ir jaunesnio amžiaus žmonės. Visus juos klebonas pažino, lietuvius kalbino lietuviškai, supažindino su mumis. Tą valandą lietuviškų šūkių buvo pilna Girardvillės gatvė. Kur buvęs nebuvęs su automobiliu prisistatė ir miestelio policijos viršininkas Juozas Simenonis. Staiga atgijo Lietuva Pensilvanijos kalnų rajone. Sustojo ir pieno išvežiotojas, taip pat lietuvis. Spragsėjo kun. A. Kezio foto aparatas, sukosi juostos E. Bradūnaitės įrašymo aparate, duotame Kalifornijos universiteto.

Štai vienas kitas Girardvillės angliakasių veidas: Mike Žiugžda, 77 m. amžiaus, gimęs šioje pačioje Giradvilėje, kasyklose išdirbo 52 metus, išgyveno sprogimus, buvo sužeistas. Jurgis Dziegoraitis, 71 m. amž., gimęs taip pat Giradvilėje, visą amžių praleidęs kasyklose, nusileisdavęs į 600-700 pėdų gilumą, nukentėjęs sprogimuose. Ir taip toliau, ir taip toliau. Iš biografijų, mieli skaitytojai, pastebit, kad šiose vietovėse antroji karta jau sulaukusi gilios senatvės, o tie, kurie atvyko iš Lietuvos, jau seniai sugulę kalnų kapinėse. Bet vistiek dar yra kam lietuviško pamokslo išklausyti, dar yra kas lietuviškai išpažintį atlieka.

Senoviška kalba

Kai vėliau pats klebonas nuvežė į parapijos kapines, mums parodė ir ką tik miestelyje matyto angliakasio J. Dziegoraičio tėvo kapą. Jį ženklino vienos stambios angliakasių draugijos pastatyta įdomi memorialinė lenta su įrašais, kur minimi mirusio angliakasio nuopelnai organizuojant angliakasius į draugijas bei profesines unijas. Tokių memorialinių lentų Pensilvanijos angliakasių kapinėse tikrai reta. O kokia savotiška lietuvių kalba buvo anais laikais dedami įrašai antkapiuose, liudija, kad ir šis, surastas Girardvillės lietuvių parapijos kapinėse:

"Sventoy Vychentoy
Draugystes Narys
Stanyslovaytys 1865—1927"

Mokyklos rūpesčiai

Mūsų viešėjimas Girardvilėje buvo ribojamas laiko, nes kleb. kun. P. Sabas su kitais vietos klebonais bei vyskupijos atstovais tos dienos popietę buvo numatę posėdį dėl mokyklos likimo. Lietuvių parapijos mokykla dėl mokinių bei lėšų stokos jokiu būdu negali išsilaikyti. Ją reikia jungti su kitų parapijų mokyklomis, kaip jau padarė kaikurios kitos lietuvių parapijos. Tai skaudus smūgis ir lietuviškai tebegalvojančiam klebonui. Vienu kitu sakiniu klebonas perbėga mokyklos istorijos bruožus. Ją įsteigė kun. Daumantas, parapiją bei mokyklą įstatęs į tikras lietuviškas vėžes. Mokytojauti pasikvietė Nukryžiuotojo Jėzaus seseles. Jos dirbo su rūpesčiu ir meile. Mokykloj bei parapijoj lietuvių kalba buvo gyva iki 1950 m. Nuo tada pradėjo darbai mažėti, kasyklos užsidarinėjo, jaunesni žmonės kėlėsi į didesnius miestus, naujieji lietuviai ateiviai visai čia nepasirodė, lietuvių vadovaujantieji veiksniai apylinkei neparodė jokio dėmesio, ir taip priartėjo liūdnos dienos lietuvybei. Nors, klebono žodžiais, nykstančias bei senstančias lietuvių eiles papildė kaikurie apylinkės airiai, suaugę su lietuvių parapija ir išmokę lietuviškai kalbėti. Ir juos klebonas, su dar likusiais lietuviais, nuoširdžiai globoja.

Išvykdami iš simpatingos Girardvillės, kur klebonas parodė daug dėmesio mūsų uždaviniui, kartojom kun. P. Sabo žodžius: "Kol aš čia būsiu, parapija bus lietuviška". Ir taip norėtųsi, kad į šį miestelį atvyktų koks nedidelis studentų ansamblis ir lietuviška daina, šokiu bei gyva jaunyste padėtų klebonui dar bent kiek prilaikyti buvusio didelio lietuviško žibinto blėstančią liepsną.

Buvusioj tvirtovėj

Kartą Čikagoje poetas K. Bradūnas pasakojo, kaip jiedu su žmona, gyvendami Baltimorėje, buvo nuvykę pasidairyti į senuosius kasyklų rajonus Pensilvanijoje ir kartu aplankė vieną kitą tenykščių lietuvišką koloniją. Jiems maloniausią įspūdį padariusi Niupilė (New Philadelphia). Vaikščiodami po kapines, jie užtiko tėvą ir sūnų. Tėvas buvęs II kartos JAV lietuvis, o sūnus — III. Jiedu kalbėję lietuviškai. Tėvas pasakojęs apie čia palaidotus senelius, XIX šimtmetyje atvykusius iš Lietuvos. Mums nuvykus į Pensilvaniją, nevienas iš sutiktųjų lietuvių pasakojo, kad pati lietuviškiausia parapija ir kolonija visoje kasyklų apylinkėje yra Niupilė. Esą, kai iš šios lietuvių parapijos į II D. karą išėjo vyrai, per 3—4 metus nėjo išpažinties — angliškai nebuvo išpažinčiai paruošti, o lietuviškai ją atlikti negalėjo, nes nesurado lietuviškai suprantančio kunigo. Įdomiausia, kad visi tie vyrai buvo gimę ne Lietuvoje, o JAV — lietuviškoje Niupilėje. Ar tokių jaunuolių išaugo ir išaugs iš šio pokario ateivių šeimų?

Lietuvio valgykloje

Per du kartus iš Šenadoriaus ruošdamiesi aplankyti Niupilę, gerai žinojom, kad ten mūsų klebonijoje niekas nelauks ir vadovus, kurie aprodytų bažnyčią, parapiją bei miestelį, teks patiems susirasti. Ilgai Niupilėje klebonavęs kun. Stasys Muzūras jau seniai yra praradęs sveikatą, apakęs ir klebonijoje nelabai laukiamas, o dabartinis administratorius kun. T. Macunas jau amerikietiškos dvasios kunigas, nemokąs ar nenorįs kalbėti lietuviškai ir nelaukiąs lietuvių svečių. Pirmą kartą, niekam nieko nesakę, užsukom į Niupilę su kun. A. Keziu vieną pavakarę. Tai nedidelis, savotiškas miestelis, apsuptas kalnų ir buvusių kasyklų. Aplinka graži, rami. Krautuvėlių, karčiamų, siuvyklų languose matyti nemažai lietuviškų pavardžių bei užrašų. Užėjom į vieną mažą valgyklėlę ir tarp savęs kalbėjomės lietuviškai. Tuoj pat prie mūsų prisistatė valgyklėlės savininkas, kiek pasiklausė mūsų kalbos ir pats pradėjo su mumis kalbėti lietuviškai. Tai III kartos lietuvis Rapolas Laurinaitis. Jam didžioji lietuvybės paskata yra Lietuvių Dienos, kurios per Žolinę (dabar artimiausią sekmadienį) vyksta netolimam Lakewoodo parke. Seniau į jas suvažiuodavo apie 30-40,000 apylinkės lietuvių, o šiais laikais — 12-15,000. Anot R. Laurinaičio, tą dieną Pensilvanijos tarpukalniuose atgimsta Lietuva, kurios savo akimis nėra matęs ne tik jis, bet ir jo tėvai.

Tėvas ir sūnus

Kokios žavios Niupilės lietuvių kapinės augštoje viršukalnėje, ypač kai jas aplankai saulėlydyje. Giliai dauboje matyti miestelis, o čia, ant kalno, didžiulis mirusių angliakasių miestas. Kapines dominuoja kryžius, pastatytas atminimui tų parapijos vyrų, kurie žuvo II D. kare. Iš viso 16 pavardžių, gražiai lietuviškai skambančių. 1948 m. pastatytam kryžiuje lietuviškas įrašas: "Saldžiausios J. Širdies parapija"'. Tai ženklas, kad ir po II D. karo lietuvių kalba čia dar buvo gyva. Štai, toliau: "C. A. Genis — Lithuania — 1894—1955 (WWI), E. J. Genis — 1925 — 1950 (Korean War). Tėvas už Amerikos ir viso pasaulio laisvę kovėsi I D. kare, o sūnus žuvo Korėjos kare. Abieju palaikai amžiams ilsisi lietuviškame kalne. Ir man tą saulėlydžio akimirką, stovint prie Genių kapo ir stebint kryžių, pastatytą visiems kare žuvusiems parapijos vyrams, prisiminė Maironio žodžiai: "Saulė leidos raudona už Vilniaus kalvų, kai duobę kareiviai ten kasė . . ."

(Bus daugiau)

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Vilniaus teismas užsienio spaudoje

Spalio pradžioje Vilniuje buvo teisiami 8 Kauno jaunuoliai, jų tarpe viena mergaitė, kaltinami "viešosios tvarkos pažeidimų organizavimu ir aktyviu juose dalyvavimu". Švedų spauda šią bylą atžymėjo trumpais pranešimais, kuriuose pabrėžtas **politinis** jos pobūdis. Tokiu būdu sovietinių sluogsnių pastangos paversti teisiamuosius paprastais kriminaliniais nusikaltėliais savo tikslo nepasiekė.

Stockholme leidžiamas estų laikraštis "EPL" savo vedamajame X. 14 teisingai pastebėjo, kad sovietai laisvės demonstracijų dalyvių kitaip nevadina kaip tvarkos ardytojais ir chuliganais, tačiau šį kartą Kremliui nepavyko pasaulį įtikinti, kad jo politikos reikalai Baltijos kraštuose patys geriausi. Laikraštis atkreipia dėmesį dar ir į tai, kad sovietų žinių agentūra Tass, stengdamasi sumenkinti Kaune įvykusiųjų laisvės demonstracijų reikšmę, užsipuolė Vakarų laikraštininkus už tariamųjų chuliganų idealizavimą.

Dienraščio vedamasis

Didysis Stockhholmo dienraštis "Svenska Dagbladet" šia proga taip pat paskelbė vedamąjį (X. 6), kuriame sugretinamos tą pačią savaitę įvykusios jaunimo bylos Lietuvos sostinėje Vilniuje ir Kroatijos Zagrebe. Abidvi bylos, rašo švedų laikraštis, neturi nieko bendro viena su kita, tačiau jos vienodai nukreiptos prieš tautiškumą, kurio negali pernešti nei Brežnevas Kremliuje, nei Tito Belgrade, kokios skirtingos bebūtų jų ideologinės pažiūros.

"Teismas Vilniuje — tęsia "SvD" — yra gegužės mėnesį Kaune vykusių smarkių demonstracijų pasekmė. Neramumai kilo po to, kai jaunuolis Romas Kalanta mirtinai susidegino politinio protesto ženklan."

"Sovietų oficialūs sluogsniai, kaip paprastai, mėgino tuos įvykius sumenkinti ir pavaizduoti eiliniu chuliganų veiksmu. Paskelbta, kad aštuoniems jaunuoliams paskirtos bausmės "už grubų viešosios tvarkos pažeidimą Kaune".

"Tačiau žinovų sluogsniuose neabejojama, kad neramumai buvo Lietuvoje stiprėjančio tautiškumo išraiška, protestuojant prieš lietuviams po antrojo pasaulinio karo primestąją sovietinę sistemą"'.

Protesto žygiai

"Be to, gegužės mėnesio įvykiai Kaune nėra izoliuotas reiškinys. Buvo pranešta ir apie neseniai Vilniuje vykusias sporto rungtynes, kurios išvirto į grynai priešrusišką demonstraciją. Lygiai žinoma, kad beveik 20. 000 Lietuvos katalikų parašė Brežnevui protestą prieš tai, ką jie vadina sistemingu tikybos persekiojimu, laužant sovietinę konstituciją".

Savo vedamąjį "SvD" pailiustravo Brežnevo ir Tito nuotraukomis su prierašu, kad jie abu turi rūpesčio dėl tautiškumo pavojų komunistinei vienos partijos sistemai.

Vilniškė "Tiesa" X. 5 paskelbusi 8 Vilniuje nuteistųjų jaunuolių pavardes drauge sumini ir septyniolikmetį V. Truškauską, kuriam sudaryta atskira kriminalinė byla. Pastarojo pavardė sovietų spaudoje buvo paskelbta tuojau po gegužės įvykių kartu su penkiomis kitomis pavardėmis, kurios su įvykusia byla nesiejamos. Būdinga, kad visi dabar ir anksčiau suminėtieji Kauno demonstracijų dalyviai — darbininkų jaunimas.

"Lituanus" žurnalas

Įtakingas Goeteborgo dienraštis "GHST" VIII. 30 kultūros puslapyje išspausdino straipsnį, kuriame gražiai vertinamas anglų kalba leidžiamas žurnalas "Lituanus". Straipsnyje tarp kitko rašoma: "Kaip vardas rodo, tai — lietuviškas žurnalas, tačiau pastaraisiais metais "Lituanus" vis daugiau įgavo bendro baltiečių kultūros žurnalo pobūdį. Estų ir latvių kultūros klausimai nagrinėjami beveik ta pačia apimtimi, kaip lietuviškieji, ir nėra jokios tvoros tarp to, kas liečia krašto ir išeivijos problemas. Lygiai taip pat nesiribojama vien tik amerikine aplinka."

Toliau atpasakojamas paskutinių "Lituanus"' numerių turinys, kurį sudaro rimti moksliniai literatūros, kalbotyros, politikos ir istorijos straipsniai, baltietiškos grožinės literatūros vertimai angliškai. Straipsnio autorius — Švedijoje gyvenantis latvių vidurinės kartos rašytojas Gunars Irbe. **A. L.**

ČESNAKAS –
geras vaistas
Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau senai vartojama. Per lėtisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

Lietuvos žydų gelbėtoja Ona Šimaitė

Būdingos mintys iš jos gyvenimo ir palikto dienoraščio

ALGIS RUKŠĖNAS

1970 m. žiemą Paryžiaus medicinos fakulteto studentai ruošėsi išnarstyti mirusios senos moters kūną. Ji buvo išsekusi, bet jos stambūs kaulai rodė ją gyvenime kada nors buvus stiprią. Jos šviesūs plaukai, ilgai buvę supinti į kasas, kurios puošė jos galvą, dabar buvo palaidi ir sutaršyti. Gyvenime patirtų skausmų bei kentėjimų aštrūs bruožai dingo iš jos veido.

Medicinos studentai, skrosdami lavoną, greičiausiai nežinojo, kas ši mirusi moteris buvo. Tiesa, jiems tai visiškai nebuvo įdomu — jiems rūpėjo kūnas ir jo organai.

Ši moteris buvo Ona Šimaitė, kuri nacių okupacijos metu Lietuvoje daug gyvybių buvo ištraukusi iš mirties nasrų, pati savo gyvybe rizikuodama. Pagaliau, sulaukusi 76 metus amžiaus, pati mirė ramia mirtimi. Ir štai dabar, net ir mirusi, nori padėti žmonijai, aukodama savo kūną tyrimams.

Ona Šimaitė, mirusi senelių namuose netoli Paryžiaus, tarp savo skurdžių žemiškų gėrybių, paliko 34 sąsiuvinėlius savo dienoraščio, apimančio 1953-1970 metus. Tas dienoraštis, be 6 sąsiuvinių, kurie yra privačiose rankose Čikagoj, saugojamas specialių rinkinių kambaryje Kent State universitete, Kent, Ohio, JAV-se.

Gaila, bet šie dienoraščiai nėra jos atsiminimai apie pogrindžio veiklą Lietuvoje. Tačiau jie įdomūs tuo, kad padeda įžvelgti į jos motyvus gelbėti žydus, statant savo gyvybę į pavojų. Jie atskleidžia ypatingą šios moters asmens kilnumą, pasireiškusį nepaprastu pasiaukojimu daryti kitiems gera, nieko sau už tai nereikalaujant ir vis rūpinantis, kad dar nepakankamai padariusi žmogui padėti.

* * *

Visas Šimaitės gyvenimas atrodo tarnyba kitiems. Dar vaikystėje jos seneliai mokė ją pagarbos kitiems. Jos tėvai buvo išvažiavę į Rygą darbo jieškoti, tai ji gyveno pas savo senelius Akmenėj, kur ji buvo gimusi 1894 metais sausio 6 dieną.

Lankydama gimnaziją Rygoje, ji įsijungė į socialistų pogrindį, kurio tikslas buvo nuverstі caristinį režimą, tačiau ji nebuvo komunistė. Pirmojo pasaulinio karo metu ji studijavo pedagoginius mokslus Maskvoje ir juos baigusi dirbo defektyvių vaikų namuose. Sugrįžti į nepriklausomą Lietuvą, Šimaitė mokytojavo žydų mokykloje, kur susiformavo jos stipri tolerancija tautos mažumoms. Vėliau dirbo Sovietų Sąjungos atstovybėje kaip vertėja. Iš ten atleista ji gavo bibliotekininkės tarnybą Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, o vėliau persikėlė į Vilnių toms pačioms bibliotekininkės pareigoms Vilniaus universitete lituanistikos seminaro bibliotekoje.

* * *

Šimaitė daug skaitė ir į gyvenimą, atrodo, susidarė romantišką požiūrį, jo prasmę matydama viską apimančioje meilėje kitiems. Šią meilę ji įrodė įvairiais būdais padėdama Vilniaus geto žydams nacių okupacijos metu. Vienas iš nedaugelio rašytinių šaltinių, ne žydų kalbomis, apie jos veiklą karo metu yra Philip Freedmano knyga "Their Brothers' Keepers" (New York: Crown Publishers, 1957). Freedman'as, rašydamas apie Šimaitę, panaudojo informacijas, surinktas iš Vilniaus geto gyvų išlikusių gyventojų, įvairiuose spausdiniuose paskelbtų straipsnių hebrajų ir jidiš kalbomis, taip pat ir iš pačios Šimaitės laiškų.

Pagal Freedmaną, Šimaitės planas padėti žydams buvo gana paprastas: ji kreipėsi į vokiečių administraciją, pareikšdama, kad žydai esą pasiskolinę iš bibliotekos daug svarbių knygų ir jų dar negrąžinę. Ji norinti tas knygas iš žydų surinkti. Vokiečiai patikėjo ir davė jai leidimą nekliudomai įeiti į getą, kur niekas kitas negalėjo lankytis. Tuo būdu ji užmezgė ryšius su žydų pasipriešinimo vadais, padėjo kaikuriems jų pabėgti pas jos draugus, kurie sutiko juos slėpti įšmugeliuodavo maisto, net ginklų tiems, kurie buvo pasiryžę kovoti. Kaikurie žydų rezistencijos vadai, su kuriais ji užmezgė kontaktus, savo ruožtu turėjo ryšius su sovietiniais partizanais. Ar Šimaitė apie tai žinojo, lieka neišaiškinta, tačiau jos pastangos buvo grynai humanistinės.

Ji taip pat išnešdavo iš geto įvairiais knygas, laiškus, rankraščius, kurie šiaipjau būtų buvę nacių naikinami, ir slėpė juos lituanistikos bibliotekos spintose. Freedmanas savo knygoje cituoja Šimaitės laišką, kuriame ji pasisako, kodėl rizikuodama savo gyvybe gelbėjo žydus:

Kai vokiečiai suvarė Vilniaus žydus į getą, aš negalėjau dirbti. Negalėjau sėdėti darbo kambary. Negalėjau valgyti. Man buvo gėda, kad aš pati nebuvau žydė. Aš turėjau ką nors daryti. Aš supratau gresiantį pavojų, bet kitaip negalėjau. Manyje veikė jėga, stipresnė už mane pačią.

* * *

O. Šimaitė buvo net tris kartus suimta, bet kiekvieną kartą išvengė mirties, nes lietuvių pogrindis ją išvaduodavo papirkdamas nacių pareigūnus. Paskutinį kartą ji buvo suimta 1944 m. Šį kartą tik asmeninis prof. Mykolo Biržiškos įsikišimas ją iš mirties išgelbėjo. Ji buvo išvežta į Dachau koncentracijos stovyklą, vėliau į gestapo kalėjimą Lidelang, Alzase, kur sąjungininkų karinių pajėgų buvo išlaisvinta 1945 m.

Ji pasiliko Prancūzijoje, apsigyvendama Paryžiuje. Čia — būdingas Šimaitės asmenybės bruožas—pamilo šio miesto grožį ir jo kultūros turtus. Čia ji pradėjo susirašinėti su daugeliu savo žydų draugų, kuriuos buvo išgelbėjusi. Kaikurie jų tuo tarpu pasiekė augštas pakopas Izraelio bendruomenėje, ir jų pastangomis ji tapo plačiau žinoma. Daugelis garsių žmonių siekė jos pažinties. Šimaitė vedė su jais plačią korespondenciją, tačiau pati gyveno labai kukliai, užsidirbdavo kasdieninę duoną kaip siuvėja.

* * *

Nacių kalinimas, atrodo, palaužė jos sveikatą. Savo dienoraščiuose ji nuolat skundžiasi bloga sveikata, tačiau stengiasi gyventi normalų kasdieninį gyvenimą.

Dienoraščio, kuris bus tęsiamas 17 metų, pirmas įrašas: "1953. 24. VIII. Skalbimas... praustos daržovės, indai, pirkimai..." Tačiau be kasdieninių rūpesčių išskaičiavimo, dažnai sutinki trumpas dvasines refleksijas apie žmogaus prigimtį ir jos netobulumus. Pavyzdžiui, aplankiusi vabzdžių parodą, programoje pabraukė "fourmis" ir šalia įrašė: "Gerai susipažinę su gyvenimu skruzdėlės." Žinodamas jos pergyvenimus karo metu, galvoji: ką ji turėjo galvoje, rašydama šią pastabą? Kodėl ji šią programą įlipdė į savo dienoraštį?

Jos dvasinio dėmesio sfera — tai troškimas teisybės pasaulyje. Ji aplankė "Dėdės Tomo trobelės" vaidinimą ir užrašė mintis. Kažkas atsiuntė iš Argentinos meno reprodukcijų atvirutėse, ir ji juos įklijavo į dienoraštį. Vyrauja darbininkai, indėnai ir Emiliano Zapata, revoliucininkas, kovojęs už Meksikos socialinę gerovę.

Koncertai, kinai, parodos — buvo jos aistra. Šiuos įvykius ji lankė ir aprašė savo dienorašty. Jos komentarai rodo gilų žmogaus prigmties pažinimą.

* * *

Kai jos draugai Izraelyje patyrė apie jos skurdų gyvenimą Prancūzijoje, atsikvietė į Izraelį, parūpino valstybinę pensiją ir apgyvendino kibbutze. Daugelis kibbutzo gyventojų buvo jos išgelbėti Vilniaus geto kaliniai.

Šimaitė paliko Paryžių su širdgėla. Prieš išvykdama ji rašė: "Kaip skaudu, kad reikia su viskuo atsisveikinti — su meno vertybėmis, su kambarėliu, kuriame tiek daug išgyventa..."

Ona Šimaitė, pagarsėjusi Lietuvos žydų gelbėtoja hitlerinės okupacijos metais, mirusi Prancūzijoj

Atvykusi į Izraelį Šimaitė gal nebuvo patenkinta ir savo mintis, atrodo, buvo surašiusi dienorašty. Pagyvenusi ir susipažinusi su krašto papročiais, apsipratusi su aplinka turbūt savo nuomonę pakeitė. Tačiau pradiniai jos įspūdžiai liks nežinomi, nes pirmuosius savo dienoraščio tris puslapius, rašytus Izraelyje, ji vėliau išplėšė. Izraelis ją mylėjo, bet ji nuolat kentėjo, nepakeldama to krašto klimato, kuris blogai veikė jos sveikatą. Ji dažnai rašė: "Kaip karšta." "Kaip tvanku." Ji skundėsi skausmais ir dažnai sirguliavo. 1954. XI. 9 rašo: "Blogai praleista naktis. Iki 10½ v. nenaudingai praleistas laikas. Niekinu ir neapkenčiu savęs už tai. Aš privalau skaitytis su kiekviena valandėle, kitaip niekad neišbėgsiu iš moralinių skolų." Šimaitė jau buvo tiek daug gero padariusi artimui, bet vis jautėsi skolinga.

Laikas jai buvo brangus, ir ji dažnai sau priekaištavo, kad nenaudingai jį praleidžia. Kada ji pajėgė, keliavo į Tel-Avivą, Jaffą, Jeruzalę, ten lankė teatrus, koncertus, parodas. Jos žinojimo ir kultūros alkis buvo nepasotinamas. Perskaičiusi Camuso "Le Pest", rašė: "Taip džiugu, kad Izraelyje yra išversta ir labai skaitoma ši knyga Pasiųsiu autoriui." Atrodo, kad Šimaitė pažino garsųjį filosofą-rašytoją Albert Camus.

* * *

Įdomu, kad dienoraštyje, kuris tęsėsi 17 metų, Šimaitė tik retai pamini karo metus. Tačiau jos pastabos apie bėgamąjį kasdieninį laiką atrodo apspręstos sunkių karo meto išgyvenimų. Kalbėdama apie vieną vokietę rašytoją, Šimaitė rašė:

Du karai atėmė iš jos abu sūnus ir... anūką. Daug kentėjo... ir mirdama svajojo apie žmonių brolišku mą. Ir aš apie tai svajoju ir tikiu, kaip ir ji. Bet turbūt nedagyvensiu iki tų laikų.

Šimaitė mylėjo žmones, bet ir suprato brutalią tikrovę

Nors Šimaitė karo metu nekartą žiūrėjo mirčiai į akis, bijojo ir menko pavojaus. 1955 m. gegužės mėnesį kibbutze rašė:

Po vakarienės labai susijaudinau dėl nuodingos gyvatės. Ačiū mano kačiukui pavyko gyvatę pačiupti ir nugalėti. Jau antrą kartą kačiukas išgelbsti mane nuo didelio pavojaus. Le Fontainas turi teisės, kad nėra mažo, kuris negali padaryti didelio. Bet įvykis su gyvate mane labai išnervino. Pradėjo smarkiai skaudėti galvą. Kiekviename (kampe) rodėsi, kad tai gyvatės. Tik su pagalba vaistų ir atsiguliau.

Vienintelis platesnis žydų tragedijos paminėjimas randamas 1955 m. kovo 12 d. įraše. Ten ji skyrė tris puslapius aplankytos tautžudystės parodos aprašymui.

Foto nuotraukos (kaip tai pavyko padaryti ir išsaugoti — reikia stebėtis ir galvą lenkti) — albumai. Čia ir Varšuvos bombardavimas... apiplėšimai, niekinimai... laukimas mirties Bet ko nedasako fotografijos, byloja dailininkų paveikslai... Labiausia veikia į sielą — motinų, vaikų — ir visai vienišų vaikų scenos. Tai neapsakomos Rachelės ir Marijos kančios...

Dažniau ir dažniau rodosi įrašai kaip:

Smarkiai sirgau... Praslinko 5 dienos mano gyvenime be įprastų kasdieninių rūpesčių ir darbų darbelių, be kurių gyventi negalima, bet kurie taip vargina ir atima laiką...

* * *

Šimaitė labai daug kentėjo nuo Izraelio klimato. Į vieną dienoraščio puslapį net įsilipino "Draugo" iškarpa: "Karščio nuovargis ir karščio (saulės) smūgis". Pagaliau, nepakeldama karščio, 1956 m., išgyvenusi Izraelyje apie trejus metus, vėl grįžo į Paryžių, kur tų pačių metų gale gavo darbą mažoje bibliotekoje. Nepaisydama savo silpnos sveikatos, čia ji vėl lankė kultūrinius renginius, skaitė, rašė daug laiškų, priiminėjo lankytojus. Grįžusi į Paryžių rašė:

Daug labai daug laiko reikalinga švaros nors minimalinis palaikymas. Bet labai malonu, kada kambaryje švaru. Tada galima ramiai rašyti ar siūti. Taip mėgstu baltas bliuskutes. O kad jos būtų švarios reikalinga laikas ir darbas... Labai man sunku yra paprasčiausią maistą pagaminti prie tų sąlygų, prie kurių gyvenu. Ir kaip sunku ir kas nors nupirkti. Net duonos ir bulvės nupirkti reikia valios. Kartais ir keltuvas neveikia, kai buvo vakar, kada reikėjo su pakietais eiti į septintą aukštą, maniau, kad galą gausiu.

1961 m. Šimaitė galvojo, kad netrukus gali mirti ir todėl nutarė savo kūną po mirties palikti medicinos tyrimams. Vasario 21 d. ji rašė:

Vakar buvo ir Vestikonas. Esu jam be galo dėkinga, kad atnešė dokumentus, kad būčiau po mirties atiduota į atominikumą. Tai buvo jam dviejų dienų sugaištas darbas. Atėjo net su gėlėmis.

Tais pačiais metais sirguliuodama rašė: "Nelengva būti senam žmogui ir turėti jauną širdį su jaunais troškimais." Tačiau ji dar išgyveno devynerius metus. Šimaitė buvo netekėjus, bet atrodo, kada nors gyvenime buvo įsimylėjusi. Vienas lakoniškas sakinys leidžia apie tai spėlioti: "Mano mylimasis vardan ko nuo tavęs atsisakiau?!..."

* * *

Izraelio valstybė 1967 m. apdovanojo Šimaitę "Teisingųjų medaliu", pavadino jos vardu gatvę Tel-Avive ir medį Yad Vashem (Atsiminimo kalne) prie Jeruzalės. Taip pat jos darbų aprašymas įtrauktas į mokyklų vadovėlius.

Prieš dvylika metų Šimaitė pranašiškai rašė: "...Jeigu kas nors žydams gero padarė, tas žydų tautos amžiams nepamirštamas."

1967 m. ją aplankė svečias iš Suomijos, ir ji įrašė:

Su dideliu nuoširdumu (svečias) papasakojo apie S. Girą ir Paleckį... Paleckis daug padėdąs Lietuvos žydams išvykti į Izraelį... (svečias) pasakojo, kad labai didelis antisemitizmas pas rusus, bet žinoma nemažesnis ir pas lietuvius, bet kad nepalaikytų rusus, jie gina žydus. Kartus juokas pro ašaras.

Gali kilti klausimas, koks gi Šimaitės požiūris buvo į Lietuvos okupaciją. Į tai ji atsako 1955 m. kovo 19 d.:

Skaitau naują knygą Salomėjos Neries. Pastaroji knyga mane labai skaudino, nes išleista dešimt metų Sovietų Lietuvos sukaktuves paminėti — reiškia pavergtai Lietuvai. Buvo didelių negerovių Nepriklausomoj Lietuvoj, bet tai nebuvo vergija, nes geriausi žmonės stojo kovon. Tada blogis buvo blogis ir niekas jo nevadino gėriu.

Jau antri metai po Šimaitės mirties, bet jos atmintis liks amžinai gyva lietuvių ir kitų, jai dėkingųjų, širdyse.

"Grandinėlės" šokėjai Baltijos pajūryje V. Vokietijoj. Ten toliau — mūsų tėvynė Lietuva Nuotr. J. Garlos

Judrusis lietuvių kapelionas Kanadoje

Kanados lietuvių katalikų religinis aptarnavimas nuo pat naujųjų ateivių atvykimo po II D. karo ėjo gana normalia vaga. Pačioje pradžioje buvo sunkumų dėl lietuvių kunigų stokos kaikuriose vietovėse, bet netrukus pradėjo imigruoti ir lietuviai kunigai. Vienas pačių pirmųjų buvo kun. Stasys Kulbis, SJ, atvykęs Kanadon 1946 m. Jis apsigyveno Montrealyje, kuris tapo jo kelionių baze. Kaip vienam iš pirmųjų kunigų Kanadoje, jam teko pareiga rūpintis gausiais būriais atvykstančių lietuvių katalikų sielovada. Ta pareiga jam oficialiai buvo patikėta Šv. Sosto apaštališkojo delegato Otavoje arkiv. Ild. Antoniutti. Pastarojo 1948 m. lapkričio 17 d. rašte pasakyta:

Kanados ir Naujosios Žemės (Terre — Neuve) apaštališkasis delegatas pristato bei nuoširdžiai rekomenduoja Kanados ordinarams gerb. kun. Stasį Kulbį, SJ, kuriam pavesta teikti lietuviams dvasinius patarnavimus.

Pradėjęs vykdyti pavestąjį uždavinį, kun. St. Kulbis susilaukė ir Lietuvos vyskupų įgaliojimo. Tuomet Austrijoj, Zims vietovėje, gyvenęs arkivyskupas J. Skvireckas atsiuntė lotyniškai parašytą raštą, pasirašytą 1949 m. lapkričio 18 d. Štai jo vertimas:

Lietuvos katalikų vyskupai, dėl karo atsidūrę tremtyje, 1948 m. rugsėjo 1 d. paskelbė kaikurias instrukcijas, liečiančias jiems pavaldžius kunigus ir visus kitus tremtinius tikinčiuosius. Ir ateityje jie (vyskupai) ryžtasi rūpintis įvairiose srityse išblaškytais lietuviais katalikais tikinčiaisiais, ypač kunigais. Norėdami sėkmingiau įvykdyti tą užmoji, jie nutarė paskirti savo delegatus tose srityse, kur persikėlė kunigai bei tikintieji. Vienu iš tokių delegatų esate skiriamas Jūs, gerb. kunige, kurio uolumu ir išmintimi vyskupai labai pasitiki. Šias pareigas Kanadoje eisite su leidimu bei patvirtinimu vietos vyskupų, kurių maloniam dėmesiui mes, vyskupai, Jus rekomenduojame. Lietuvos vyskupai meldžia Jums Visagalio Dievo, visų gėrybių Davėjo, pagalbos ir mielai teikia savo pastoracinį palaiminimą.

Su šiais įgaliojimais, kun. St. Kulbis, SJ, aplankė visas Kanados vietoves, kur tik buvo apsigyvenę lietuviai. Neaplenkė jis nei miškakirčių, nei dirbančių aukso ar kitokiose kasyklose, nei kitose darbovietėse. Nors ir turėjo Lietuvos vyskupų delegato titulą, bet niekur juo nesigyrė, viešai nevartojo, mieliau sutikdamas su "skrajojančio kapeliono" vardu.

Po kurio laiko, kai Otavoje pasikeitė apaštališkieji delegatai, kun. St. Kulbis, SJ, kreipėsi į naująjį delegatą arkv. J. Panico, kuris 1955 m. vasario 25 d. raštu patvirtino turimuosius įgaliojimus:

Susipažinęs su man pateiktu pranešimu apie Jūsų veiklą lietuvių sielovados srityje, sveikinu Jus Šv. Sosto vardu už Jūsų uolumą ir meldžiu gerąjį Dievą laiminti Jūsų apaštalavimą. Taip pat aš Jus rekomenduoju Kanados vyskupams ordinarams.

Iškėlus iš Otavos apaštališkąjį delegatą arkiv. J. Panico kitom pareigom, jo vieton buvo paskirtas arkiv. Sebastiano Baggio. Šis, susipažinęs su kun. St. Kulbio, SJ., turimais įgaliojimais, 1960 m. kovo 30 d. pasirašė šį raštą (prancūzų k.):

Šiuo metu gerb. kun. Stasys Kulbis, SJ, rūpinasi sielovada lietuvių, gyvenančių Kanadoje. Jam pavesta rūpintis dvasiniu patarnavimu, kurio jie yra reikalingi. Aš jį rekomenduoju ypač Kanados vyskupams ordinarams. Kiekviena suteikta pagalba bus maloniai įvertinta.

Remdamasis turimais įgaliojimais, kun. St. Kulbis, SJ, savo pareigas eina ir dabar, nors pensijos amžius jau ne už kalnų. Tebėra judrus dažnose kelionėse. Jo patarnavimų ypač reikalingos lietuvių kolonijos, kur nėra savų kunigų. Be to, kun. St. Kulbis, SJ, yra didelis jaunimo bičiulis, be kurio neapsieina ypač skautų stovyklos. Stovyklinis gyvenimas jam yra mielas, kai tuo tarpu nevienam kitų kunigų jis yra sunkiai pakeliamas. Dėlto jis yra nepavaduojamas skautų ir kitokių stovyklų kapelionas. **Mtr.**

JAUNIMAS IR SPAUDA

TIKRI AR TARIAMI PRIEKAIŠTAI?

AL. GIMANTAS

Jei mūsų jaunimo atstovų pasisakymai yra tikri ir atstovauja daugumai, reikia daryti liūdnoką išvadą — išeivijos jaunimas mažai domisi savąja spauda, menkai ją seka, skaito. Tai vis nuomonės, girdėtos įvairių diskusijų metu stovyklose, seminaruose, atsakant į anketas bei klausimus.

Ši atvira tiesa nėra džiuginanti ir nedaug vilties teikianti lietuviškos spaudos ateičiai. Jaunuosius mūsų periodikoje domina tik nuotraukos, kronikos žinutės ir aprašymai apie juos pačius, t. y. jų veiklą, suvažiavimus, stovyklas, sąskrydžius, kongresus, jų socialinį gyvenimą, asmeninius laimėjimus karjeroje.

Tiesa, viso to mažiau ar daugiau randame ir mūsų spaudoje, kuri nedaro jokios diskriminacijos amžiaus grupėms: jei tik įdomu, iškeltina, spausdinama kiekviena gauta žinutė ar nuotrauka. Visdėlto girdime priekaištų, kad mūsų spauda neįdomi, nepatraukli, neinanti su besikeičiančiu gyvenimu, nejaučianti kasdienybės pulso. Gal tai ir tiesa (greičiausiai tik dalinė), bet taip pat tiesa, kad turint tokią įvairią (amžiaus, išsilavinimo, skonio) skaitytojų grupę, reikia bent kiek derintis ir atsižvelgti į įvairius pageidavimus.

Sakoma, jaunimui nepatinka visokios rietenos, partiniai ginčai mūsų laikraščiuose. Bet tai jau sena giesmelė, vargiai šiandien ar užtiksime periodikoje tokio pobūdžio apsiskaldymus. Teigiama dar, kad jaunimui nepriimtinas ir nepatrauklus savo metu gan garsus ir erzelį kėlęs komunistų ar jų simpatikų jieškojimas mūsų visuomenėje. Jis buvo gana aštriai keltas kaikurių autorių keliuose laikraščiuose. Bet ir tai jau yra praeitis, užleidusi vietą kur kas ramesniam ir blaivesniam nuomonių pasikeitimui, vengiant asmeninių įžeidinėjimų ar insinuacijų.

Jaunimas laukia daugiau žinių iš Lietuvos. Bet jų, jau galima sakyti, kiekviename laikraštyje pilna. Kaikurios tų žinių jau "atsijotos", gal ir bereikalingų ar šypseną iššaukiančių komentarų lydimos, bet pakanka ir visai rimtų, nešališkų žinių, stengiantis visą informaciją perduoti kiek galint išsamiau ir plačiau.

Tad ir čia jaunimui perdaug piktintis mūsų spauda, būti nepatenkintu nėra pagrindo. Kur kas arčiau realybės yra visiems mums, tiek jaunesniems, tiek ir vyresniems, gerai žinoma būklė, kad jaunimo lietuvių kalbos žodynas yra ribotas, skurdus, neleidžiąs net ir pačius kilniausius norus turint pilnai naudotis tiek literatūra, tiek lietuviškąja periodika. Teturint labai ribotą lietuviškų mokyklų šeštadieninį laiką ir nepaprastai perpildytą programą, yra aišku, kad net ir lietuviškas mokyklas baigę jaunuoliai turi "visko po truputį" lietuviškoje plotmėje gavę ar ragavę, bet nė vieno dalyko nepajėgę tinkamai įsisavinti. O kai šlubuoja kalba, skaitymas bei savosios spaudos rėmimas vargiai ar taps kada įpročiu ar bent pareiga.

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1972

Artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome tris specialiai parinktus siuntinius iš tokių daiktų, kurie labiausiai reikalingi Lietuvoje ir bus tikrai naudingi Jūsų giminėms.

MIŠRUS KALĖDINIS 1972

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis, vilnonė angliška vyriškai eilutei medžiaga, vilnonė medžiaga sijonui, 3 jardai specialios storos "crimplene" medžiagos moteriškai eilutei, puikūs vyriški nailono marškiniai arba bliuskutė, 1 dėžė šokoladinių saldainių ir 20 angliškų geriausios rūšies cigarečių $125.00

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1972

Komplektas moteriškų nailoninių apatinių arba vilnonių, gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai sunkios "crimplene" medžiagos moteriškai eilutei, gražus moteriškas megztukas, 3 jardai vilnonės apsiaustui medžiagos, "crimplene" medžiaga suknelei $115.00

MAISTO SIUNTINYS 1972

½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausių baltų miltų, 2 sv. ryžių, ¼ sv. kvepančių pipirų, ¼ sv. lapelių, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėžutė kavos (nescafe), 1½ sv razinkų, 1½ sv. maišytų džiovintų vaisių, 1 sv. šokoladinių saldainių $35.00

Taip pat įdedame į šiuos arba kitus Jūsų drabužių užsakymus — dalykus, kurie Lietuvoje yra labai naudingi ir vertingi. Dirbtinio minkkailio apsiaustui viršus $40.00, nailoninio kailio apsiaustui viršus $25.00, vyryški arba moteriški nertiniai $15.00, vilnonės skarelės $5.00, nailono lietpalčiai $12.00, nailoniniai marškiniai $9.00, vilnonės arba nailoninės kojinės $2.50.

Taip pat priimame užsakymus: automobilių, motociklų, dviračių, televicijos priimtuvų, šaldytuvų ir t.t.

Baltic Stores Ltd., (Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2, England. Tel. 01 739-8734

Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

RENGIATĖS VESTI?

Jums patiks mano profesinis foto darbas ir žemos kainos. Paskambinkite man ir pasiteiraukite.

Robert Soucie, D. I. PHOTOGRAPHY,

29 Mountview Ave, Toronto • Tel. 766-5877

tip-top MEATS
DELICATESSEN

Mūsų klientams vakarinėje metropolinio Toronto dalyje (Cooksville) mums yra malonu pranešti, kad

ATIDAROMA

PENKTOJI MŪSŲ KRAUTUVĖ!

- Natūraliai paruoštos pirmos rūšies mėsos (kanadietiški ir europietiški pjaustiniai)
- Užkandžiai vaišių stalams, mėsos šaldytuvams
- Importuoti skanėstai iš viso pasaulio
- Didžiausias šaltų mėsų pasirinkimas
- Kasdien šviežia duona, bulkutės, pyragaičiai
- Skanūs užkandžiai prie greito aptarnavimo bufeto

— Importuota kosmetika —

TURIME DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS, KURIUOS GALITE ĮTEIKTI SAVO DRAUGAMS. JŲ KAINOS: $5.00 ir $10. GAUNAMI:

HURON SQUARE SHOPPING CENTRE

2500 Hurontario St. Tel. 270-4206. (truputį į pietus nuo 5 ir 10 kelio sankryžos).

KRAUTUVĖS KITOSE VIETOVĖSE:

Fairview Mall — 491-9451 Yorkdale Plaza — 787-1733

1727 BLOOR ST. W. — 766-4982

ZIGGY'S at SHERWAY GARDENS

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

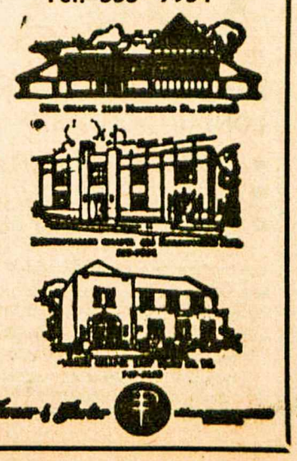

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DROŽĖJŲ ŠVENTĖ

Kretingoje surengta IV amatų diena buvo skirta medžio meistrams. Šventės pradžią paskelbus skrabalams miesto centre, varžybų teisėjai buvo apdovanoti klumpėmis ir lazdomis. Meistrų meistru jie išrinko vilnietį Ipolitą Užkurį, pameistriais — telšietį Vytautą Savickį ir kretingietį Adolfą Viluckį. Prizai taipgi buvo paskirti: už klumpių padarymą — Adolfui Tamašauskui iš Palangos, už geriausią pynimo darbą — kauniečiams Teresei ir Jonui Bubliauskams, Birutei Vinckūnaitei, už valgymo reikmenų išskaptavimą — Vaclovui Banevičius iš Telšių ir Gediminui Jūrėnui iš Vilniaus, už šventėn atsivežtą didžiulę velnio kaukę — Liaudies Meno Draugijos Žemaitijos skyriaus medžio drožėjų sekcijos pirm. Anicetui Puškoriui. Ąžuolinės knygos buvo įteiktos žemaičiams medžio drožėjams, sukūrusiems originalų medžio skulptūrų paminklą vokiečių sudeginto Ablingos kaimo gyventojams prie Žvaginių piliakalnio.

LIETUVA IR VIETNAMAS

Visoje pagrindinėje okupuotos Lietuvos spaudoje buvo paskelbtas rašytojų ir menininkų atsišaukimas "Mūsų internacionalinė pareiga", atiduodantis Kremliui sugalvotą propagandinę duoklę Vietnamo komunistams. Jame rašoma: "Tarybų Lietuvoje sukurta daug ryškių literatūros, meno, muzikos kūrinių, kuriais protestuojama prieš smurtą ir pavergimą, prieš agresyvius, grobikiškus karus. Tačiau to maža. Didvyriškoji Vietnamo liaudies kova turi giliai atsispindėti naujose mūsų knygose, kino filmuose, tapybos drobėse ir skulptūroje, muzikos kūriniuose, teatrų spektakliuose, meninės saviveiklos renginiuose. Tai šventa mūsų visų patriotinė internacionalinė pareiga. Todėl mes karštai kviečiame visus respublikos kultūros darbuotojus savo kūryba ir visomis kitomis priemonėmis prisidėti prie Vietnamo liaudies teisingo reikalo sėkmės..." Taigi, rašykim knygas, kurkim literatūros ir meno kūrinius, garbindami P. Vietname karą pradėjusius komunistų partizanus, ten įsiveržusius Š. Vietnamo kariuomenės dalinius, kuriuos ginkluoja ir remia Sovietų Sąjunga. O kaip su Lietuva ir lietuvių tauta? Negi jos laisvės siekiai nėra verti įamžinimo literatūroje, muzikoje, filmuose, dailėje? Temų, atrodo, netrūktų, tik joms pritarimo nebus susilaukta Maskvoje. Sovietinei propagandai tarnaujantį atsišaukimą pasirašė: socialinio darbo "didvyriu" Maskvos paskelbtas P. Dobrovolskis, rašytojai J. Baltušis, J. Avyžius, poetai J. Marcinkevičius, E. Mieželaitis, kompozitoriai E. Balsys, S. Vainiūnas, skulptorius G. Jokūbonis, dail. V. Mackevičius, Vilniaus operos sol. E. Čiudakova, kino operatorius J. Gricius, aktorė R. Staliliūnaitė ir Vilniaus rusų teatro aktorius Nikolajus Trusovas.

MIRĖ VINCAS ŽILYS

Kaune spalio 9 d. mirė buvęs Lietuvos kariuomenės brigados gen. Vincas Žilys. Velionis buvo gimęs 1898 m. Surviliškio vlsč., Kėdainių apskr., Lietuvos kariuomenėn įstojęs savanoriu 1919 m., baigęs karo mokyklos I laidą, dalyvavęs nepriklausomybės kovose. Jis taipgi lankė ir baigė Belgijos karo akademiją. Grįžęs Lietuvon, 1934 m. buvo paskirtas artilerijos inspektorium. 1941 m. buvo išvežtas Vorkuton, kur praleido 14 metų, ir Lietuvon grįžo tik po Stalino mirties.

SPEKTAKLIS ROKIŠKYJE

"Komjaunimo Tiesa" spalio 12 d. praneša, kad Rokiškio aikštėje prie kraštotyros muzėjaus, apšviestoje prožektoriais, buvo suvaidintas trijų dalių masinis spektaklis "Augštaičių žemėj saulė teka", režisuotas A. Zaukos. Spektaklio masiškumą liudija net 400 atlikėjų. Jo pobūdį atskleidžia kelios pranešimo eilutės: "Spektaklyje pasakojama apie sunkų kumečių gyvenimą, 1918-1919 metų revoliucinius įvykius Rokiškyje, apie šio krašto darbo žmonių kovą prieš fašistinius okupantus. Paskutiniajame veiksme nušviečiami rokiškiečių laimėjimai Tarybų valdžios metais. Spektaklis baigiamas tradicinėmis aukštaitiškomis vestuvėmis..." Renginys buvo su aiškiu propagandiniu padažu, sudarančiu progą garbinti 1918-19 m. bolševikus, II D. karo sovietų partizanus ir dabartinius partiečius, nieko bendro neturinčius su augštaitiškomis vestuvėmis.

MUGĖ JONAVOJE

Jonaviečiai savo miesto turgavietės aikštėje spalio 1, sekmadienį, turėjo mugę, kurion apylinkės kolchozai atvežė daug įvairių vaisių, daržovių, kiaušinių ir paukščių, o vietinės įmonės — savo gaminių. Mugėje taipgi dalyvavo ir jonaviečių liaudies meistrai su medžio drožiniais ir metalo dirbiniais. Didžiausio pasisekimo susilaukė Jonavos kultūros namų paruošti etnografiniai valgiai.

NAUJOS PATALPOS

Vilniaus inžinierinio statybos instituto 1.200 vyresniųjų kursų studentų rugsėjo mėnesį talkino žemdirbiams Anykščių, Ignalinos, Mažeikių iš Švenčionių rajonuose. Kai jie grįžo Vilniun, Antakalnyje jų laukė naujas instituto pastatas, kuriame yra šešios 100-300 vietų auditorijos, dvi fizikos ir chemijos laboratorijos, 300 vietų auditorija su kino aparatūra, dvi salės parodoms ir valgykla. Naujuoju pastatu, kurio projektą paruošė vilnietis architektas J. Jurgelionis, galės naudotis 850 instituto studentų.

CHULIGANAI VILNIUJE

"Komjaunimo Tiesa" 202 nr. paskelbė vilniečio A. Salio pagalbos šauksmą: "Vilniaus prekybos technikumo bendrabučio (Verkių gatvėje) gyventojai dažnai kenčia nuo chuliganų. Jie užkabinėja grįžtančias vakare merginas, laido nepadorias replikas, o kartais net paleidžia akmenį į langą..." Redakcija kreipėsi į Vilniaus miesto Lenino rajono vidaus reikalų skyriaus viršininką A. Kalininą. Pastarojo pranešimu, milicijon jau buvo atgabenti keli jaunuoliai, o Romas Jadavičius gavo 15 parų kalėjimo. Prie bendrabučio dabar budės patruliai ir draugovininkai.

LENINO RAJONAI

"Komjaunimo Tiesa" 194 nr. paskelbė rugsėjo 30 d. pranešimą iš Kauno: "Šiandien Lenino rajono darbo žmonės šiltai sutiko broliškųjų respublikų pasiuntinius ir Vilniaus įmonių atstovus. Čia įvyko tradicinė Minsko, Rygos, Vilniaus ir Kauno miestų Lenino rajonų darbo žmonių draugystės šventė..." Savaime suprantama, ji buvo skirta Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmečiui. Iš šio pranešimo išryškėja kompartijų pomėgis miestų rajonus pavadinti Lenino vardu. Tokių rajonų yra ne tik Minske, Rygoje, Vilniuje, Kaune, bet ir kituose miestuose. "Kauno Audiniuose" šia proga lankėsi Minsko Lenino ordino vilnonių audinių kombinato atstovai, Kauno radijo gamykloje — Rygos A. Popovo radijo gamyklos atstovai. Taigi, ir vėl tas pats Leninas Minske, o Rygon kojų jau įkėlęs rusas A. Popovas, kurį sovietinė propaganda yra padariusi radijo išradėju, šio išradimo nesutikdama atiduoti italų fizikui G. Marconi. Šventės dalyviai iš Minsko, Rygos, Vilniaus ir Kauno Lenino rajonų gėlėmis papuošė Lenino paminklą, Kauno muzėjaus bokšto varpams skambinant I. Dunajevskio dainą "Ir platus gi kraštas mūs gimtasis".

V. Kst.

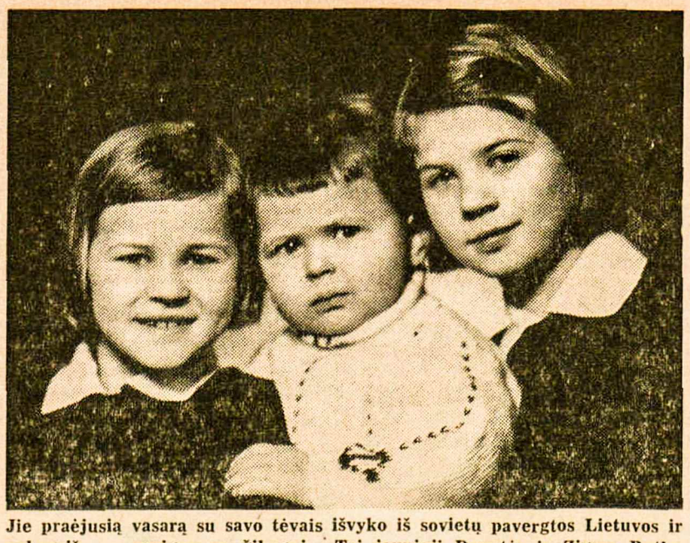

Jie praėjusią vasarą su savo tėvais išvyko iš sovietų pavergtos Lietuvos ir nebegrįžo — apsigyveno Čikagoj. Tai jaunieji Danutės ir Zigmo Butkų šeimos nariai: Raimunda, Rimvydas ir Loreta

HAMILTON, ONT.

"GRANDINĖLĖ" po sėkmingų gastrolių Europoje ir Amerikoje atvyksta į Hamiltoną ir lapkričio 19 d., 3 v. p. p., Mohawk College auditorijoje duos koncertą, atlikdama visai naują programą. Šis meno ansamblis yra pasiekęs labai augštą lygį, visur su didžiausiu susidomėjimu laukiamas. Bilietus į šį koncertą galima įsigyti pas platintojus Toronte, Londone, St. Catharines, Delhi-Tillsonburge ir Hamiltone pas P. Grybą (tel. 529-2357) ir sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Bilietų kainos: $4, $3, $2, o vaikams ir studentams pusė kainos. Rengėjai kviečia visus dalyvauti ir iš anksto įsigyti bilietus, kad nereikėtų prie įėjimo laukti eilėje. Koncertą rengia mergaičių choro "Aidas" tėvų komitetas.

NIJOLĖ BENIUŠYTĖ IR CHRISTOPER MURPHY spalio 14 d. susituokė AV bažnyčioje. Mišių metu mons. dr. J. Tadarauskas palaimino jų santuoką. Giedojo mergaičių choras "Aidas" ir sol. V. Verikaitis. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Vestuvių vaišės, dalyvaujant virš poros šimtų svečių, įvyko Jaunimo Centre. Jaunuosius pasitiko su duona ir druska jų tėveliai. Mons. J. Tadarauskui sukalbėjus maldą, įvyko vaišės. Dalyvavo daug jaunimo iš Hamiltono, Toronto, Klevelando, Delhi, Londono. Jaunuosius sveikino par. klebonas mons. dr. J. Tadarauskas, moksleivių ateitininkų kuopos pirm. A. Gudinskas, choro "Aidas" vardu administratorius J. Pleinys. Tėvelių vardu jaunuosius jautriais žodžiais sveikino jaunosios tėvelis V. Beniušis ir jaunojo — Murphy. Pabaigoje jaunavedys tarė visiems padėkos žodį ne tik angliškai, bet visų didžiam nustebimui, prabilo lietuviškai, pasakydamas gana ilgą ir gražią kalbą. Visom vaišių iškilmėm sumaniai vadovavo jaunosios brolis Vytautas Beniušis.

N. Beniušytė yra visiems gerai pažįstama kaip aktyvi jaunimo organizacijų, ypač ateitininkų, veikėja. Būdama gimnazijoje, pirmininkavo moksleivių ateitininkų kuopai, lankė šeštadieninę mokyklą. Susiorganizavus mergaičių chorui "Aidas"', buvo viena pirmųjų choristės. Tad nenuostabu, kad antrąją savo gyvenimo pusę sugebėjo išmokyti lietuviškai kalbėti. Nijolė yra baigusi Toronte gailestingųjų seserų mokyklą ir šiuo metu dirba vienoje Hamiltono ligoninėje. Jaunasis turi atsakingą darbą Westinghouse bendrovėje. Jaunavedžiams linkime daug laimės ir savo gyvenimą vesti lietuviškuoju keliu.

ŠALPOS FONDO parengime spalio 21 d. Jaunimo Centre kažin kas drabužinėje per neapsižiūrėjimą pasiėmė ne savo rudą odinį moterišką apsiaustą. Maloniai prašome grąžinti, nes tas drabužis naujas ir brangus. Turį kokių žinių prašom susisiekti su apsiausto savininke D. Bilevičiūte. **J. P.**

KLB TARYBOS SUVAŽIAVIMO proga apylinkės valdybos surengtas koncertas nesusilaukė nemažo hamiltoniečių ir apylinkės lietuvių susidomėjimo. Buvo parduoti 94 bilietai suaugusiems ir 3 studentams. Apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems, tikėdama, kad ateityje jos pastangos bus stipriau paremtos. Šia proga didelis ačiū mons. J. Tadarauskui už nemokamai duotas sales, loterijos staliukų mecenatams A. Liaukui, XY, apyl. valdybos nariui, Carling Investigation, o taip pat prisidėjusiems savo darbu prie koncerto-šokių rengimo: p. p. D. Babinienei, Deksnienei, Šiulienei, A. Juozapavičiui, J. Deksniui, J. Petraičiui, St. Senkui, Žiurliui.

PRADĖTA NARIO ĮNAŠO rinkliava. Pagal turimus adresus visiems hamiltoniečiams išsiuntinėti vokai su čekiu, prašant jame įrašyti savo stos nr. ir $4 sumą už 1972-73 m. m. Atlikime tautinę pareigą nors mažu įnašu KL B-nei.

ABITURIENTŲ dovanai apyl. valdyba paskyrė $20; "Grandinėlės" koncerto proga rengiamam leidiniui — $15.

Į PLB SEIMĄ iš Hamiltono išrinkti G. Breichmanienė, kun. L. Januška, J. Pleinys, L. Skripkutė.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventės minėjimas bus vasario 11 d. Scott Park gimnazijos salėje. Meninę programos dalį atliks sol. G. Čapkauskienė iš Montrealio, mergaičių choras "Aidas" ir Delhi tautinių šokių grupė.

SUSIRGO RAMOVĖS vicepirm. J. Petraitis. Iš ligoninės numato išeiti lapkričio pradžioje. Linkime greitai pasveikti ir grįžti į veteranų ir "Aukuro" eiles.

N. METŲ SUTIKIMAS bus gruodžio 31, sekmadienį, Jaunimo Centre. Apyl. valdyba prašo hamiltoniečius nerengti privačių pobūvių ir visiems kartu 1973 m. sutikti salėje, kur bus pilnas ir įvairus bufetas su geru orkestru.

LIETUVOS KARIUOMENĖS šventės ir Ramovės Hamiltono skyriaus dešimtmečio minėjimas rengiamas veteranų lapkričio 25 d. Jaunimo Centre. Sekmadienį bus Mišios už visus karius, savanorius, šaulius ir partizanus. Organizacijos prašomos pamaldose dalyvauti su savo vėliavomis. **Apyl. valdybos inf.**

ST. BURDINAVIČIUS, Stelco įmonėje išdirbęs beveik 25 metus, išėjo į pensiją. Ten jis turėjo mechaniko darbą ir pensijos laukimo metai jam buvo sutrumpinti dėl sveikatos.

PARAPIJOS CHORAS išsirinko naują valdžią. Naujuoju choro v-bos pirm. tapo Vyt. Morkūnas. Balsų grupės seniūnais: sopranų — St. Jankauskienė, altų — Ald. Matulienė, tenorų — K. Mileris ir bosų — F. Urbaitis. Choras yra pakviestas lapkričio 18 d. į St. Catharines kariuomenės šventės minėjime atlikti meninę programą, o lapkričio 25 d. tokia pat proga dainuos Hamiltone. Šiemet sueina 25 metų sukaktis nuo choro įsisteigimo ir ta proga, be tradicinio savo vakaro, gal dar kas nors bus ruošiama. Choras neteko gero boso Vyt. Paulionio, kuris išsikėlė gyventi į Torontą. Dabar choras mokosi naujas lietuviškas kun. G. Šukio Mišias ir naujais kūriniais papildomas giesmių ir dainų repertuaras. Choras visą laiką laukia įsijungiant naujų dainininkų. Choristai yra dėkingi savo praeitų metų buvusiam pirm. Br. Grajauskui už gerą ir rūpestingą vadovavimą.

PAGAL STATISTIKĄ Hamiltone turėtų būti 2,215 lietuvių. Tai yra duomenys Kanados valdžios surinkti prieš 10 metų. Bendruomenės sąrašuose visą laiką figūruoja tik 1.200. Kur yra tie kiti, kurie pasisakė lietuviais, bet su lietuviais nebendrauja? **K. M.**

PADĖKA

Už mums suruoštą namo įkurtuvių staigmeną nuoširdžiai dėkojame iniciatoriams p. p. P. V. Mikuckams ir visiems, pagerbusiems mus savo atvykimu ir gražia dovana: p. p. Bakšiams, L. Bučinskui, Budnikams, Budvydams, Burdinavičiams, M. Dočkaitienei, Gudeliams, Ikasaloms, Jankauskams, S. Kačinskui, J. Kaminskui, V. Kunkuliui, V. Laguckui, J. Lekučiui, G. Martišiui, V. Marozui, I. Meškauskui, Mikalauskams, V. Morkūnui, Naujokams, S. Normantui, A. Obcarskiui, P. Pleiniui, Povilavičiams, P. Rainiui, J. Rastauskui, J. Romikaičiui, Rusnavičiams, S. Ryzenek, E. Simon, A. Stasevičiui, M. Stasevičiui, Tamošiūnams, Č. Tiškevičiui, K. Urbonavičiui, J. Vaičaičiui, P. Vygantui, Visockiams, S. Vyšniauskui, Žuliams, S. Žvirbliui.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas ir dovana paliks ilgai mūsų širdyse.

A. J. Vizgirdos

LONDON, ONT.

PADĖKA

Norime išreikšti nuoširdžiausią padėką už mums suruoštą staigmeną mūsų 20 metų vedybų sukakties proga. Didžiausia padėka dukrelei Loretai ir sūnui Leonardui už visą jų rūpestį, darbą ir organizavimą; sūneliui Bernardui — už paslapties išlaikymą. Didelis ačiū: Vytautui Lenauskui, vyr., už pravedimą oficialios dalies, už pasakytą puikią kalbą bei jo sukurtą eilėraštį šia proga, taip pat už išreikštus linkėjimus visų dalyvių vardu; kun. B. Pacevičiui už sukalbėjimą maldos ir sveikinimus; sesutei ir švogeriui A. Andrušaičiams už moralinę ir piniginę pagalbą mūsų vaikučiams bei svečių priėmimą; poniom M. Jakaitienei ir A. Repšienei už įdėtą darbą. Taip pat nuoširdus ačiū visiems dalyvavusiems bei prisidėjusiems prie taip puikių dovanų ir skanių vaišių: p. p. Adomavičiams Toronte, J. Andrušaičiams, J. Aukštaičiams Toronte, J. Aušrotams, J. Baleckaičiams, M. Bartuliams Delhi, K. Barčauskams, J. Bersėnams, J. Bleizgiams Toronte, J. Brazlauskams, J. Čėgiams ir Julytei, M. Chainauskams, G. Cipariams Rodney, M. Galinaičiams Toronte, A. Gnausch, E. Gocentams ir šeimai, G. Gocentams, M. Grimilauskienei, J. Grybams ir jos mamytei, P. Januliams ir Petrui, J. Jakaičiams, L. Kairiui, pusseseriai E. Kay ir šeimai Mičigane, B. Keburiams Ingersoll, B. Keburiams Strathroy, J. Kisieliams, J. Krasauskams Toronte, K. Kudukiams, Kęstučiui Lawson, V. Lenauskams, Vytukui ir Loretai Mississaugoj, J. Lingaičiams Tillsonburge, T. Miškinienei ir dukrelėm, D. Magee, M. Majarnik ir Sharon Mt. Elgin, P. Misevičiams Guelph, F. Mockams Toronte, S. Nash ir Susan, dr. D. Nolan ir šeimai, pusbroliams E. Monske ir šeimai Mičigane, H. Monske ir vaikučiams Mičigane, Z. Paulionienei ir Jurgiui, A. Pekautams, A. Petrašiūnams, J. Razokams Langtone, A. Repšienei, Vytukui ir Mindaugui, A. Sukauskams Westone, A. Šucams, G. Šucams, dr. A. Tinginiui ir žmonai, K. Valaičiams, Jurgiui, Vytui ir Danutei, J. Witworth, B. Zabulioniams ir Raymandui.

Už atskiras dovanas dėkojam savo mieliem vaikučiam — Loretai, Leonardui ir Bernardui; sesutei A. Austynams ir šeimai, dr. D. Andrulionytei-Armstrong, E. Blumams už gėles, J. Bumeisteriams už rožes Niujorke, mamytei O. Cibitienei, broliui P. Cibičiui Vokietijoje, broliui E. Cibičiui ir šeimai Lietuvoje, broliams: J. ir V. Lukšoms ir šeimom Lietuvoje, E. Kauzėnams Rodney, V. Kauzėnams, M. Majarnik, S. Nash, dr. D. Nolan, dr. A. Tinginiui, T. Coninity ir jo orkestrui, Morrison gėlininkui už rožių padovanojimą svečių stalams ir p. Knapp už pasiųstas gėles į namus.

Labai malonu buvo matyti tokio gražaus jaunimo. Ilgai nepamiršime jūsų visų parodyto nuoširdumo ir taip puikiai suruoštos šventės. Liekame labai dėkingi —

Juozas ir Lydija Lukša

Sault Ste. Marie, Ont.

KUN. A. SABAS, mūsų kapelionas, gyvenąs Sudburyje, spalio 22 d. lankėsi mūsų gyvenvietėje ir Švč. Sakramento šventovėje klausė išpažinčių, atlaikė pamaldas ir pasakė pamokslą.

APYLINKĖS VALDYBOS PIRM. Vincas Skaržinskas aplankė trijų pagrindinių politinių partijų — liberalų, konservatorių ir naujųjų demokratų mūsų mieste rinkimines būstines (vadovietes) ir turėjo su jų kandidatais pasikalbėjimus, lieliančius Lietuvos nepripažinimo sovietams klausimą. Visų partijų kandida-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienų metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš $10.0000 - 3 metams	7%

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $3,400,000

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai
Skanėstai
kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

WINNIPEG, MAN.

PAGERBTUVĖS FOLKLORAMOS KARALAITEI. Spalio 20 d. "Silver Slippers" salėje latvių organizacijos surengė pagerbtuves savo tautietei Kristinai Stafeckytei — 1972 m. Folkloramos karalaitei. Dalyvavo apie 400 asmenų. 60% sudarė jaunimas. Labai gražiai grojo "Sound of Music" pučiamųjų orkestras iš 9 asmenų. Dalyviai buvo vaišinami šaltais užkandžiais, kava ir bulvinėm džiuvenom. Svaiginamieji gėralai buvo pardavinėjami. Žymiųjų svečių eilėse buvo Folkloramos organizatorius C. Semchyshyn ir du buvę karalaitės rinkimų teisėjai — D. Crosley iš CBC ir R. Gibson irgi iš CBC televizijos. Man taip pat, kaip korespondentei, teko garbė sėdėti prie minėtų svečių garbės stalo. Lietuvių šiose pagerbtuvėse buvo apie 10. C. Semchyshyn pasakė gražią kalbą ir pristatė publikai kandidates į Folkloramos karalaites. Latvių organizacijos Folkloramos karalaitei Kristinai įteikė $600 čekį kaip kelionpinigius Europon ar kitur. Kristina Stafeckytė yra 18 m. amžiaus, ką tik pradėjusi studijuoti universitete, augšto ūgio, šviesiaplaukė. Ji yra vyresnioji duktė penkių vaikų šeimoje, kuri sekmadieniais lanko lietuvių katalikų Šv. Kazimiero bažnyčią. Šias pagerbtuves organizavo latvių organizacijų federacijos pirm. E. Dirikis ir jų parapija, kuriai atstovavo p.p. Snikeriai.

Br. Bujokienė

ARKA-London
776 DUNDAS St. E.,
LONDON, ONTARIO
Tel. 453-0820
• DOVANOS • KNYGOS • ĮVAIRIOS PREKĖS
• "ASTRO" KELIONIŲ BIURO AGENTAS
• SIUNTINIAI Į RYTŲ EUROPĄ
SPECIALUS PRANEŠIMAS:
Mes siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą —
10 skarelių (31"x 31" dydžio) tik už $75.75
(į tą kainą įeina muitas, skarelės, oro paštas)
5 mažos (31"x31") ir 5 didelės (36"x36") skarelės tik už $86.75
(įeina visi mokesčiai, skarelės, oro paštas)

LIETUVIAI PASAULYJE

I. A. Valstybės

JAUNIMO PETICIJA Jungtinėms Tautoms, reikalaujanti Lietuvai laisvės, pradėta stipriau judinti Čikagoje ir kituose JAV miestuose. Parašus renka įvairios lietuvių organizacijos lietuvių ir kitataučių tarpe. Pastaruoju metu įsijungė ir BALFas. Norima surinkti 500.000 parašų.

LIETUVIŲ JAUNIMO II KONGRESO finansų komisija JAV LB apygardoms buvo nustačiusi turimų surinkti $90.000 kvotą, tačiau surinkta buvo tik $67.016. Centrinės finansų komisijos pastangomis šią sumą pavyko pakelti iki $100.143. Stambesnių sumų po $1.000 ir $500 buvo paprašyti 284 į garbės mecenatus bei rėmėjus numatyti asmenys. Iš tų 284 prašymų 16 grįžo nepasiekę adresatų, neatsiliepė 68 juos gavusieji. Iš 200 atsiliepusiųjų 132 neaukojo, o 68 aukojusieji padėjo sutelkti $15.665. Būdinga, kad aukų rinkime buvo išlaikyta įprastinė 10:1 proporcija tarp JAV ir Kanados lietuvių. Amerikoje sutelkta $100.143, Kanadoje — $10.624.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS XXXII metinis suvažiavimas bus lapkričio 10-12 d.d. Čikagoje šia tvarka: lapkričio 10 d., 7 v.v. — 10 v. v. — atstovų bei svečių priėmimas ir susipažinimas ALTos patalpose, 2606 West 63rd St.; lapkričio 11 d., 9.30 v.r. pradedami suvažiavimo posėdžiai Sheraton-Midway Motor Inn, 5400 So. Cicero Ave.; lapkričio 12 d., 10 v.r. pamaldos katalikams bus Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje, 4557 So. Wood St., evangelikams — jų parapijos bažnyčioje, 6641 So. Troy St. Suvažiavimo darbotvarkėje — ALTos centro valdybos, iždo globėjų bei ALTos atstovų pranešimai, naujos tarybos, centro valdybos, iždo globėjų rinkimai. Iš okup. Lietuvos pabėgęs adv. Zigmas Butkus skaitys pranešimą "Dabartinė padėtis Lietuvoje".

KOMPOZ. VLADAS JAKUBĖNAS gydosi St. Francis ligoninėje, The Pain Rehabilitation Centre, 809 kambaryje, La Crosse Mieste, Wisc.

ELTA SAVO BIULETENYJE PRANEŠA: "Vytautas Alseika, buvęs Eltos biuletenio faktinis redaktorius, rugsėjo vidury išvyko dviem savaitėm atostogų į Europą. Spalio 3 d. iš Vokietijos pranešė, kad išvažiavęs į okupuotą Lietuvą sutvarkyti savo motinos palikimą. Biuletenį redaguoja atsakingasis redaktorius Juozas Audėnas."

ENCYCLOPEDIA LITUANICA vajų paskelbė JAV LB centro valdyba, nustačiusi prenumeratorių kvotą savo apygardoms: Bostono — 57, Detroito ir Ročesterio — 74, Connecticut — 74, New Jersey — 78, Niujorko — 146, Ohio ir Pietryčių — po 74, Vakarų — 42, Vidurio vakarų — 381. Tai yra sveikintinas sumanymas, kuriuo galėtų pasekti ir K. L. B. valdyba savosiose apylinkėse.

Ekvadoras

SALEZIETIS KUN. PETRAS MASKOLAITIS jau beveik 30 metų dirba misijose Ekvadore, Centrinėje Amerikoje, tarp laukinių kivarų. Šiemet jis buvo paskirtas į naują misijų stotį Youpi Orienta.

Argentina

TRADICINIS PAVASARIO SUTIKIMAS Buenos Aires Lietuvių Centre buvo surengtas rugsėjo 16 d. Pirm. Vyt. Misiūnui tarus įvadinį žodį, įspūdžius iš jaunimo kongreso pasakojo entuziazmo kupina jo dalyvė Nelida Zavickaitė. Priešakinius du stalus užėmęs jaunimas padainavo kongrese išmoktų dainų. Programą trim dainom papildė naujoji sol. G. Jakavičiūtė. Vieną jų — "Lietuvą" ji buvo pati sukomponavusi. Su naujausiomis madomis vakaro dalyvius supažindino jų žymieji kūrėjai Vladė ir Bernardas Survilos. Drabužius modeliavo vietinės lietuvaitės ir Nelida Dudek, ukrainiečių kilmės 1972 m. Miss Argentina. Pavasario karaliene buvo išrinkta A. M. Zienkaitė, princesėmis — L. Burbaitė ir E. Jasiulytė.

ŠV. CECILIJOS CHORAS savo susirinkime spalio 8 d. pagerbė mirusį vadovą a.a. V. Rymavičių ir aptarė jo įpėdinio reikalus. Vadovaujant P. Savickui ir E. Mikučionienei, š. m. lapkričio 19 d. bus paminėta šv. Cecilijos šventė ir prisimintas a.a. V. Rymavičius.

TARPTAUTINIAME MIŠKININKŲ kongrese Buenos Aires paskaitą anglų kalba skaitė su Sovietų Sąjungos delegacija atvykęs Leonardas Kairiūkštis. Kongrese taipgi dalyvavo Buenos Aires gyvenantys lietuviai miškininkai — Jonas Baliukas ir Ona Matukonytė - de Baldeli

Australija

PRAMOGINĘ POPIETĘ "Tėviškės Aidams" paremti Lidcombe parapijos salėje spalio 1 d. surengė Australijos Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos Sydnėjaus valdyba, vadovaujama pirm. A. Vinevičiaus. A. Skirkienė ir A. Badauskienė, talkinamos kitų ponių, popietės dalyvius vaišino lietuviškais patiekalais, gėrimais rūpinosi A. Kramilius ir S. Abromavičius. Dėmesio centre buvo A. Stasiūnaitienės ir B. Genio suorganizuota dviejų dalių loterija — vertingų ir mažiau vertingų laimikių. Popietės metu spaudos kioske surinkta "TA" prenumeratų už $60. Visas popietės pelnas taipgi skiriamas "TA" savaitraščiui, kurį leidžia Australijos Lietuvių Katalikų Federacija, redaguoja kun. Pr. Vaseris.

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS Australijos rajonas savo veiklos 25 metų sukaktį paminės 1973 m. sausio 3-13 d.d. jubilėjine stovykla Ingleburne, Sydnėjaus apylinkėse. Stovyklautojus jau registruoja stovyklos vadovas ir organizacinio komiteto pirm. ps. B. Bartkus, 80 Links Ave., Concord, NSW 2137. Melburno Džiugo tunto skautų nuvežimu stovyklon rūpinasi ps. H. Antanaitis.

ADELAIDĖS VYR. MOKSLEIVIAI ATEITININKAI Lietuvių Katalikų Centro salėje surengė X jaunųjų talentų vakarą, kuriuo buvo paminėtas šio tradicinio renginio dešimtmetis. Programą atliko: deklamatoriai — Edis Jucius, P. Rupinskas, Sietynas Kubilius, Andrius Vitkūnas, Rita Rupinskaitė, Aidas Kubilius ir Saulius Kubilius, pianistės — Karolina Alseikaitė, Regina Pranckūnaitė, Loreta Alseikaitė, Ramunė Varnaitė, Jūratė Venckutė, išraiškos šokio atstovė Ramunė Varnaitė, akordeonistai — Edis Jucius ir Mindaugas Petkūnas. Didžiausio dėmesio susilaukė R. Kalantos susideginimui skirtas Prano Pusdešrio eilėraštis "Laisvę Lietuvai", deklamuotas Sauliaus ir Sietyno Kubilių. Programą užbaigė jaunųjų muzikų orkestrėlis.

Turkija

PRANO IR ALGIRDO BRAZINSKŲ byla Turkijoje spalio 12 d. buvo atidėta iki lapkričio 27 d. Teisėjai, išklausę Sovietų Sąjungos valdžios atstovo pateiktus klausimus, paprašė juos patikslinti ir parūpinti įrodomos medžiagos. Teisiamuosius gynė turkai advokatai Jardimec ir A. Čavdar, kuriem patarimais talkino iš JAV Ankaron nuvykusi adv. Armonienė. P. A. Brazinskai yra įsitikinę, kad jų duodami pareiškimai į turkų kalbą nėra tiksliai išverčiami rusiškai kalbančio vertėjo. Jie reikalauja, kad visus pareiškimus jiem būtų leista daryti lietuvių kalba, kurios minėtasis vertėjas nemoka. Turkijoje pavyko surasti Čikagos universitetą baigusį lietuvį Petrą Diloną, vedusį universitete susipažintą turkaitę ir jau šešerius metus gyvenantį Turkijoje bei dirbantį vietiniame universitete. Jis sutinka būti vertėju šioje byloje, bet tokiai minčiai yra priešingi sovietai. Pasak jų atstovo, Pr. Brazinskas pakankamai moka rusų kalbą ir gali naudotis rusiškai kalbančio vertėjo paslaugomis.

Italija

EUROPOS PASAULIEČIŲ apaštalavimo forume Luino mieste Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungai atstovavo Paryžiuje gyvenanti valdybos įgaliotinė tarptautiniams ryšiams B. Venskuvienė. Ji skaitė pranešimą apie dabartinę religijos būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje.

VYSK. A. DEKSNYS spalio 8 d. suteikė dijakonato šventimus Romoje teologiją studijuojantiems JAV lietuviams — Pranui Jaraškai ir Domininkui Valevičiui. Gruodžio 8 d. Šv. Ulricho bažnyčioje Woerishofene, V. Vokietijoje, jis suteiks kunigystės šventimus dviem Šv. Kazimiero kolegijos auklėtiniam — Norbertui Vogtui ir Domininkui Valenčiui.

Vokietija

TAUTOS ŠVENTĘ Hageno bei apylinkės lietuviai Nordheinvestfalijoje pradėjo vysk. A. L. Deksnio, kun. dr. K. Gulbio, kun. dr. P. Celiešiaus ir kun. V. Šarkos koncelebracinėmis Mišiomis Šv. Elzbietos bažnyčioje. Vysk. A. L. Deksnys pamoksle priminė kiekvieno lietuvio išeivio pareigą išlikti lietuviu. Pamaldų metu giedojo visa bažnyčia, vargonais palydima bocholtiečio A. Bučinsko, Wartburgo salėje surengtą minėjimą atidarė VLB Hageno apylinkės pirm. L. Vilčinskas. Dalyvius trumpai pasveikino vysk. A. L. Deksnys ir kun. dr. K. Gulbinas. Paskaitą skaitė VLB krašto valdybos vicepirm. kun. Br. Liubinas apie Pilėnų kunigaikščio Margio susideginimą laužo liepsnose, kai jam grėsė nelaisvė pas kryžiuočius. Ši aukos dvasia buvo gyva nepriklausomoje Lietuvoje, pokarinėse partizanų kovose, tebėra gyva ir dabartinėj sovietinėj vergijoj, kur Margirio p

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja R. Sakalaitė, talkinama kolektyvo • Jaunimo Žiburiai, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont.

Nuo obels kritęs kriauše nebūsi

Po šių metų Kanados Lietuvių Dienos Montrealyje man teko pasiklausyti vieno senuko, kuris gėrėjosi gausiu jaunimo dalyvavimu programoj bei publikoj. Daug matęs, daug patyręs. Manytum, kad gal nusivylęs nutautėjimo ženklais mūsų jaunime. Anot jo, susipras jaunimas, jog nuo obels nukritęs vaisius negali būti kriauše, turi prisipažinti esąs obuolys. Džiaugiasi jisai, kad tiek daug "obuoliukų" susirinko į minėjimą.

Daug "obuoliukų" suriedėjo ir praėjusią vasarą į Antrąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Čia buvo puiki proga, kuriems svarbu, atrasti savo "rūšį", savo lietuvybę. Bet prieš suvažiuojant, pirmoj vietoj reikėjo susidomėti kongresu. Užkulisiuose dirbančių pasiaukojimas buvo neįkainojamas. Visose srityse jaunimas įrodė, kad nėra praradęs savo tikrosios tapatybės.

Visur buvo apsčiai jaunų lietuviškų veidų per kongresą: jei ne pokalbyje, tai koncerte, jei ne paskaitoj, tai vaidinime. Studijų dienose dalyvavo jau ribotas, bet visvien nemažas skaičius jaunuolių. Stovykloj suplanuota programa buvo naudinga ir įdomi — joje galėjo dalyvauti 500 jaunuolių. Uždaryme irgi gausiai dalyvauta. Bet skaičiai neviskas.

Dar kongresui nepasibaigus akyse mirguliuoti, ausyse jau ūžė kritika. Ir ne be pagrindo. Jaunimas, ar tai kongreso atidaryme, ar stovykloj, neparodė labai didelio susidomėjimo rimtesnėse programos dalyse. Pramogos, kaip visada, pritraukė daug daugiau žmonių. Girdėt iš pačių kongreso jaunimo dalyvių, kad baliavojimo buvo perdaug. Tačiau betkoks jaunimas, atvykęs į kongresą, greičiau jieško pramogų, negu darbo.

Svarbesnė ir teisinga pastaba yra ta, kad jaunimo sąjungą steigiant iš tikrųjų reikėjo didesnio pasiruošimo. Atstovai turėjo būti iš anksto painformuoti, kad tokia idėja yra. Tad jie būtų galėję atvažiuoti į kongreso studijų dienas, į suvažiavimą su nusistatymais ir nuomonėm apie naujos sąjungos steigimą, santykius su kitom organizacijom, apie jos efektingumą.

Dabar kyla klausimai, kuriuos turėjom atsakyti prieš II PLJK, kad dabar reikėtų ne svyruoti, o veikti. Ar PLJ Sąjungos įsteigimas skaldo jaunimą ar vienija? Ar vietinėm kalbom parašyti skyriai informaciniam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos leidinyje žalos ar gelbės mūsų padėtį? Ar būtų įmanoma, pavyzdžiui, taip susitvarkyti naujoj sąjungoj, kad vieni kitiems padėdami galėtų visi susidomėjusieji išmokt lietuviškai skaityt?

Jokiu būdu nereikia bijoti kritikos, ar tai būtų vyresniųjų ar mūsų pačių kartos. Tačiau ir pažangą ignoruoti yra labai nesveika, nes veikla atrofuojasi be naujų idėjų, naujų metodų.

Problemas spręsti daug lengviau susiorganizavus. II PLJK juk galėjo mus visus suartinti, kad tai būtų lengviau padaryti. Žinios jau skleidžiamos PLJS žiniaraščiu. Tikimės, kad atstovai visur tiria dirvą tolimesnei veiklai.

Norima painformuoti, sutelkti, išjudinti lietuvių jaunimą, kad nenutoltų nuo mūsų kultūros, kad nekristų į kriaušių krūvas. Be to, neužtenka nepatekti į kriaušių eiles — negalima būti ir suglebusiais obuoliais. Anglų patarlė sako, kad vienas supuvęs obuolys visą statinę vaisių sugadina. **R. Sakalaitė**

Paskaitykite ir greitai atsakykite

Kartais atrodo, kad straipsnių rašymas tai šauksmas tuštutėlėje erdvėje. Joks balsas neatsako, o tik rašančio besikartoją garsai ataidi. Šį kartą norėtume sužinoti, kas ką skaito, kas ką galvoja. Jei kas nors skaito ir galvoja, prašome šią anketą išsikirpti, nuoširdžiai užpildyti, atsakant taip arba ne. Nebūtinai reikia pasirašyt. Nepagailėkite aštuonių centų pašto ženklui ir pasiųskite "Jaunimo Žiburiams" (3 Norma Cres., Toronto 9, Ontario) Ypač laukiama II PLJK atstovų pasisakymų. Labai nuoširdžiai priimami betkokie komentarai.

Amžius +30 ☐ —30 ☐

	Taip	Ne
1. Dalyvavau II pasaulio lietuvių kongrese	☐	☐
2. Buvau atstovu II PLJK	☐	☐
3. Girdėjau apie II PLJK iš draugų	☐	☐
4. Kongresas buvo reikalingas	☐	☐
5. Kongresas buvo jaunimo idealizmo apraiška	☐	☐
6. Kongresas davė konkrečių rezultatų	☐	☐
7. Apsimokėjo virš $100,000 išleisti kongresui	☐	☐
8. PLJ Sąjunga būtų atsiradusi ir be kongreso	☐	☐
9. Lietuvių jaunimui reikia pasaulinės apimties organizacijos	☐	☐
10. Lietuvių jaunimui reikia pasaulinės apimties informac. leidinio	☐	☐
11. Leidinyje reikėtų įvesti skyrių vietine kalba	☐	☐
12. Leidinys patrauktų jaunimą lietuviškon veiklon	☐	☐
13. Esu skaitęs II PLJK nutarimus	☐	☐
14. Sutinku su kongreso nutarimais	☐	☐
15. Geriausiai pasisekusi kongreso dalis buvo: a. atidarymas Čikagoje, b. studijų dienos, c. stovykla, d. uždarymas (pabraukti atitinkamą vietą)		
16. Atstovai gerai atliko savo pareigas	☐	☐
17. Atstovų darbai yra man žinomi	☐	☐
18. Atstovai perduoda kongreso mintis, žinias savo vietovėse	☐	☐
19. Atstovais buvo išrinkti tinkamiausi jaunuoliai	☐	☐
20. Studijų dienos turėjo būti visiems daugiau prieinamos	☐	☐
21. Kongresas buvo perdaug akademinis	☐	☐
22. Kongresas buvo aktualus tik jaunimui jau įsijungusiam į lietuvišką veiklą	☐	☐
23. Kongresas buvo neprieinamas jaunimui, kuris yra nutolęs ir kurį reikėtų pritraukti	☐	☐
24. Gerai, kad dalyvių amžius ribojamas 16-30 metų	☐	☐
25. Be vyresniųjų paskatinimo II PLJK nebūtų įvykęs	☐	☐
26. Kongresan turėjo būti pakviestas didesnis skaičius vyresniosios kartos kartos lietuvių	☐	☐
27. Į kongresą reikėjo kviesti jaunimo iš Lietuvos	☐	☐
28. Lietuvos išlaisvinimo problema yra aktuali jaunimui	☐	☐
29. Kongresas buvo a. kultūrinis įvykis, b. politinis įvykis, c. tarptautinė pramoga (pabraukti atitinkamą vietą)		
30. Kongresas turėjo pasisakyti šių dienų jaunimo moraliniais klausimais	☐	☐
31. Romo Kalantos premijos įsteigimas yra geras sumanymas	☐	☐
32. Kongreso leidinių laukiu ir noriu įsigyti		
33. Kongresas turėtų dažniau įvykti	☐	☐
34. Reikalui esant aktyviai prisidėčiau prie kongreso ruošos	☐	☐
35. Sekančiame kongrese: a. noriu dalyvauti, b. stengsiuosi dalyvauti, c. dalyvausiu (pabraukti atitinkamą vietą)		
36. Man yra svarbus jaunimo kongresas: a. prasmės atžvilgiu, b. pramogos atžvilgiu (pabraukti atitinkamą vietą)		
37. Kongreso dvasia paskatino mane veikliau dirbti lietuvybai	☐	☐

(Anketą sudarė A. Stankus)

Jaunimo kongreso stovykloje reikėjo rasti laiko parašyti laišką ir savo namiškiams, laukiantiems žinių apie mus Nuotr. A. D.

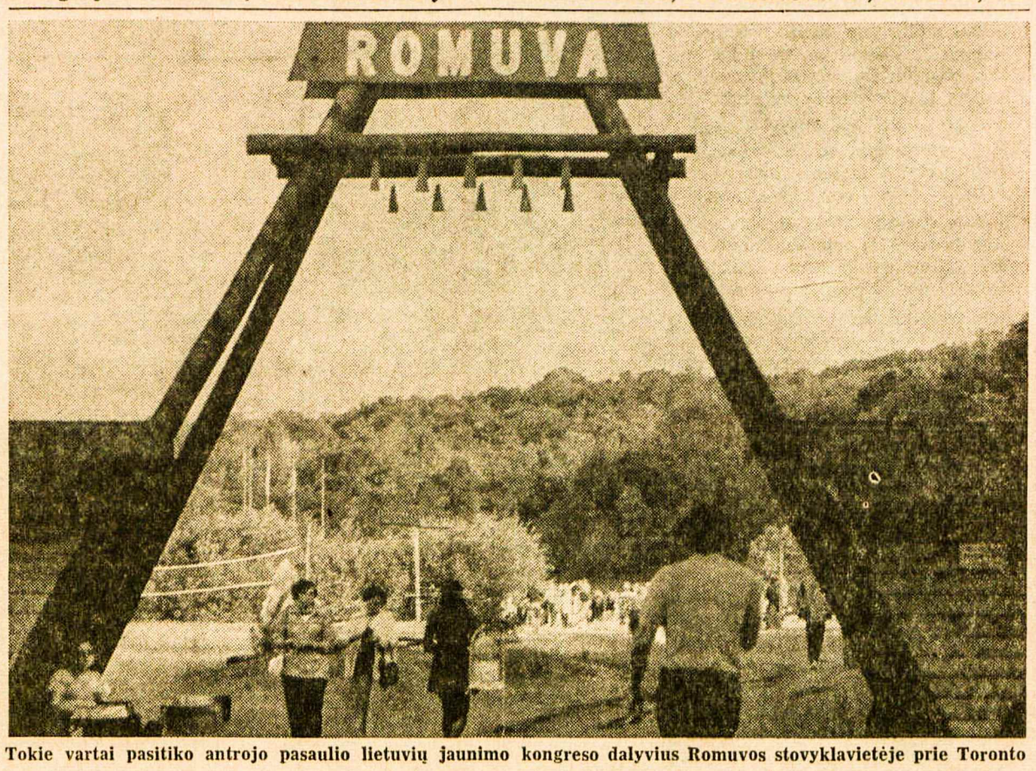

Tokie vartai pasitiko antrojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalyvius Romuvos stovyklavietėje prie Toronto

Už geležinės Kento uždangos I

Ką svarstė jaunimo kongreso atstovai Kento universiteto auditorijose?

K. ŠEŠTOKAS

Antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas jau istorinis faktas. Po ilgo dvejų metų pasiruošimo ir nesuskaičiuojamų valandų darbo kongresas pagaliau atėjo ir praėjo. Bet nevisiems. "Palaukite", sušunka keli, kurie aiškiai supranta, kad taip viskas negalėjo baigtis. "Ne, kažkas dar neaišku. Liko keli neaiškūs klausimai, įvyko keli neaiškūs dalykai. Negi mes tokie neapdairūs, kad leisime jiems pasilikti neišaiškintais?" Jie priekaištauja, kad už "geležinės uždangos" Kento universitete vyko paslaptingi dalykai. Čia tad ir noriu prabilti iš už tos "geležinės uždangos". Geležinės durys (iš tikrųjų tiktai stiklinės) nebegalėjo ilgiau sulaikyti tiesos.

Atrodo, kad ne tiek rūpi oficialūs nutarimai ir viso darbo rezultatai, kiek pati veiklos eiga per tas keturias "slaptumo pridengtas" dienas. Nevisi, mat, tiki, kad reikėjo trijų dienų tokioms išvadoms padaryti. Ir teisingai galvoja. Trijų dienų neužteko. Nevienam reikėjo dvi naktis iš eilės nemiegoti, kad laiku būtų paruošti planu ir idėjų tekstai. Bet užteks. Bendrybių niekas nenori skaityti. Štai faktai.

Darbo eiga

Kas dieną paskaitos ir referatai užimdavo 2,5 val. Pusantros valandos skiriama diskusijų būreliams. Tai oficialus laiko paskirstymas. Tikrovė buvo kitokia. Po bendrų pranešimų kas rytą paskaitos užtrukdavo dvi valandas iki pietų. Atstovai pasirinkdavo iš dviejų temų tą, kuri jiems atrodė svarbesnė, įdomesnė. Paprastai jie nagrinėdavo tą pačią temą per visą dieną, nors nevisi. Po pietų paskaitos ir diskusijos kartais tik 5 ar 6 v. užsibaigdavo. Vakarais būdavo dviejų valandų programa.

Nevisi pasikalbėjimai lietė tos dienos temą. Nors negirdėjau revoliucinių kalbų, žinau, kad atstovai nemažai diskutavo vienas kito gyvenimą, papročius. Pradžioje vakarais oficiali tyla prasidėdavo 12 v., o vėliau — 1 v. n. Mat, suaugusiems žmonėms netaip lengva pasakyti, kad jau laikas užsimerkti ir miegoti. Kaip minėjau, oficiali tyla prasidėdavo. Tai reiškia, kad vieniems darbas tik prasidėdavo, kitiems tai buvo laikas ramiai pasikalbėti su naujais ir senais draugais, tretiems (mažumai) teko truputį padūkti. Kaikurie net miegojo. Tai tipiška dienotvarkė. Tris kartus į dieną pavalgydavome ir kartais per laisvalaiki pasportuodavome, pavaikštinėdavome Kento laukuose ir panašiai.

Būrelių darbai

Kas ten iš tikrųjų buvo nuspręsta? Jau kelis mėnesius prieš kongreso pradžią buvo pradėta intensyvi propaganda, kad atstovai turės su konkrečiomis išvadomis išvykti iš studijų dienų. Taip ir buvo. Oficialus kongreso pranešimas visuomenei šias išvadas perdavė suglaustoje, konkrečioje formoje. Tačiau diskusijų būreliu nutarimai, kuriuos aš cituosiu, tėra būrelių nutarimai. Nemaža dalis jų buvo priimta visų atstovų per suvažiavimą. Būrelius sudarė tie atstovai, kuriems labiausiai rūpėjo svarstomi klausimai. Diskusijų metu vykdavo net 6 ar 7 būrelių posėdžiai, kuriems vadovavo paskaitininkai, referatų autoriai ir diskusijų vadovai, tam klausimui pasiruošę.

Lietuva ir išeivija

Vienas b ū r e l i s svarstė kultūrinį pasireiškimą Lietuvoje. Buvo kalbama apie galimybes pasisemti kultūrinių ir mokslinių informacijų, nuvažiavus kuriam laikui į Lietuvą. Dėl tokio lankymosi buvo ir abejonių, komunistų indoktrinacija gali paveikti nuvykusį studentą. Pietų Amerikos studentas, kuris mokėsi Lietuvoje, sakė, kad nėra stiprios indoktrinacijos ir kad Lietuvoje yra galimybės gerai pasimokyti. Buvo nuspręsta, kad mokymasis Lietuvoje nepašalins išeivijos trūkumų, nes visa išeivija vistiek negali važiuoti į Lietuvą. O ko trūksta išeivijoje? Daug kas manė, kad literatūros lygis dažnai žemas, spaudoje perdaug klaidų. Taip pat pastebėjo išeivijos lietuvių kalbos silpnumą ir intelektualinio darbo stoką. Būrelio dalyviai pasisakė, "kad Lietuvos laisvė turi būti mūsų tikslas", ir buvo pareikšta, kad išeivijos atgaivinimas, jeigu iš viso galimas, įvyks spontaniškai. Pasisakyta, kad trūksta motivacijos, be kurios išeivijos veikla nestiprės, pasiliks dabartinio žemo lygio, arba ir greitai išnyks.

Kitas būrelis pareiškė: "Asmeninė kūryba veržiasi iš žmogaus. Mums yra svarbu turėti rašytojų, rašančių lietuvių dvasioje kita kalba. Mėgstamieji poetai nevisada yra geriausi. Svarbu daug skaityti, ypač dabartinių rašytojų knygas. Jaunimo kongreso bei kitomis panašiomis progomis reikėtų įsigyti knygų, kurios kitais atvejais mažiau prieinnamos. Savo kolonijose galima sudaryti grupelę knygas skaitančių ir diskutuojančių. Taip pat knygas galima pasiskolinti iš turinčių, arti gyvenančių asmenų."

Galime jau tuoj pat matyti įvairias galvosenas ir nuomonių skirtumus net ir vienoje grupėje. Tačiau tai ne ženklas, kad jaunimas krypsta nuo kelio. Reiškia, kad jam šitie klausimai rūpi.

Kultūrų sankryžoje

Gyvendami tarp dviejų kultūrų, turime kelis pasirinkimus. Vienoje diskusijoje buvo iškeltos keturios galimybės: nutautėjimas, apsiribojimas tik lietuviška veikla, gyvenimas tarp dviejų kultūrų, nedalyvavimas nė vienoje. Nuspręsta, kad tai individualus dalykas. Tikslas turėtų būti — semti kas yra geriausia iš visų kultūrų. Apie lietuvių kalbą: "Kartais trūksta truputį kalbos žodžių, bet laisvalaikiais galima jų išmokti. Tai turėtų būti lietuviškas užsispyrimas. Reikia ne tik išlaikyti kalbą, bet ir ją ugdyti bei tobulinti. Kadangi kalba yra tautos kultūros pagrindas, ją turime išmokti vien dėl savo savigarbos. Vartojant lietuvių kalbą, bus išlaikyta ir mūsų kultūra".

Politiniai klausimai

Persikeliame į politiką. Klausimas: kodėl diskutuojame, rašome peticijas, demonstruojame? Vienas iš atsakymų toks: "Kol kas nesame stiprūs, tad naudojamės tais dalykais, kuriais galime. Kol kas politinėje srityje nedaug kas veikti." Kitas atsakymas: "Kai bus kas veikti, neatsisakysim ir veiksim." Įdomiai buvo atsakyta į politinio vieningumo klausimą: "Politika negali būti tik viena nuomonė, vienas tikslas . . . bet kol pasieksime tokias sąlygas, kuriose galėsime turėti šnektų apie įvairias politikas, negalim būti išsiskyrę. Turime susijungti vienu tikslu, viena galvosena."

Kitoje grupėje buvo kalbama apie politinę lietuvių struktūrą išeivijoje — VLIKą ir ALTą. Pastebėta, kad konformistai labiausiai naudingi šitose struktūrose. Jaunimas iškrinta iš šių organizacijų, nes atitolęs nuo senųjų koncepcijų. Jis iš 15 partijų negali pasirinkti nė vienos (VLIKui nesuprantama)." Pats jaunimas pripažįsta, kad "kažkas netvarkoj." Viena galimybė yra ta, kad "sumažės partijos ir laikui bėgant jaunimui bus proga pasireikšti."

Bendruomenė

Manau, kad visiem įdomu, kokia jaunimo pažiūra į vietinę kolonijų veiklą. Keli pavyzdžiai: Melburne (Australijoje) "Bendruomenėje neveiklus jaunimas". Adelaidėje (Australijoje) "jaunimas viską veikliai daro. Bendruomenėje yra 3 jauni atstovai. (Bendruomenė) klauso jaunimo, kuris pats organizuojasi. Kongresas jaunimą sujungė — jie pinigus rinko ir pan. Aštraus konflikto tarp generacijų nėra." Anglijoje "bendruomenė maža, ir politika neaktuali. (Nauja) "sąjunga" susijungs su latvių, estų ir t.t. Nėra konflikto su (jaunimu ir) politika. Jaunimas nenori veikti. Venecueloje "jaunimas nori veikti, bet negauna paramos". Argentinoje "bendruomenė veikia, bet jaunimas jos nenori". Iš Kanados (Torontas): "Jaunimas nuo bendruomenės atsiskyrė, atkrito. Per rinkimus bendruomenė rėkia, kad jaunimas balsuotų ir kandidatuotų. Pasaulio masto jaunimo susiorganizavimas yra pageidaujamas." Tai nuomonės atskirų asmenų, bet iš jų matome, kad visur situacija skirtinga.

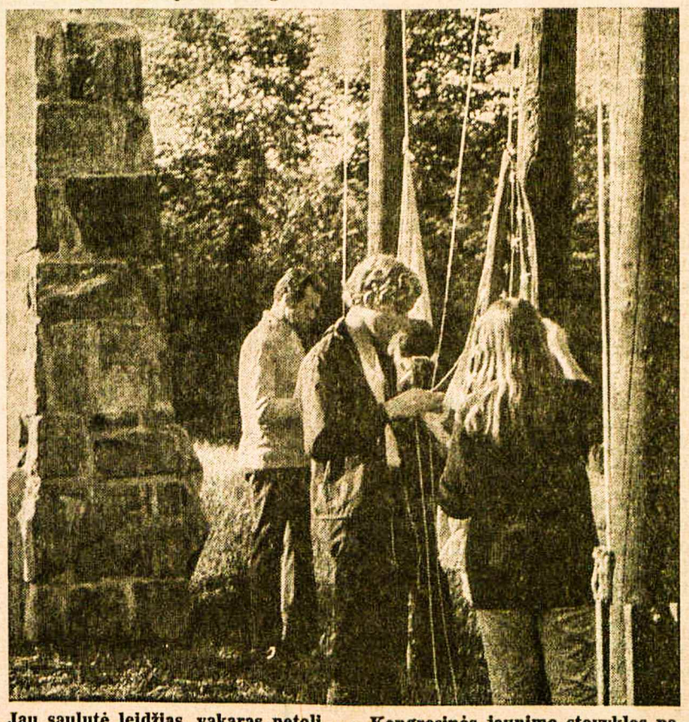

Jau saulutė leidžias, vakaras netoli . . . Kongresinės jaunimo stovyklos pareigūnai nuleidžia vėliavas Nuotr. A. D.

Nedalyvavau – buvau perjauna

Negalėjau dalyvauti jaunimo kongrese, kuris įvyko birželio 30 — liepos 18 d. d., dėl perjauno amžiaus, nors ir jaučiau didelį susidomėjimą.

Prieš kongreso atidarymą girdėjau, kad atvažiuos iš tolimiausių kraštų lietuviško jaunimo. Apie tai daug negalvojau ir turbūt netikėjau. Bet po kongreso stebėjausi, kad pasaulyje yra tiek susidomėjusių l i e t u v i ų. Daugumas iš jų, ir nepasiturinčiai gyveną, jautė norą dalyvauti tame kongrese.

Gaila, kad turėjau praleisti gerą progą susipažinti su kituose kraštuose gyvenančiu lietuvišku jaunimu. Būčiau sužinojus apie jų gyvenimą skirtingose valstybėse.

Tokio plataus masto kongresas įvyko keturiose skirtingose vietose. Pirmiausia, oficialus atidarymas buvo Čikagoje. Tenai buvo paskaitos ir simpoziumai. Temos labai įdomios. Pavyzdžiui "Jaunimo organizacijos — akademikai, ateitininkai, skautai ir t.t." Toliau kongresas persikėlė į Kent State universitetą. Man rodos, kad šita vieta buvo pati įdomiausia. Programą sudarė: diskusijos, paskaitos, vakarinės programos. Vieną vakarą net Klevelando tautinių šokių grupė "Grandinėlė" pašoko. Kadangi Kent State universitete tiktai atstovai galėjo dalyvauti ir visi sprendimai buvo aptarti tenai, mano manymu, kokia nors knyga turėtų būti išleista apie tai. Trečia vietovė buvo Romuva. Ten buvo susidarę įvairūs būreliai, kaip tautosakos, poezijos, literatūros ir t.t.

Ir pagaliau Toronte tas svarbus kongresas buvo užbaigtas.

Mano nuomone, po kongreso buvo permažai rašyta spaudoje apie paskaitas, posėdžius ir kitus smulkesnius įvykius. Visi žino, kad įvyko kongresas, bet daug kas vis nežino kodėl buvo ir kas per tas savaites įvyko.

Būtų labai gera turėti atskirą leidinį apie visą kongreso eigą, kad praėjęs kongresas neužsibaigtų su šiais metais.

Jeigu toks kongresas vėl įvyktų, nežiūrint kuriam krašte, aš stengsiuosiu dalyvauti ir pasidalinti mintimis su kitais jaunuoliais.

Lina Vaitiekūnaitė

Jaunimo žiniaraštyje rašoma

Jau išėjo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos žiniaraščio 1 nr. Jame Sąjungos pirm. A. Saulaitis rašo:

Per pirmuosius du kongresus išdygo mintis tampriau surišti keliolikos kraštų jaunimą vienon organizacijon ar sąjūdin. Dėlto įkurta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Jau pradėjo veikti Ryšių Centras Čikagoje, Pietų Amerikoje tariasi valdyba, turėdama prieš akis už trejų metų įvyksiantį kongresą. Iki šių metų pabaigos užsimota paruošti statutą ir veiklos planą, kuris jungs Jaunimo Metų ir jaunimo kongreso komitetus bei jaunimo sekcijas. Vienu žodžiu, bus stengiamasi įvykdyti II PLJK nutarimus, kad trečiajame PLJK 1975 m. galėtume pasispirti dar toliau pagal naujųjų atstovų ir dalyvių mintis ir pageidavimus.

Daug kas norėtų, kad lietuviška veikia — bendra ir jaunimo — būtų kitokia, kad sąlygos būtų lengvesnės ir palankesnės, bet sugrįžę iš kongreso radome tą pačią aplinką, kurią palikome prieš mėnesį ar du — mokslą, darbą, kasdieninius rūpesčius ir uždavinius, tuos pačius veiklius lietuvius ir tuos pačius atitolusius. "Tik mes nebe tie" — buvę kongrese, jį rėmę ir sekę, įsipareigoję stumtis pirmyn.

Dabar laikas uždegti visus aplinkoje esančius II PLJK mintimis. Dabar laikas kartu vykdyti kongreso nutarimus. Pirmoji vieta tenka II PLJK atstovams, kurie asmeniškai šiam darbui užsiangažavę. Bet pareiga yra ir mūsų visų. Turime reikalauti, kad PLJS valdyba, ryšių centras bei paskirų vietovių vienetai mums dirbtų, bet turime ir patys neraginami prisidėti prie jų darbo.

Naujos mintys, nauji užmojai ir nauji žmonės turi būti mūsų dėmesio centre. Darbas bus nelengvas, bet įmanomas, įdedant daug pastangų ir nemažai širdies.

Antanas Saulaitis,
PLJS valdybos vardu

Toronto atstovai nestovinėja

Jau krutam. Po vasaros kelionių, po mokslo metų pradžios užsiėmimų pagaliau susibūrėme rūpintis jaunimo reikalais. Sekmadienį, spalio 22 d., posėdžiavom net keletą valandų. Nutarėm ištirti Toronto jaunimo veiklos padėtį, jaunimo geresnio lietuviško auklėjimo ir įjungimo galimybes. Dabar jieškom žinių apie Toronte kadaise veikusią Lietuvių Studentų Sąjungą, apie leidinius, kuriuose galėtumėm skleisti informaciją, liečiančią jaunimo veiklą to jaunimo tarpe, kuris neskaito "Tėviškės Žiburių". Taip pat mėginam suprasti, kaip mes veiksime esamų organizacijų tarpe ir kaip pasiskirstysim dirbti įvairiais klausimais, ar liksime veikti kaipo atstovų grupė. Daug ką manome aptarti sekančiame posėdyje.

* * *

Spalio mėnesio viduryje lėšomis parėmėm besisteigiantį Lietuvių Studentų Klubą Toronto universitete. Tomis lėšomis grupė, dar tuo laiku neįsikūrusi oficialiai, suruošė visiems lietuviams studentams pobūvį tarptautiniame Toronto universiteto studentų centre. Visiems buvo įdomu susipažinti su anksčiau nematytais studentais, pasivaišinti sūriu ir vynu, pašokti arba pasiklausyti muzikos. Susirinko daugiau studentų, negu rengėjai tikėjosi. Lauksim tolimesnių žinių apie naujagimį klubą.

* * *

Nekantriai laukiam pokongresinių leidinių. Bus labai įdomu pasiskaityti pirmąjį, kuriame bus santraukos paskaitų ir pokalbių, ir antrąjį, kuriame bus sudėtos nuotraukos ir nuotaikų aprašymai. Leidinius redaguoja žurnalistas Algis Rukšėnas.

Atstovas Anicetas

Kas esame: kanadiečiai ar lietuviai?

Lietuviai, išvykę iš savo krašto, turi vieną svarbų tikslą — išlaikyti lietuviškumą, t. y. lietuvių kalbą, papročius ir aplamai visą lietuvišką kultūrą. Kad ta lietuviška kultūra neišnyktų čia, toli nuo savosios žemės, šių dienų jaunimas turi pradėti domėtis ir aktyviai dalyvauti jos išlaikyme. Tas išlaikymas reiškia ne tik išmokti kalbą, bet ir galvoti bei elgtis lietuviškai. Perdidelis skaičius jaunimo, nors jie moka neblogai lietuviškai, save laiko kanadiečiais. Jie mano, kad jų tėvai, gimę Lietuvoje, yra ano krašto žmonės, o jie patys jau priklauso šitai tautai, kurioj gyvena. Nors mes esame čia gimę ir niekados nesame matę tėvų žemės (gal niekad ir nematysim), mes esame ir privalom save laikyti lietuviais. Tik per aktyvumą ir per įsijungimą į lietuviškas organizacijas bei kūrybingumą mes galim užtikrinti, kad lietuvių kalba ir kultūra nepražus mūsų gyvenamuose kraštuose. Teisingai rašė Sauerveinas: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būti".

A. V.

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

XXII Š. Amerikos lietuvių studentų suvažiavimas įvyks ne Pittsburge, kaip anksčiau buvo skelbta, bet Klevelande, š. m. lapkričio 23—26 dienomis. Adresas: Cleveland — North Randall Holyday Inn, 4600 Northfield Rd (State Route 8) at Emery Road, Cleveland, Ohio 44128. Tel. 216-663-4100. Šis viešbutis yra netoli miesto centro ir lengvai pasiekiamas.

Suvažiavimo registraciją tvarko Marytė Idzelytė, 1081 East 176 Street, Cleveland, Ohio 44119. Registracijos mokestis yra $15. Nario mokestis — $5. Norintieji pirkti įėjimo bilietus atskirai, galės, bet taip išeis šiek tiek brangiau. Viešbučio kaina vienos nakties nakvynei yra $17 už vienos dvigubos lovos kambarį, $22 už dviejų dvigubų lovų kambarį. Šios papigintos kainos bus tik tiems, kurie bus užsiregistravę kaip suvažiavimo dalyviai. Suvažiavimo šūkis: "Prikelkime miegantį milžiną!" Suvažiavimo rengėjų komisijos pirmininkas yra Vytautas Žagarskas, 18050 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119. Tel. 216-481-1562.

Sekančiam "Jaunimo Žiburių" skyriui medžiagą siųsti iki lapkričio 20 d.: 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario.

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Ruduo – svečias

Šiltas gražus rudenėlis
visad mielas svečias,
auksu puošia laukus, pievas,
sode vaisius krečia.

Paviešėki, kol saulutei
šilumos netrūksta,
kol šiaurys, kažkur užtrukęs,
dar pas mus nedūksta.

Ryto miglos atgaivina,
rasos prausia pievas.
Kol čia būsi, rudenėli,
tu mūs' svečias mielas.

B. Vytienė

Prinoko vaisiai

Man skaičiuoti nusibodo —
Skaičiavau viena ilgai,
Krinta kriaušės mūsų sodo
Ir auksiniai obuoliai.

Kiek beliko ant šakelių,
Aš tikrai nebežinau.
Kiek nukrito ant takelio,
Tuoj suvalgyti manau.

Tai sultingos mano kriaušės,
Ir prinokę obuoliai —
Dar ir mums palik pagraužti,
Čirška žvirbliai taip gailiai.

A. Abr.

Lietuvio paukščių prieglaudoje

Tikras atsitikimas

Mažame Delhi miestely netoli Tillsonburgo, Kanadoje, Vinco Treigio rūpesčiu prie upelio Big Creek buvo įsteigta paukščių prieglauda ("sanctuary").

Ten plaukioja dvi baltos gulbės, daugybė laukinių visokių rūšių ančių ir žąsų. Ateina į svečius voveraitės, rakūnai ir laukiniai triušeliai.

Vieną popietę į tą paukščių prieglaudą dviračiu atvažiavo nedidelis berniukas. Ant jo peties tupėjo mažųjų veislės gaidžiukas. Vaiko akutės buvo ašarotos.

"Mister" (jis kalbėjo angliškai), "paimk mano gaidžiuką. Jo vardas Čyp. Jis labai geras, tik garsiai gieda, ir kaimynės skundžiasi, kad neleidžia miegoti — prižadina anksti rytą. Papjauti aš jo negaliu — man gaila."

Paukščių prieglaudos savininkas V. Treigys paglostė berniuko galvą, davė keletą dolerių ir paėmė gaidžiuką savo globon. Laimingas gaidžiukas priprato naujoj vietoj. Abu Treigiai lepino jį. Kiti mėgo upelį, o gaidžiukas — kiemą. Gatvėn išeiti bijojo, nes ten smarkiai važinėjo automobiliai.

Netoliese ėdinėdavo žolytę laukinis triušiukas. Jis buvo našlaitis — jo mamytės niekur nesimatė. Jis iš V. Treigio rankų ėmė duoną, bet kitų neprisileido.

Susidraugavo Čypis su triušeliu. Kur vienas, ten ir kitas. Net per vienas kitą pašokinėdavo. Vakarui atėjus Čypis tupėdavo miegui mažame šiltadaržyje, o triušelis bėgiodavo aplinkui.

Vieną rytą V. Treigys atidarė duris ir išleido Čypį iš šiltadaržio. Tas greitai, kiek kojelės neša, sparneliais pasiplasnodamas išbėgo tiesiai į gatvę. O ten autovežimio suvažinėtas gulėjo jo draugas triušiukas.

Čypis straksėjo, aplink sparneliu rėžė ir kudakino, bet triušelis nesikėlė. Apstojo žmonės ir tyliai kalbėjosi, o V. Treigio skruostu nuriedėjo ašara . . .

Kaip Čypis sužinojo, kad ten gatvėje guli jo draugas? Kas gali atsakyti?

Vaikučiai turi labai saugotis automobilių, nes tėveliai dar labiau verktų netekę savo vaiko.

O. Šiurienė

Rudens gėrybės

**Pupt, nukrito obuolys
nuo šakos prinokęs.
Rudenėlis juokdarys —
pokštų mus išmokys.**

**Kriaušė vaisių kupina,
linksta pievon šakos.
"Kam keli, kiek negali,"
rudenėlis sako.**

**Slyva stovi išdidi
sode prie pat tako.
Rudenėlis štai jau čia
jos šakeles krato.**

**Eis fazanai per laukus,
ragaus kukurūzus.
Šnara lapai pamažu,
slepia aukso grūdus.**

B. Vytienė

Toks yra mūsų ruduo

Rašo Hamiltono šeštadieninės mokyklos VII skyriaus mokiniai

**Lapai parausta
Ir krinta nuo medžių —
Jie guli ant žemės ramiai.
Voveraitės sau laksto,
Riešutus renka, besiruošdamos
Žiemai šaltai.**

**Vėjas pučia smarkiai, smarkiai,
Sklaidydamas margus lapus.
Ruduo! Ruduo tuoj prapuls,
Ir žiemos šaltis atbus.**

Ramūna Kvedaraitė

**Lapai jau krinta žemyn,
Ruduo tuojau ateis,
Jau praėjo šilta vasara,
Gražios dienos praeis.**

**Lapai keičia spalvas,
Gyvuliai eina miegot,
Žiema tuojau ateis,
Ir šaltis išsiskleis.**

Romas Budnikas

Mokykla jau prasidėjo. Vasarvietės užsidarė visai žiemai. Vanduo darosi šaltas, negalima maudytis. Ūkininkai nuskina visus vaisius. Kviečius ir kitus javus nupjauna. Dienos darosi trumpesnės ir šaltesnės. Visi gyvuliukai ruošiasi žiemai.

Loreta Stankutė

Man labai patinka ruduo. Lapai pasikeičia į malonias spalvas. Voverytės renka riešutus, kad turėtų maisto žiemai. Man nepatinka, kad reikia eiti į mokyklą.

Danutė Sakalauskaitė

Rugsėjo mėnesį prasideda ruduo. Paukščiai skrenda į šiltesnius kraštus. Lapai krinta ir turi įvairias spalvas. Oras nei karštas, nei šaltas, tai ir mokytis lengva.

Vida Vaitiekūnaitė

**Ruduo yra gražus,
Ruduo yra smagus.
Vaikai žaidžia lauke,
Langai yra uždaryti,
Gyvuliai laksto miške.
Dabar pradės lyti,
Ir aš sušlapsiu lauke.**

Edis Bikinas

Diena ir naktis

Toli tarp medžių viršūnių galima matyti, kaip spalvoti šešėliai pradeda rodytis. Staiga sušalęs gaidys pradeda giedoti ir tuo pačiu momentu saulė išlenda iš anapus kalnų. Tada paukšteliai pradeda čiulbėti, medžiai spalvingai spindėti, gyvulėliai šokinėti, ir net medžių viršūnės stengiasi tą karalaitę — saulę pasveikinti. Jeigu tuo laiku išeini į mišką, medžiai pradeda šlamėti ir skelbia mažiems ir dideliems miško gyventojams artėjantį džiaugsmą.

Artėjant vidurdieniui, saulė smarkiau kaitina ir girdėti tolumoj tykus vandens čiurlenimas. Priėjusi arčiau, atsisėdusi, gal ir pavalgiusi pietus, apimta snaudulio, užmiegi. Atsibudusi pamatai, kad jau saulė tuoj keliaus pas kitus. Saulei iškeliaujant, paukšteliai nustoja čiulbėti, gyvulėliai atsigula, o medžiai taip pat linksta žemyn. Pamažu sena karalienė saulė pranyksta. Užeina nejauki tamsuma. Kur dieną buvo gražu, tai dabar iš ten spindi žvairos akys, žiūrėdamos į kiekvieną judesį. Pasigirsta keistas medžių ošimas, pagauto gyvulėlio paskutinis verksmas. Dangų susipindi milijonai draugų — mažų, šiltų švieselių, ir senis mėnulis riesta nosimi irgi šypsos. Pasigirsta kitas keistas garsas — gudraus senio paukščio čiulbesys. Nejauku, tik gerai, kad matyti tolumoj savų namų languose žiburėliai. Jie sušildo širdį, nes žinai, kad namuose tavęs laukia.

Eglė Josiukaitė, Torontas

Ruduo stovykloj

**Miškan jau ruduo atėjo
Ir krečia nuo medžių lapus.
Į sausą medį genys skylę kala,
Tikėdams, kad jam ten maisto bus.**

**Nukritusiais lapais žaidžia šiaurys vėjas
Ir juos apsukęs iškelia augštyn.
Maža voveraitė susiranda gilę
Ir ją pasiėmus nubėga tolyn.**

**Iš miego pabudęs pilkas zuikutis
Ilgais šuoliais nuskuba taku.
Į orą pakilęs sučirška paukštelis,
Ir vėl greitai slepias tarp pušies šakų.**

**Pasislėpus saulė lyg būtų supykus,
Tik kartas nuo karto žvilgteri žemyn.
Dažnai jau lyja ir blogas oras,
Ir kiekviena diena eina vis šaltyn.**

**Čia stovyklavo šimtai jaunimo,
Žaidė, pramogavo vasaros dienom.
Linksmo juoko, dainų aidai skambėjo
Ir į tolį plaukė ežero bangom.**

**Tylos skraistė dengia pastatų grandinę,
Girdėti, kai pušys kalba patylom.
Ir linksmam stovyklos laikui jau praėjus,
Liūdesys čia skęsta rudenio dienom.**

ALFREDAS KELIAČIUS

Vėlinės

**Amžina tyla, kryžius prie kapo,
Širdį suspaudžia liūdesys skaudus.
Kodėl jie nieko mums nepasako,
Iš amžinybės, iš anapus.**

**Keliai, kuriais jie vaikštinėjo,
Apkloti sluogsniu praeities laikų.
Gyvenimo džiaugsmą, kuris žydėjo,
Pakeitė ramybė tylių kapų.**

**Seniai nutilo taip mielas balsas,
Kai plakti sustojo karšta širdis.
Ir mums, kur jie tada išėjo,
Laikas kada nors pravers duris.**

**Greitai praūžia gyvenimas mielas,
Kaip vasaros ryto vėjelis švelnus.
Jo nepratęsim mes nė vienas,
Paliksim šiuos džiaugsmus ir vargus.**

**Vakare danguje žiba žvaigždutės,
Kur jos negęsta toje augštumoj.
Per Vėlines ant kapų žiba žvakutės,
Ir meldžias artimieji ramybės tyloj.**

**Likimo išblokštas iš brangios tėvynės,
Patekęs audringo gyvenimo keliuos.
Nevienas lietuvis jau poilsį surado,
Priglaudusio krašto tyliuos kapuos.**

**Ilsisi toli nuo brangios tėvynės,
Nesulaukę grįžtant jai laisvės laikų,
Kur amžina taika visad viešpatauja,
Kur nėbėra klastos, nei jokių skriaudų.**

ALFREDAS KELIAČIUS

Nemėgstu

Nemėgstu vargo. Gal dėlto, kad dar niekados neturėjau tikro vargo. Nemėgstu šalčio, nes šaltis nemėgsta manęs. Nemėgstu žmonių, kurie pagauna didesnę žuvį negu aš, nes jie tada mano, kad jie yra geresni žvejai. Nemėgstu žuvų, kurios nekimba ant mano kabliuko. Nemėgstu tų žmonių, kurie mano, kad žuvavimas yra kvailas užsiėmimas. Nemėgstu už tai, kad jie nežino, ką šneka. Nemėgstu žuvautojų už tai, kad man lieka mažiau žuvų. Nemėgstu meškerės, kuri nutrūksta man bežuvaujant. Nemėgstu dienų, kai žuvys nekimba. Man nepatinka lydekos, kurios mėgina nukąsti mano pirštą. Nemėgstu kablių, kurie kimba ne į žuvį, bet į mano pirštą ar kelnes. Nemėgstu naujos blizgės, kuri neduoda staigių rezultatų.

Man nepatinka šaltas vanduo. Nemėgstu vandens, jeigu jo negalima išsemti iš laivo. Nemėgstu motorų, kurie neveikia. Man nepatinka laivai, kurie yra geresni ir greitesni už mano laivą. Mano laivas taip pat galvoja. Nemėgstu irklų, nes jie sunkūs ir perilgi. Nemėgstu lietaus, nes mane sušlapina ir prilyja į laivą. Nepatinka inkarai, kurie nelaiko laivo. Nemėgstu tokių inkarų, kurių negalima ištraukti. Nemėgstu bangų, kurios apverčia mano laivą. Nemėgstu vėjo, kuris pučia mano laivą į kampą. Nemėgstu žuvų, kurios ištraukia iš manęs meškerę . . .

Gintaras Dalinda, Torontas

Pageltę lapai

**Iš pageltusių lapų
Vėjas kilimą kloja,
Kiškis bėgančiai lapei
Ausytėmis moja —**

**Eikš, kūmute, prie kelio,
Pakalbėkim nors kartą,
Man širdelę taip gelia
Nežinau ką čia barti?**

**Dingo paukščiai iš miško.
Kur giesmė jų skardi?
Juokias lapė iš kiškio —
Jau ruduo, ar girdi?**

A. Abr.

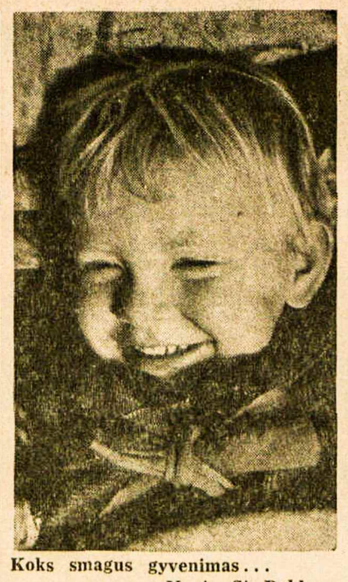

Koks smagus gyvenimas . . .
Nuotr. St. Dabkaus

CALGARY, ALTA

APYLINKĖS VALDYBA lapkričio 25 d. rengia Lietuvos kariuomenės šventės minėjimą su banketu-vakariene ir šokiais Tuxedo Park Community Hall. Pradžia 7.30 v.v. Įėjimas $3.50 asmeniui. Pasamdytas Knopiko orkestras, kuris groja ir lietuviškus šokius. Valgis užsakytas iš puošnaus "Shanghai" restorano, kuris bus pristatytas į salę. Alutis bus nemokamas.

VASARIO MĖNESĮ (data dar nenustatyta) apylinkės valdyba rengia Lietuvos nepriklausomybės šventę taip pat su banketu ir kviestais žymiais svečiais.

NAUJAKURIAI. Prieš porą metų iš Montrealio atvykę p.p. Mickevičiai yra jau gerai įsikūrę — nusipirko namus ir dirba elektros reikmenų versle. Ponia Mickevičienė yra gimusi Montrealyje, bet gerai kalba lietuviškai.

ALDONA IR VLADAS TARVYDAI pardavė savo verslą-garažus tolimoje šiaurėje Univike ir kuriasi Kalgaryje. Jau pirko gražius, erdvius namus. Vladas dairosi kokio nors verslo. Ponia Aldona yra gimusi Brazilijoje, bet gražiai kalba lietuviškai. Linkimo geriausios sėkmės. Abu yra malonūs tautiečiai. Jau lankėsi viename B-nės parengime ir susipažino su kalgariečiais.

LANKĖSI PAS SAVO BROLĮ, apylinkės valdybos vicepirmininką Juozą Karpą jo brolis Pijus su ponia iš Toronto. Pasisvečiavę nutarė apsigyventi Kalagryje. Pirko naujus namus NE rajone. Persikels į Kalgarį nuolatiniam apsigyvenimui, regis, lapkrityje. Linkime geriausios sėkmės. **Kor.**

DELHI, ONT.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ rengiama lapkričio 25, šeštadienį, 7 v.v., Delhi lenkų salėje, 234 Main St. Meninę programą atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su sol. V. Verikaičiu ir vietinio jaunimo ansamblis "Palanga", vadovaujamas K. Gleno. Bus taip pat šokiai, muzika, bufetas, užkandžiai, loterija. Rengia DLK Gedimino Delhi šaulių kuopa. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti.

Vancouver, B.C.

NAUJA VALDYBA. Spalio 22 d. KLB Vankuverio apylinkės susirinkimas, kuriame dalyvavo 22 tautiečiai, išrinkta šios sudėties valdyba: L. Bielskis, W. Bukauskas, E. Girdauskas (studentas iš Toronto), M. Valiukienė ir E. Gumbelis. Kandidatu liko P. A. Stalionis. **Dalyvė**

OTTAWA, ONTARIO

PAGERBĖ SENATORIŲ. Kanados senate yra ukrainiečių kilmės prof. Paul Yuzyk, kuris pasireiškė kaip stiprus etnokultūrinių grupių reikalų gynėjas. Nekartą jis yra kalbėjęs ir lietuviams (Hamiltone ir kitur). Spalio 12 d. vokiečių verslininkų draugija Otavos viešbutyje Chateau Laurier surengė jam pagerbimą, kuriame įteikė jam garbės nario pažymėjimą už "jo vadovaujantį vaidmenį bei patriotines pastangas, įvedant Kanadoje daugiakultūriškumą kaip valstybės pagrindą". Vokiečių draugijos pirm. W. Grambart savo žodyje iškėlė P. Juzyko darbus ir priminė, kad buvęs Kanados min. pirm. J. G. Diefenbakeris taipgi buvo pakeltas garbės nariu. Pagrindinę kalbą pasakė sen. E. Forsey apie daugiakultūriškumo vykdymą Kanadoje ir vokiečių įnašą. Bankete dalyvavo V. Vokietijos ir Austrijos ambasadų atstovai.

Šios pagerbtuvės rodo, kad sen. P. Yuzyk senate gina ne tik ukrainiečių, bet ir daugelio kitų tautybių reikalus. Lietuviai turėtų atkreipti dėmesį į savo bičiulius ir juos įvairiomis progomis prisiminti.

Kor.

GO AHEAD!
BUY CANADA SAVINGS BONDS
START SOMETHING GOOD TODAY

Pradėkite gerą dalyką šiandien su Kanados taupymo lakštais! Jie yra kelias į ateitį, kuriuo galite taupyti be jokio rūpesčio. Kanados taupymo lakštai yra saugūs. Jie yra paremti visais Kanados turtais, ir už juos kasmet mokamos geros palūkanos.

Nauji Kanados taupymo lakštai duos 7.30% metinį vidurkį palūkanų, jeigu juos išlaikysite iki galutinio termino. Kiekvienas $100 lakštas duoda $5.50 palūkanų pirmaisiais metais, $7.00 palūkanų antraisiais metais, po $7.50 sekančiais ketveriais metais ir po $7.75 paskutiniais šešeriais metais. Be to, dar galite gauti palūkanų palūkanas. Kiekvienas jūsų $100 gali užaugti iki $233.25 tik per 12 metų.

Kanados taupymo lakštai yra kaip gryni pinigai. Jie gali būti iškeičiami betkuriuo metu jūsų banke pilna jų verte su priklausančiomis palūkanomis.

Kanados taupymo lakštus lengva įsigyti. Jų yra įvairių — nuo $50 iki $50.000. Juos galite įsigyti trimis skirtingais būdais:
a. už grynus pinigus per savo darbovietę, banką ar investavimo įstaigą
b. atskaitymais iš algos savo darbovietėje (Payroll Savings Plan)
c. mėnesinėmis įmokomis savo bankui ar investavimo įstaigai (Monthly Savings Plan).

Tad pirmyn! Pradėkite gerą dalyką šiandieną! Įsigykite Kanados **taupymo lakštus!**

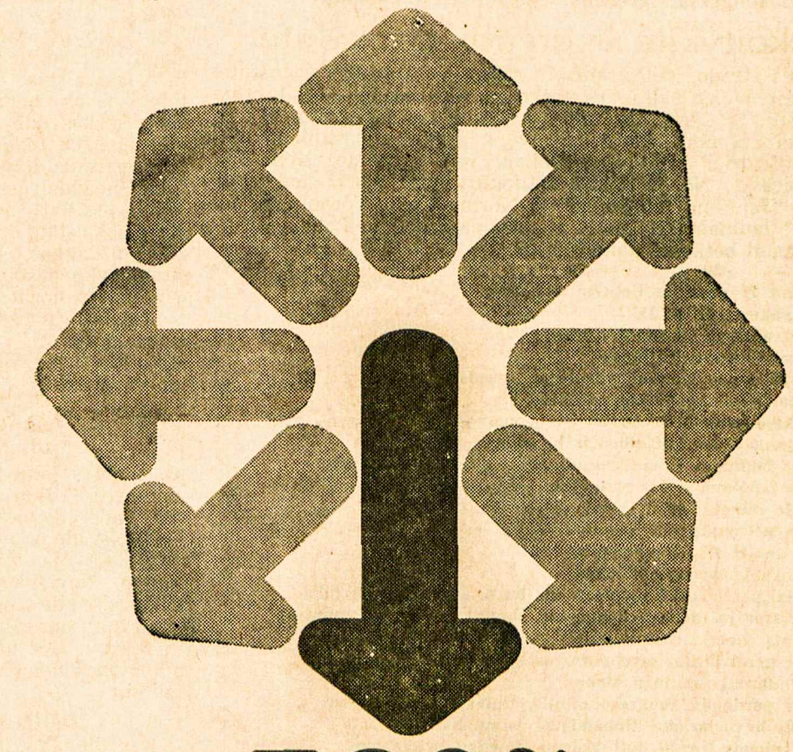

7.30%
metinis palūkanų vidurkis suėjus terminui

NEMOKAMA PAGALBA
VISUOSE JŪSŲ
IMIGRACIJOS REIKALUOSE

Užpildymas jūsų prašymo blanko nieko nekainuoja.
Imigracinis apklausinėjimas nieko nekainuoja.
Jei gerai nemokate anglų arba prancūzų kalbos, nesirūpinkite. Mes parūpinsime vertėją nemokamai.

Kanados imigracijos centrų pareigūnai padės jums kiekviename žingsnyje visuose imigracijos reikaluose. Už tai nieko nereikės mokėti.

Net ir tuo atveju, jeigu jūsų prašymas nebūtų patenkintas, mes galime jums padėti nemokamais patarimais.

Jūs turėsite teisę į atmesto prašymo persvarstymą ir galėsite atsivesti ką nors jums pagelbėti, jei norėsite. Daugelis žymių patarėjų už tai ima prieinamą kainą, bet kaikurie to nesilaiko. Būkite atsargūs.

Ateikite ir pasikalbėkite su mumis apie savo problemas kiekvienu metu.

Mūsų pareiga jums padėti. Skambinkite mums tel. 362-7721 Toronte.

Visi Kanados imigracijos patarnavimai yra nemokami

Canada Immigration Centre
Manpower and Immigration
Bryce Mackasey, Minister

Centre d'Immigration du Canada
Main-d'œuvre et Immigration
Bryce Mackasey, Ministre

VLADO POŽĖLOS ATSIMINIMAI

Norintiems susipažinti su pirmykštėmis Lietuvos socialistų aspiracijomis, jų idealais, veikla ir jos rezultatais verta perskaityti Vl. Požėlos "Jaunystės atsiminimus". Jie, tiesa, yra neišsamūs, apimą tik trumpą laikotarpį prieš I D. Karą (autorius mirė ir atsiminimų rašymas nutrūko). Bet, turint galvoje, kad jie yra parašyti vieno iš veikliausių ir vadovaujančių socializmo šulų, jų patirtinė vertė yra žymiai padidėjusi.

* * *

Adv. Vl. Požėla buvo A. Stulginskio, A. Smetonos, J. Tūbelio, Vinco Mickevičiaus-Kapsuko ir daugelio kitų žinomų asmenų amžininkas. Jis gimė pasiturinčių ūkininkų šeimoje 1879 m. balandžio 9 d., Steigvilų km., Žeimelio valsč., Šiaulių apskr. Mokėsi savo kaimo slaptoje lietuviškoje mokykloje, Mintaujos gimnazijoje ir Tartu bei Petrapilio universitetuose. Egzaminus išlaikė ir teisininko diplomą gavo Maskvos un-te. Jo patriotinė, o kiek vėliau ir politinė veikla prasidėjo Mintaujos gimnazijoje.

Čia gal kaikam paaiškės, kad be Voronežo, Petrapilio, Maskvos, Liuveno, Friburgo ir kitų augštesniųjų ir augštųjų mokyklų nemaža įžymių lietuvių mokslus ėjo dar Mintaujos gimnazijoje ir Tartu universitete. Ir šių mokyklų jaunimui teko daug dirbti, kovoti ir nukentėti dėl savo krašto laisvės.

* * *

Nors veikale vietos ir laiko fonas yra nelabai ryškus, bet įvykių aprašymas, nors ir politinės pasaulėžiūros plotmėje, skaitytoją visdėlto bent iš dalies supažindina ir su bendra ano meto Lietuvos padėtimi. Betgi vistiek būtų buvę geriau bent kiek plačiau papasakoti ir apie kitų politinių grupių veiklą bei nemalonią patirtį iš okupantų pusės. Dabar gi jaunam skaitytojui gali atrodyti, kad tik vieni socialistai nešė pačią didžiausią Lietuvos atgimimo naštą ir daugiausia dėl jos nukentėjo.

Savo atsiminimuose autorius statistiniais duomenimis operuoja labai mažai. Jis net nepasako apie kiek anuomet galėjo būti organizuotų socialistų. Atrodo, jų būta nedaug. Betgi politinio rūpesčio okupantui jie yra sudarę gana daug. Nemažai jie yra parodę ir idėjinės vienybės, kuri nevisuomet gausiose politinėse organizacijose yra įmanoma. Tai matyti kad ir iš pasišventimo gelbėti draugus iš kalėjimų. Antai, paties Vl. Požėlos vadovaujamos grupės išlaisvino iš kalėjimo V. Kapsuką, kuris anuomet dar buvo socialistas, ir Kl. Jurgelionį.

* * *

Kovodami už darbininkų teises, socialistai mokė ir juos pačius, kaip reikia gintis nuo dvarininkų ir aplamai nuo kapitalistinio išnaudojimo. Pasirodo, kad ir anuomet viena geriausių kovos priemonių buvo streikas. Iš knygos sužinome, kad dar gerokai prieš I D. karą daug streikų yra buvę suorganizuota dvaruose. Kaikurie jų buvo malšinami policinėmis priemonėmis, bet darbininkai lengvai nekapituliuodavę ir dėl to šį tą išsiderėdavę. Pvz. 1889 m. Frenkelio fabriko darbininkai streikavo net 4 savaites, kol pagaliau pasisekė sutrumpinti darbo dieną iki 11 valandų ir išsiderėti didesnį atlyginimą. Gaila, autorius nepasako, kiek valandų per dieną dirbdavo anksčiau ir kokį atlyginimą gaudavo. Betgi ir iš 11 darbo valandų galima spręsti apie sunkią darbininko padėtį. O dvarų kumečiai bei jų antrininkai (padėjėjai) kaikur dirbdavo nuo tamsos iki tamsos.

* * *

Tarp kitų įdomių faktų autorius dar užsimena apie Rusijos universitetų politinę tarnybą (politinis realizmas!). Politiškai neištikimi studentai būdavo universitetų vadovybės netoleruojami. Dėlto ir šių atsiminimų autorius buvo priverstas egzaminus laikyti Maskvos un-te, kur vadovybė buvo jau prablaivėjusi ir šią tradiciją ėmė ignoruoti.

* * *

Nevienam skaitytojui bus naujiena dar ir tai, kad anuomet moterys į Rusijos universitetus buvo visai nepriimamos. Mat, moterys Rusijoje buvo nelaikomos asmenimis. Įstatymas sakė, kad "asmenys, baigę gimnaziją, priimami į universitetą". Šią rusišką asmens sampratą pirmasis pakeitė Tartu un-tas. Jis ir moteriai suteikė asmens teisę, ir ta pirma laimingoji, patekusi į ši universitetą, buvo Taubman iš Šiaulių. Ilgainiui Tartu universitetu pasekė ir kiti universitetai.

Aplamai knyga parašyta gyvai, įdomiai ir tolerantiškai. Tolerantiškumą tenka pabrėžti todėl, kad kaikuriuose savo ankstyvesniuose leidiniuose socialistai buvo labai kandūs, ypač religinio nusiteikimo žmonėms.

Vladas Požėla, JAUNYSTĖS ATSIMINIMAI. Redagavo Pranas Čepėnas, išleido Amerikos Lietuvių Socialdemokratų S-gos Literatūros Fondas 1971 m. Kaina nepažymėta.

A. Kalnius

Toronto jaunimo dramos mėgėjų grupė suvaidino komediją "Teodolinda". Ją pakartos lapkričio 5 d. Nuotraukoje: Baronas — V. Staškevičius, Smilga — A. Zadurskis (klūpo)

PAKARTOS "TEODOLINDĄ"

Daugelis prisimena, kai Toronte naujai įsisteigęs teatras praėjusį pavasarį suvaidino pirmąjį veikalą - komediją "Teodolinda". Kūrinėlis nedidelio masto, išverstas iš svetimos kalbos, Lietuvoj daug kur vaidintas, bet vaidinimo lygis buvo pasigėrėtinas. Jis įvyko vidury savaitės, bet žiūrovų netrūko. Ir kas atėjo, nesigailėjo, nes prisijuokė iki ašarų. Veikalą nutarta pakartoti, nes yra daug pageidavimų iš tų, jau premjerą mačiusių. Laukiame ir tų, kurie neturėjo progos pamatyti, bet iš šalies girdėjo apie nelauktą pasisekimą.

Kas tas naujas teatras, taip staigiai atsiradęs ir dar nė tikro vardo neturįs? Tai naujagimis, atsiradęs p. Biškevičienės dėka. Ji mokėsi to meno Vokietijoje ir Toronte "Martin Kinch" dramos studijoje. Dabar dirba Etobicoke kanadiečių teatre.

Šį rudenį ta grupė pasivadino Lietuvių Bendruomenės jaunimo dramos mėgėjų grupe, tačiau oficialiai nėra pakrikštyta, nors daug žadantis meno vienetas.

Grupė sudaryta iš jaunimo ir vieno kito vyresnės kartos artisto. Ponia Biškevičienė žinojo, scenai tinkami jaunuoliai Toronte neturi progos išvystyti savo talentus ir parodyti publikai. Dauguma jų nepriklauso jokiom kitom grupėm ir žūsta užkasdami įgimtus gabumus arba sunyksta miesto gatvės "linksmybėse".

Jaunimas, kuris stebėjo "Teodolindos" premjerą, tiek susidomėjo, kad tuoj pat tapo naujais teatro nariais. Dabar jie vėl repetuoja šią komediją, kuri bus pakartota Toronto Prisikėlimo par. salėje lapkričio 5, sekmadienį.

Taip pat ši grupė jau ruošiasi istorinei dramai, kuri numatyta suvaidinti žiemos metu. Jei ir šis antrasis vaidinimas pavyks taip puikiai, kaip anoji komedija, šis teatrėlis atsistos ant tvirtų kojų.

Taigi, torontiečiai, neplanuokite tą lapkričio sekmadienį jokių vardinių ar įkurtuvių, kurios jau perdaug populiarios, bet ateikite pasižiūrėti lietuviškų artistų, kurie suvaidins linksmą komediją "Teodolindą". Ji tinka jauniems ir seniems, nes ir patys vaidintojai parinkti iš abiejų kartų.

Gunda Adomaitienė

Lietuvos universiteto 50 metų sukakties minėjimas Detroite spalio 15 d. buvo pradėtas pamaldomis lietuvių Šv. Antano šventovėje • **Nuotr. K. Sragausko**

Savaitė okupuotos Lietuvos mokykloj

Populiari apysaka "Arberonas", vaizduojanti mokyklinį gyvenimą ir sulaukusi filmo

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

J. VAŠKŪNAS

Tą komjaunuolių veiklą ir visą bolševikinę sistemą sukūrė kažkas ir kažkur, atvežė tankais, kuriais Lietuva lig šiol neišmoko šildytis. Gerai, kad poetas mato, kad ta liepsnelė perilgai spinduliavo į tuštumą, tik gaila, kad išblėsusiems jausmams vėluojasi sukurti laužą. Visos bolševikinės imperijos intelektualai seniai mato, į kokią pabaisą išsigimė Rusijos komunizmas. Ir "Arberone" randame, kaip tvirtovės iro ir kaip jaunuoliai turėjo paskubėti perbėgti vis į kitas tvirtoves, kad per pusšimtį metų žadėtasis rojus neužgožtų.

Apysakos jaunime nematyti slaviškų įtakų, bet jaučiamos vakarietiškos. Tai mūsų irgi nedžiugina. Jaunimas bandomas atplėšti nuo senosios kartos elito. Jis svyruoja tarp dviejų epochų: vienos nemirusios, kitos — neprigijusios. Ir mokytojai, ir mokiniai laikosi gynimosi pozicijose dėl asmeninės ir tautinės egzistencijos. Mokytojai ir direktorė menkos erudicijos bei inteligencijos. Nėra tarp mokytojų pedagoginės koordinacijos. Visas mokyklos problemas ir krizes sprendžia direktorė ir švietimo skyrius. Direktorė tėra dvasios paliegėlė. Mokykloj vyriškų veidų nematyti. Sunkios sąlygos išaugti riteriams. Jei rasime herojų, tai bus tėvų nuopelnas. Režimas sudaro sąlygas juos nuo tėvų nutolinti. Mokytojai atlyginimo atžvilgiu sulyginti su gydytojais, bet jų vis trūksta: vidurinėse mokyklose moko vos baigę tas pačias viduriniąsias. Iš mokyklų mokiniai ir mokytojai bėga. Mokinių skaičiumi Lietuva stovi 15-toj vietoj. Tai tikrovė apie bolševikų "padarytą pažangą" švietime. Viduriniosios mokyklos direktorius A. Kaselis "Literatūra ir Menas" savaitrašty skundžiasi 1971 m. gegužės 8 d. korespondentui E. Matviekui:

— Norėtųsi vyriškai išlieti biaurų apmaudą, bet mokyklos vadovo postas tai draudžia. Trynės rankose įgytos taisant durų rankenas ir prakiurusį stogą, skaldant malkas, remontuojant suolus, dažant klasių sienas.

— Toji diena, kada mokyklose visur matys tik moteris mokytojas irgi ne už kalnų.

Knygos teismas už uždarų durų

Kritikai apie "Arberoną" ir panašias knygas bijo tarti viešą ir atvirą žodį, nes jie taip pat rizikuoja, kaip ir rašytojas. Kiti buvo teisiami kompartijos, rašytojų sąjungos arba teismų. V. Bubnys priklauso prie laimingesniųjų. Nenorėta vėl sukelti nemalonios audros, vengta atskleisti deginančias žaizdas. Gal nenorėta palaidoti ir autoriaus. Matyt, vyko tylus suokalbis veikalą laikyti mokyklos vidaus "šeimyniniu reikalu". Knyga susilaukė gausesnės ir atviresnės kritikos tik mokytojų uždaruose simpoziumuose. Vieną iš labai daugelio tokių aptarimų aprašo R. Sadauskas "Literatūra ir Menas" žurnale 1970 m. sausio 17 d. Jame randame labai įdomių ir atviresnių mokytojų pasisakymų tiek dėl "Arberone" keliamų problemų, tiek ir dėl teberusenančių negerovių mokykloj. Mokytojas St. Žaldokas ten dėsto: "Arberone" mokytojų autoritetai krinta vienas po kito. (. . .) Arūnui žlunga ir pačios mokyklos autoritetas. (. . .) Pagaliau, jaudina ne tiek pati knyga, kiek klausimas, kodėl taip yra? (. . .) Mes dažnai kalbame apie praeitį, apie abstraktų "ateities rūmą", o apie dabartį, jos sudėtingumą ir prieštaravimus nedrįstame kalbėti. Tuo tarpu moksleivis iš mokytojo laukia tiesaus ir galutino atsakymo." Vertingų pastabų pateikia ir mokytojas B. Kondratas: "V. Bubnys susimąsto, kodėl dalis šiandieninio jaunimo tokie abejingi, sakytumei, nihilistiški. (. . .) Baisiausia, kad šis abejingumas liečia ne tik gėrio pradus, bet ir blogį. (. . .) Knygoje, tiesa, yra epizodinis Romo paveikslas, kuris labai išsiskiria iš kitų. Jaunuolis ieško gyvenimo ir savo darbo prasmės, atrodo, yra draugams pavyzdys, savotiška žvaigždė. Jis autoriaus valia žūsta . . ." Viena mokytoja mano, kad "Arberono" prototipai "greičiau tai mokytojo požiūris į savę patį". Kita sako, kad "V. Bubnys kopijavo kažkuriuos sutiktus žmones, matytus gyvenimo reiškinius". Žodžiu, niekas nesuabejojo apysakos realumu, bet tik viena mokytoja — pijonierių vadovė palietė karštąją žariją — simbolišką pušį ir tyliai perlipo per Svetlanos, Jūratės, istorijos vadovėlio "operatoriaus", gatvės šlavėjo galvas ir motinos parodą, kurie yra maži, bet patys vertingieji brangakmenys apysakos žiedė. Bet gal to tik nėra spaudoj. Iš reportažo matyt, kad pasakyta buvo daug daugiau, ir žurnalistas prisipažįsta:

Čia nėra tolimų nukrypimų nuo apysakos puslapių į gyvenimą, kurių per tas penkias valandas buvo daug ir įdomių. Nėra draugiškų replikų ir, suprantama, nuotaikos, kuri vyravo visą vakarą už ilgo aptarimo stalo . . . Nė vienas akmuo, sviestas į mokyklos kiemą, nebuvo išmestas atgal.

Baigdamas R. Sadauskas sako: "Mes šiame aptarime norėjome atlikti tik vieną kuklią pareigą: sąžiningai stenografuoti. Deja, reikia prisipažinti, ir tai nepavyko". O nepavyko todėl, kad bijojo atpasakoti "nukrypimus į gyvenimą, įtemptas nuotaikas", kurios daugiau byloja, negu baimės lydimi žodžiai. Baimės paveiktas jis pastūmė kardą ant "Arberono" galvos ir fantazuoja:

O nuotaika buvo tokia, jog atrodė, kad tam aptarimui pirmininkauja Arberonas — daugelio mūsų dienų septyniolikmečių patikėtinis. Jis išėjo iš knygos ir paklausė susirinkusius: Man labai reikia žinoti, kas aš esu? Iš kur aš atėjau? Kur aš einu? Kas aš būsiu?

Ne tik žurnalistui, bet ir visai mūsų tautai rūpi, kur mūsų mielas jaunimas nueis ir kuo bus. Iš paskutiniųjų pasisakymų aiškėja, kiek V. Bubnys yra tikroviškas. Mokytojai net norėjo "Arberoną" prikelti iš numirusių ir sulaukti antro apysakos tomo bei matyti, kaip apysakos herojai tęs "tolimesnį kelią". Jo laukiame ir mes, toli nuo tėvynės, nes ir mūsų jaunimas čia daug ką ras naudingo.

Ne tik "Arberono" apysaka, bet ir pagal ją paruoštas filmas turi Lietuvoj nepaprastą pasisekimą. Pats autorius apie knygą ir filmą savaitrašty "Literatūra ir Menas" 1972 m. rugsėjo 9 d. pokalby su kritiku St. Lipskiu taip išsireiškė: "Tad ir man "Arberonas" — mano kūnas ir kraujas".

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ
Į LIETUVĄ
SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS

PIRMIAUSIAI JUMS INTERTRADE EXPRESS BENDROVĖ PASAKĖ, O DABAR JŪSŲ GIMINĖS TAI PATVIRTINA. Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali gauti visko tik už dalį reguliarios kainos, nes kiekvienas specialus rublis turi mažiausiai keturis kartus daugiau vertės, negu reguliarus rublis, ar daugiau. Tai lyg nueitum į krautuvę su $100 ir gautum prekių už $200 ar $300 ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeičiami į pinigus specialia augščiausia reguliarių rublių verte. PILNAI GARANTUOTA IR APDRAUSTA.

Tik INTERTRADE EXPRESS CORP. jums greitai patarnaus. Pažymėjimai pristatomi į giminių namus maždaug per 3 savaites. **Specialių rublių kaina — $2.35. TAI PILNA KAINA. Jokių kitų mokesčių. Galite siųsti betkokią sumą. Prašykite mūsų nemokamų katalogų.**

Užsakykite dabar tik per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu!
Automobiliai
tik trumpam laikui
skubiausias pristatymas

"ŽIGULIS" VAZ 2101 ..... JAV $3214.00
Jei užsisakysite automobilį "ŽIGULIS" VAZ iki 1972 m. lapkričio 30 d., galėsite atsiskaityti $50 nuo kainos.
"MOSKVIČIUS" 412 IZH ..... JAV $3155.00
"MOSKVIČIUS" 408 IE ..... JAV $3033.00
"ZAPOROŽEC" ZAZ 968 ..... JAV $2026.00

PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ SU AUTOMOBILIŲ ILIUSTRACIJOMIS.

APARTAMENTAI
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ
MES TURIME 23 METUS PATIRTIES ŠIAME VERSLE IR DAUG TŪKSTANČIŲ PATENKINTŲ KLIENTŲ.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SUVAŽIAVIME Vašingtone buvo aptarti mokslo ir kūrybos II simpoziumo rengimo reikalai. Pasitarime dalyvavo apie 30 PLIAS-ALIAS, Lituanistikos Instituto, PLB valdybos, PLB kultūros tarybos, JAV LB centro valdybos ir tarybos atstovų. Jame paaiškėjo, kad II simpoziumo suorganizavimu sutinka rūpintis dr. Alg. Avižienis. Į programos sudarymo komitetą buvo pasiūlyti: dr. Alg. Avižienis, dr. Arv. Kliorė, dr. V. Klemas, dr. V. Maciūnas, dr. Ed. Lenkauskas, dr. P. A. Mažeika, dr. St. Matas ir P. Vaškelis. Organizacinį-techninį komitetą Čikagoje sutiko sudaryti inž. J. Jurkūnas. Mokslo ir kūrybos II simpoziumui, kuriame dalyvaus JAV ir Kanados lietuviai, yra numatytas amerikiečių 1973 m. Padėkos Dienos savaitgalis, lapkričio 22-25, Čikagoje.

"LAISVĖS VARPAS" P. Viščinio vadovaujama lietuvių radijo valandėlė, Bostono lietuviams surengė iš Los Angeles miesto atsikviestų solistų — soprano Birutės Dabšienės ir boso Rimtauto Dabšio koncertą. B. Dabšienė programą pradėjo B. Dvariono, G. Gudauskienės, O. Metrikienės, F. Šopeno kompozicijom, G. Puccini operos "Tosca" ir J. Strausso operetės "Šikšnosparnis" arijom. R. Dabšys atliko tris arijas iš Br. Budriūno "Sidabrinės dienos", G. Verdi operos "Ernani" ir R. Planquette "Kornevilio varpų". Koncertą jiedu užbaigė populiariuoju duetu iš W. A. Mocarto operos "Don Žuanas".

ČIURLIONIO GALERIJOJE Čikagoje spalio 14-22 d.d. 40 akvarelės, akrilikos ir tapybos darbų parodą turėjo dail. Edita Stankuvienė, viešnia iš Kanados. Ji yra gimusi Kaune, Kanadon atvykusi 1948 m., meną studijavusi Ontario College, pas žymiuosius kanadiečius dailininkus. Jos darbų yra įsigijusios trys Toronto galerijos: Eaton's Fine Art Gallery, The Lampton Gallery ir The Third Gallery. Lig šiol dail. E. Stankuvienė jau buvo turėjusi 8 individualias parodas, dalyvavusi grupinėse parodose, susilaukusi premijų penkiose parodose. Ją labiausiai vilioja kanadiški gamtovaizdžiai — "Žvejų laivai", "Rytas žvejų uoste", "Rudens spalvos", "Daržinė", "Tarp Huron ežero salų", "Vasara", Užsnigtas takas", "Atodrėkis" ir kt.

MAŽĄJĮ OPERŲ FESTIVALĮ Klevelande, Nepaliaujamos Pagalbos Švč. Mergelės Marijos salėje, surengė LB Ohio apygardos valdyba su vietiniais talkininkais, pasikvietusi tenorą Stasį Barą, sopraną Daną Stankaitytę, bosą Joną Vaznelį iš Čikagos ir mezzo-sopraną Aldoną Stempužienę iš Klevelando. Iškilaus koncerto programoje buvo arijos, duetai, tercetai iš klasikinių operų: L. Beethoveno "Fidelio", G. Verdi "Kaukių baliaus", "Aidos", "Don Carlos", "Trubadūro", "Likimo galios", G. Rossini "Sevilijos kirpėjo", G. Puccini "Manon Lescaut", "Turandot", W. A. Mocarto "Don Žuano" ir Ch. Gounod "Fausto". Virš programos S. Baras atliko J. Halevy operos "Žydė" populiariąją Eleazaro ariją. Koncerto akompaniatorium buvo muz. Alvydas Vasaitis. Koncerte dalyvavo apie 500 klevelandiečių, jų tarpe ir Klevelando burmistras R. Perk, dėl kitų įsipareigojimų salėn atvykęs tik keliom minutėm ir pasilikęs iki programos užbaigos. Po koncerto jis pasveikino solistus, nepagailėdams jiems pagyrimo žodžių ir įteikdamas gėlių puokštes solistėms.

DETROITO LIETUVIŲ NAMUOSE spalio 15 d. įvykusiame Lietuvos universiteto atkūrimo 50 metų sukakties minėjime koncertinę programos dalį atliko koloratūrinis sopranas Gina Čapkauskienė, viešnia iš Montrealio. Lietuvos universitetui skirtą koncertą ji pradėjo A. Kačanausko, V. Jakubėno, G. Gudauskienės harmonizuotomis liaudies dainomis "Lakštingalėle", "Plaukia antelė", "Oi, tu, kregždute", įpindama keletą originalių kompozicijų — S. Gailevičiaus "Klajūnui", V. Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmę", B. Budriūno "Dainos gimimą", V. Jakubėno "Gėles iš šieno". Lietuvos universiteto sukakties minėjimo dalyvius į senąjį Kauno operos teatrą dainos sparnais perkėlė sol. G. Čapkauskienės W. A. Mozarto "Užburtosios fleitos", G. Verdi "Rigoletto" ir "Traviatos" arijos. Šiuo koncertu buvo sujungtos dvi penkiasdešimtmetį atšventusios Kauno institucijos — universitetas ir opera.

APIE BALTŲ MITOLOGIJĄ platoką informacinį straipsnį yra parašęs A. Gieysztor stambiame leidinyje "Larousse World Mythology", kurio antroji laida išleista 1969 m., bet knygynuose pasirodė gerokai vėliau. Leidinys turi 560 psl., didelio formato, gausiai iliustruotas, labai gražiai atspausdintas. Autorius savo rašiniui naudojosi tik šia literatūra: Cambridge History of Poland, 2 tomai, 1950 m.; M. Gimbutas, The Balts, 1963; North European Mythology (in The Mythology of all Races). Autorius, būdamas slavas, yra linkęs nagrinėti klausimą daugiau slaviškoje perspektyvoje. Iš tekste vartojamų lietuviškų terminų matyti, kad jis lietuvių kalbos nemoka ir lietuvių literatūra negalėjo pasinaudoti. Tas pats autorius minėtame leidinyje yra parašęs studiją apie slavų mitologiją. Baltais jis laiko prūsus, lietuvius ir latvius. Jų mitologijoje jis mažai teranda originalumo.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

PABALTIJO MĖGĖJIŠKŲ FILMŲ V festivalis šiemet buvo surengtas Vilniuje. Geriausiu dokumentiniu filmu buvo pripažinta Kėdainių "Mėgėjo" studijos "Begalinė vaga", vaidybiniu — Kauno rajono Batnevos sovchozininkų "Grūdai", žanriniu — Estijos skalūnų kombinato 'Miškas", multiplikaciniu (pieštu) — Latvijos profsąjungų tarybos kultūros namų filmas "Tikslas pateisina priemones". Festivalio rengėjai jį šiemet buvo priversti dedikuoti Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmečiui ir specialų "Tautų draugystės" prizą paskirta latvių Pabaltijo karinės apygardos liaudies kino studijos filmui "Jie pasirenka nerimą", kurio pagrindiniai veikėjai yra trys kariai — lietuvis, latvis ir estas sovietų kariuomenėje.

BALERINA TAMARA SVENTICKAITĖ atšventė amžiaus penkiasdešimtmetį. Sukaktuvininkė yra gimusi Panevėžyje, 1938 m. baigusi Kauno teatro baleto studiją ir jame pradėjusi pirmuosius žingsnius. Pokaryje tobulinosi Leningrado Kirovo operos ir baleto teatre. Vilniaus operos ir baleto teatre 1948-68 m. sukūrė eilę ryškių vaidmenų klasikinių baletų spektakliuose. Nemažą kūrybinę duoklę yra atidavusi ir lietuviškiems baletams. J. Pakalnio "Sužadėtinėje" T. Sventickaitė yra atlikusi Marytės vaidmenį, J. Juzeliūno balete "Ant marių kranto" — Kastės ir Onės, J. Indros "Audronėje" — Audronės, J. Balsio balete "Eglė žalčių karalienė" — Eglės vaidmenį. Sukaktuvininkė dabar dėsto baletą Vilniaus konservatorijoje.

VILNIAUS RESPUBLIKINĖ BIBLIOTEKA ispanų rašytojo M. Cervantes 425-tąsias gimimo metines paminėjo jo kūrinių paroda, kurioje buvo išstatyta apie 100 knygų įvairiomis pasaulio kalbomis. Parodą papildė dailininkų "Don Kichotui" sukurtų iliustracijų nuotraukos.

BULGARIJOS SOSTINĖJE SOFIJOJE atidaryta lietuviškų bibliografinių leidinių paroda. Joje sutelkti Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos bei kitų bibliotekų bibliografiniai leidiniai, apimantys visuomenines, politines, kalbotyros, technines ir žemės ūkio šakas.

"MUZIKOS RUDENS" KONCERTUS, pradėtus prie M. K. Čiurlionio namelio Druskininkuose ir užbaigtus Vilniaus filharmonijoje, surengė trys kompozitorių, muzikologų, vokalistų ir instrumentalistų grupės, aplankiusios Dzūkijos ir Suvalkijos miestus. Koncertuose skambėjo lietuvių kompozitorių kūriniai. "Muzikos rudenį" numatoma padaryti kasmetiniu renginiu, kuris bus pradedamas žymiųjų lietuvių kompozitorių tėviškėse. Baigiminiame koncerte bus įteikiamas žurnalo "Kultūros Barai" prizas populiariausiam to sezono kompozitoriui. Šiemet tą prizą — dail. V. Kisarausko tapybos kūrinį laimėjo kompoz. A. Bražinskas už chorines balades V. Bložės tekstais. Šiemetiniai koncertai oficialiai turėjo būti dedikuoti Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmečiui. Jų programon buvo įtraukta kompoz. V. Jurgučio specialiai sukurta baladė "Tarybinių tautų šeimai", kuriai jis panaudojo V. Mykolaičio-Putino tekstą. Iš tikrųjų šiemetinis "Muzikos ruduo" buvo skirtas M. K. Čiurlioniui, nes jo kūriniais buvo pradėta ir užbaigta koncertų serija.

TARPTAUTINIAME VARGONŲ MUZIKOS festivalyje Goettingene, R. Vokietijoje, dalyvavo vilnietis vargonininkas Leopoldas Digrys. Išvykos repertuare buvo J. S. Bacho, P. Ebeno kūriniai ir Juliaus Juzeliūno koncertas vargonams.

PASAULIO ARCHITEKTŲ XI kongrese Varnoje, Bulgarijoje, pranešimą "Lietuvos poilsio zonų sistema ir kurortų architektūra" skaitė statybos ir architektūros instituto vieno sektoriaus vedėjas V. Stauskas. Kongreso metu buvo surengti architektūros žurnalų, dokumentinių kino filmų ir studentų diplominių darbų projektų konkursai. Rež. V. Imbrasas ir operatorius Z. Putilovas laimėjo Tarptautinės Architektų Sąjungos specialų prizą ir diplomą už geriausią dokumentinį filmą "Vėjo ir vandens fuga".

LIETUVOS STYGINIS KVARTETAS — E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fledžinskas ir R. Kulikauskas spalio 14-24 d. d. gastroliavo V. Vokietijoje. Kvarteto koncertai buvo surengti Miuenchene, Stuttgarte, Mannheime, Koblenze, Triere, Bremene, Saarbruckene ir Muelheime.

FOTOMENININKŲ LAIMĖJIMAI. V. Butyrino ir A. Sutkaus darbai buvo premijuoti tarptautiniame fotokonkurse Jičine, Čekoslovakijoje. Tarptautinėje parodoje Orleane, Prancūzijoje, medalį laimėjo A. Streleckis. Garbės medalių tarptautinėse parodose JAV už savo nuotraukas susilaukė M. Baranauskas ir Č. Montvila.

EUROPOS KARDIOLOGŲ VI kongrese Madride pranešimą apie ūmių kraujotakos sutrikimų priežastis po širdies operacijų skaitė Vilniaus universiteto medicinos fakulteto bendrosios chirurgijos katedros vadovas prof. A. Marcinkevičius. Kauno medicinos instituto rektorius prof. Z. Januškevičius kongreso dalyvius supažindino su širdies ir kraujagyslių ligomis sergančių žmonių gydymu Kauno mieste.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

JANE — ANNETTE, $2,500 įmokėti. Keturių kambarių, dviejų miegamųjų nedidelis namukas, arti susisiekimo ir krautuvių. Naujai dekoruotas, kilimai. Tuojau galima užimti. Prašoma kaina $22,900.

SWANSEA, $2,900 įmokėti. Mūrinis, vieno augšto namas. Įvažiavimas ir vieta garažui. Įrengtas rūsys. Gerai prižiūrėtas. Prašo $27,000.

BLOOR — JANE, $7,900 įmokėti. Mūrinis, atskiras dviejų augštų namas. Priedo du kambariukai rūsyje. Dvi virtuvės, Garažas ir įvažiavimas. Už mėnesio galima užimti.

JANE—ANNETTE, $10,000 įmokėti ir viena skola. Atskiras, mūrinis, 6 kambarių namas. Dideli kambariai ir moderni virtuvė. Tuojau galima užimti.

KINGSWAY, $38,900 prašoma kaina. 6 kambarių, 3 miegamųjų mūro namas su dviem garažais ir privačiu įvažiavimu. Įrengtas rūsys su židiniu.

BABY POINT, $12,000 įmokėti. Atskiras, mūrinis, dviejų augštų, 7 kambarių namas. Garažas ir įvažiavimas. $49 pajamų į savaitę. Gerai sutvarkytas namas.

JANE — ELLINS, $33,500 prašoma kaina. Mūrinis 5 kambarių, vieno augšto namas su privačiu įvažiavimu. Priedo du kambariai rūsyje. Labai geram stovyje. Išmokėtas.

HIGH PARK, dvibutis. Arti požeminio. 10 kambarių. Privatus įvažiavimas ir du garažai. Prašoma kaina $51,900. Reikėtų didesnio įmokėjimo. Pirmame augšte 4 kambariai.

BALYS SAKALAS

762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už termininius indėlius —
trejų metų 7%
dvejų metų 6.75%
vienerių metų 6.25%
1972 m. spalio, lapkričio ir gruodžio mėn.
už taupomąsias (savings) s-tas 6.6%
už depozitų-čekių sąskaitas....6.05%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8.5%
nekiln. turto iki $50.000.....8.25%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

BLOOR — BERESFORD. Naujai išdekoruotas, atskirasnamas, šeši gražūs kambariai, dvi naujos modernios virtuvės, naujas šildymas, šoninis privažiavimas — garažas. Įmokėti apie $6-7.000.
RONCESVALLES — DUNDAS ST. W. Labai geromis sąlygomis parduodama maisto gaminių krautuvė. Didelė apyvarta, lietuvių rajonas. Idealus verslas vedusių porai. Verta pamatyti. Prašo tik $5.500.
DURIE ST. — ANNETTE. Visiškai naujas, gražių plytų 6 kambarių namas. Tinkamas didesnei šeimai. Viskas įrengta labai moderniai. Garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti $7-8.000.
HIGH PARK — BLOOR. Trys butai, 12 kambarių, 2 ekstra kambariai rūsyje, 2 garažai su privačiu įvažiavimu. Namas be skolų. Prašo įmokėti $10-12.000.
RONCESVALLES — GRENADIER RD. Moderniai įrengta krautuvė ir 4 kambarių butas. Nepaprastai puiki verslo vieta, europietiškas rajonas. Įmokėti apie $14.000.
BLOOR — INDIAN RD. CRESC. Naujesnės statybos tributis — du butai po 5 kambarius ir vienas 3-jų kambarių. Atskiri įėjimai, trys garažai su privačiu įvažiavimu. Arti krautuvės ir požeminis susisiekimas. Įmokėti apie $15-20.000.
NEW TORONTO — KIPLING AVE. Labai geromis sąlygomis parduodamas 6 butų namas. Viskas skoningai įrengta. Metinės pajamos apie $10.000. Įmokėti $15-20.000 ir viena atvira skola 10-čiai metų. Prašo $79.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus VYT. V. GIRDAUSKAS
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.
386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161
HIGH PARK — SKUBUS PARDAVIMAS, $7.000 įmokėti, mūrinis atskiras 7 kambarių per du augštus namas, moderni virtuvė, dideli kambariai, garažas, šoninis įvažiavimas, nauja šildymo krosnis, naujas stogas, užbaigtas rūsys, prie gero susisiekimo ir apsipirkimo. Pora minučių iki Bloor parko. Viena atvira skola 10-čiai metų. Prašoma kaina $31.900.
J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

TORONTO ONT.

Arūnas Ališauskas, iš John Hopkins universiteto, spalio 27 d., skaitė paskaitą metiniame Kanados Amerikinių Studijų Draugijos suvažiavime tema: "Katalikiškumas, tautiškumas ir reforma Amerikoje lietuvių imigrantuose 1884-1914 metais". Suvažiavimas įvyko spalio 26-28 d.d. Toronte, Ontario Švietimo Studijų Instituto patalpose ir buvo skirtas imigrantų problemoms Š. Amerikoje. Paskaitas skaitė rinktiniai akademikai. Suvažiavimas nebuvo gausus dalyviais, bet pasižymėjo savo lygiu.

Algis ir Romas Puteriai, pagerbdami savo tėvus, jų 25 metų vedybinės sukakties proga, vietoje gėlių paaukojo $20 "T. Žiburiams".

Visi lietuviai remia savo bičiulio Tony O'Donohue kandidatūrą į Toronto miesto burmistrus. Apylinkės valdybos iniciatyva sudarytas tam reikalui komitetas: pirm. J. Karpis, informacijai — J. Karka, sekr. Al. Dūda, ryšininkė G. Kuzmienė-Yokubynaitė, narys Vyt. Aušrotas. Spalio 27 d. Šv. Jono Kr. par. salėje buvo surengtas pobūvis, kuriame dalyvavo T. O'Donohue ir gausus būrys lietuvių. Pobūvio iniciatoriai buvo Al. Dūda ir J. R. Simanavičius. Ta proga pasitarta rinkiminio vajaus reikalais ir sudarytas talkininkų sąrašas. Rinkiminėje būstinėje (tel. 889-7834) budės G. Kuzmienė. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti rinkiminėje talkoje ir gruodžio 4 d. atiduoti savo balsus už T. O'Donohue.

Kanados paštas praneša, kad Kalėdų metui reikės laikinai samdomų pagalbinių darbininkų. Toronte jų reikės daugiausia "Terminal A" (Bay-Front St.) įstaigoje ir City Delivery Building (Bay-Lake Shore Blvd. W.). Pagalbiniam laiškanešiam, maišų krovėjam ir kitiem neviduje dirbantiem bus mokama $2.15 į valandą, viduje dirbantiem — $1.90. Vien Toronte Kalėdų laikotarpyje reikės 6.500 pagalbinių darbininkų. Visoj Kanadoj reikės 46.593 pagalbinių darbininkų (pastoviai dirbančių yra 48.000). Jie bus samdomi per Canada Manpowers Centrus ir savivaldybes. Kalėdų laikotarpio darbas pašte prasidės nuo gruodžio 1 d. ir baigsis 19 d. Dalis pagalbinių darbininkų liks dirbti iki N. Metų. Telefonas informacijai: Ed. Roworth 369-3401.

Toronto apylinkės valdyba, pasiteiravusi miesto valdyboje apie galimybes pavadinti lietuvišku vardu parką ar aikštę, susilaukė pritarimų bei pasiūlymų. Šiam sumanymui apsvarstyti apyl. v-ba sušaukė liet. organizacijų pirmininkų pasitarimą. Jį pradėjo apyl. v-bos pirm. J. Karpis ir pakvietė sumanymo iniciatorių S. Jokūbaitį plačiau paaiškinti esamas galimybes. Pastarasis perskaitė iš miesto v-bos gautus pasiūlymus: Keele-Glenlake aikštė, Beresford Ravine, High Park vakarinė pusė prieš Parkside Dr., Keele-Annette aikštė. Pasitarime dalyvavo miesto tarybos narys Wm. Boytchuk, kuris plačiau ir išsamiau paaiškino parko-aikštės pavadinimą lietuvių pasirinktu vardu. Esą lietuviams nebūtų sunku sudaryti palankias nuomones savo sumanymui įvykdyti. Jis pažadėjo remti lietuvių prašymą. Apyl. v-bos pirmininkas J. Karpis padėkojo Wm. Boytchukui už pažadėtą pagalbą ir pasiūlė sudaryti komitetą šiam projektui vykdyti. Į komitetą pakviesti: S. Jokūbaitis, I. Keršienė, K. Rusinas, B. Saplys ir adv. H. Steponaitis. Komitete dalyvaus ir vienas apyl. v-bos narys. Komitetas savo posėdyje paprašė adv. H. Steponaitį parašyti laišką miesto v-bai, prašant Keele-Annette aikštę pavadinti "Park Lithuania" vardu; antras pasirinkimas — High Park vakarinės pusės vieną aikščių pavadinti "Lithuanian Gardens" vardu. Apyl. v-ba ir komitetas nuoširdžiai prašo Toronto lietuvius plačiai paremti šį sumanymą ir skleisti idėją kitataučių tarpe.

Apyl. v-ba

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

Iki šiol vietinėje spaudoje mažai buvo žinių apie naujųjų Lietuvių Namų pertvarkymą, kuris šiuo metu vyksta pilnu tempu ir numatomas šiais metais baigti. Įėjus į pastato vidų, girdėt kalimo, elektrinių pjūklų zirzimo ir geležies skambėjimo garsai. Tenka nustebti, pamačius jau įrengtų dviejų salių erdvumą. Tarp pirmojo ir antrojo augšto buvusios lubos - grindys išgriautos ir padarytos naujos — gelžbetoninės. Nereikalingos sienos bei pertvaros išardytos ir įrengti erdvūs balkonai. Abi salės yra vienodo dydžio — 67 pėdų pločio ir 97 pėdų ilgio. Žiūrint iš viršaus, apatinė salė atrodo mažesnė, nes beveik pusę salės užima balkonas. Antrojo augšto salėje įrengti balkonai iš trijų pusių, o gale palikta augšta (iki stogo) estrada. Šioje salėje gali sutilpti mažiausiai 1200 žmonių. Ji tiks dideliems minėjimams. Prie salių įrengti nauji prausyklų kambariai. Liko dar pertvarkyti viena salė 42x50 pėdų dydžio, kurios augštis eina per du augštu. Iš tos patalpos bus padarytos dvi salės, perskyrus ją lubomis. Taigi, iš viso Lietuvių Namai turės keturias sales ir daug kitokių mažesnių patalpų — kooperatyvo bankui, svetainei, žaidimams, muzėjui, skaityklai, administracijai ir t. t. Išorinis namų pertvarkymas, t. y. fasadų pakeitimas pagal architekto planą, bus įvykdytas kiek vėliau. Spalio 20 d. A. Pulkys su savo darbininkais jau pradėjo salių dažymo darbus, nes lapkričio mėnesį salėse prasidės bingo lošimai, kuriem gautas leidimas.

Pertvarkymo darbus atlieka daugiausia lietuviai rangovai. Struktūrinius darbo brėžinius sudarė Maksimiec ir Co. inžinieriai konsultantai. Darbų vykdymą prižiūri ir nurodymus duoda prityręs statybininkas, LN valdybos narys V. Stanaitis.

Kaip stovi finansiniai reikalai ir iš kur gautos lėšos pastatui pertvarkyti? Stambiausias šaltinis — $200.000 paskola. Apie $50.000 liko iš parduotų senųjų Liet. Namų. Narių ir nenarių asmeninės paskolos — $42.000 (į tą sumą įeina ir "Paramos" bankelio paskola $30.000). Mažesnės sumos gautos iš parengimų ir kitokių šaltinių.

Ar Lietuvių Namai pajėgs tas paskolas grąžinti? Garantija yra pats Lietuvių Namų pastatas su erdviomis salėmis, kurį pertvarkius jo vertė padidėjo iki pusės milijono dolerių. Salių išnuomojimas bingo ir kitokiems parengimams gali duoti pelno po $10.000 kas mėnesį.

Lietuvių Namai dabar turi 660 narių. Visi, turintieji senųjų namų pažymėjimus, yra ir naujųjų namų nariai. Senųjų narių buvo 580, o visų įnašų vertė — $27.665. Gražinęs bent vieną šėrą narys tampa nariu-rėmėju ir jam nereikia mokėti mėnesinio $3 nario mokesčio. Iki šiol įstojo 60 naujų narių su įnašais $100 ir 20 senųjų narių papildė savo įnašus. Stambiausią nario-rėmėjo įnašą $1000 davė Julija Skrebutėnienė ir pareiškė, kad jis bus dar padidintas. Lapkričio mėnesį bus vykdomas lėšų telkimo vajus. Lietuvių Namai kviečia visus lietuvius ir organizacijas įsijungti į narius-rėmėjus. **P. Lelis**

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIŲSKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETĄ NUMERIŲ NEMOKAMAI

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

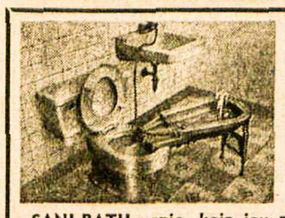
Daug kas naudojasi
KILNOJAMA VONIA
Dabar galite pigiai įsigyti KILNOJAMĄ VONIĄ SANI-BATH — tik už
$67.50
JOKIE SPECIALŪS ĮTAISAI NEREIKALINGI
Vienerių metų besąlyginė garantija
SANI-BATH vonia, kaip jau patirta, labai naudinga moterims, turinčioms specialias problemas, nesvarbu nuo ko jos atsirastų; padeda fizinių dirginimų atvejais. Nereikalingi jokie tepalai. SANI-BATH yra gaunama didesnėse parduotuvėse, metalinių vamzdžių arba geležies reikmenų krautuvėse. Smulkesnių informacijų teiraukitės tel. **(416) 533-3309** arba rašykite: **SANI-BATH, MFG. CO., P.O. Box 310, Postal Station E., Toronto 4, Ontario**

PAVARDĖ: .....
(rašykite didžiosiomis raidėmis)
ADRESAS: .....
MIESTAS: ..... PROV. .....
( ) Have a representative call (norėčiau, kad atstovas apsilankytų)
( )Send me more information (atsiųskite daugiau informacijų)

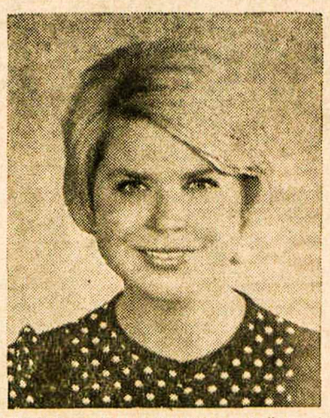

IRENA DVILAITYTĖ-REPŠIENĖ, gavusi su labai gerais pažymiais pedagogikos magistrės laipsnį (master of Education) Bowling Green State universitete, Ohio

Ateitininkų žinios

Į Ateitininkų Federacijos tarybos posėdžius praėjusį savaitgalį Toronte buvo atvykę moksleivių ir studentų sąjungų naujai išrinkti pirmininkai. Moksleivių sąjungos pirm. El. Razgaitytė tarėsi su Toronto kuopos valdyba, o studentų sąjungos pirm. Vyt. Narutis dalyvavo studentų susirinkime ir tarė trumpą žodį apie centro valdybos planus primindamas, ko valdyba laukia iš narių.

Studentų susirinkimas buvo ypatingai gausus. Kun. S. Yla kalbėjo apie ateitininkų misiją ir daugeliui studentų labiau paaiškėjo sąjūdžio prasmė. Po susirinkimo didesnė studentų dalis nuvyko į laidotuvių namus, kur buvo pašarvotas Julijonas Šalkauskis, ateitininkų ideologo St. Šalkauskio brolis.

Dainavos ideologinių kursų dalyvių skaičius yra ribotas. Iš Toronto galės važiuoti tik 11 moksleivių. Norintieji važiuoti privalo parašyti pusantro puslapio rašinėlį, tema "Ką noriu pasiekti Dainavos kursuose?"

Moksleiviai atliks programą pensininkų vakare lapkričio 8, trečiadienį. Galį prisidėti prašomi paskambinti Pauliui Sungailai tel. 239-1047.

Tėvų komitetas dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie Havajų vakaro pasisekimo. Ypatinga padėka tiems, kurie aukojo laimikius loterijai: Mohawk krautuvei už antklodę, p. Maziliauskienei — takelį, Margio vaistinei — moterišką laikrodėlį, Parkside Meat Market — dešrą, p. Vaitiekūnienei — pyragą, p. Kuprevičienei — surį, p. Kuolienei — šokolado dėžę, p. Juzukoniams — 2 meškiukus, Kleopui Dalindai iš Bramptono — visas gėles. Ačiū labai.

Skautų veikla

• Dariaus-Girėno oro skautų drvės sueiga įvyko spalio 23 d. Sekanti — lapkričio 6 d., 7.30 v. v., būkle. Atsinešti savo darbo modelius.

• Spalio 28 d. vyr. skaučių įžodį davė Al. Birštonaitė, A. Birštonaitė, K. Rovaitė, I. Maziliauskaitė. Sveikiname! Įžodį pravedė v. sk. v. sl. I. Stanionytė, talkinant ps. R. Žilinskienei ir ps. seselei Daliai. Ačiū J. B. Mažeikoms už globą ir vaišes.

• Jaun. skautų-čių "Halloween" sueigoje spalio 28 d. už geriausius drabužius ir kaukes I premijas laimėjo Laura ir Lydija Radzevičiūtės ir R. Grybas.

• Jaun. skaučių "Rūtos" dr-vės sueiga — lapkr. 11 d. po mokyklos Lietuvių Namuose.

• Mindaugo dr-vės iškyloje spalio 29 d. dalyvavo 19 skautų. Skiltys atliko uždavinius ir gaminosi valgį. Ačiū p. Putrimui už transportą, A. E. Augustinavičiams už mišką. Č.S.

Tarptautiniame Studentų Centre spalio 20 d. įvyko pirmas Toronto universiteto Lietuvių Studentų Klubo parengimas — vyno ir sūrio vakaras. Dalyvavo maždaug 120 studentų. Lietuvių studentų komitetas dėkoja klebonui kun. P. Ažubaliui už finansinę pagalbą, be kurios vakaras nebūtų galėjęs būti toks įspūdingas. Toronto universiteto Lietuvių Studentų Klubas turės steigiamąjį susirinkimą lapkričio 2, ketvirtadienį, International Student Centre patalpose (33 St. George, prie College). Ad hoc komitetas kviečia visus Toronto studentus į šį susirinkimą. Audrius Šileika pasakys trumpą kalbą; po jos bus svarstoma konstitucija, 1972-73 metų veikla ir renkama valdyba. Jei domitės, bet negalite atvykti, parašykite laišką: Dainora Juozapavičius, 70 St. Mary St., Toronto 5, Ont. Jums bus atsiųstas posėdžio protokolas.

Atidarytas vertimų biuras, vadovaujamas Maurice Penzo, 22 Riverwood Pkwy., Toronto 18, Ont. Tel. 231-8077. Daugelio kalbų eilėje pažymėta ir lietuvių kalba.

Vaistininkas Romas Mažonas, prieš kelerius metus baigęs Toronto universiteto farmacijos fakultetą, kurį laiką dirbęs įvairiose vaistinėse, atidarė savo vaistinę "Pharmasave" Pharmacy, 528 College gatvėje (tarp Euclid ir Palmerstone gatvių). Vaistinė atidaryta kiekvieną dieną nuo 9 v.r. iki 10 v.v., sekmadieniais — 10 v.r. — 6 v.v. Jaunasis vaistininkas nuoširdžiai kviečia lietuvius atsilankyti į vaistinę ir žada lietuviams skirti ypatingą dėmesį.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards nary
Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

INDIAN RD. — BLOOR, didžiulis 14 kambarių atskiras namas, 4 prausyklos, 4 virtuvės, 2 užbaigti kambariai rūsyje, vandeniu-alyva šildomas, 6 kambariai pirmame augšte, garažas su privačiu įvažiavimu. Apie $20.000 įmokėti ir viena atvira skola. Tuojau į pietus nuo Bloor. Apie $6.000 metinių pajamų ir butas šeimininkui.
SUNNYSIDE AVE. — HOWARD PARK, apie $10.000 įmokėti, 10 didelių kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, naujas vandeniu-alyva šildymas, 3 virtuvės, vieta garažui, viena atvira skola 10-čiai metų, greitas užėmimas.
PARKDALE RAJONE, 8 kambarių kvadratinio plano atskiras namas, apie $7.000 įmokėti ir viena atvira skola, vandeniu-alyva šildomas, 2 prausyklos, tinkamas nuomoti rajonas, užbaigtas rūsys.
RUNNYMEDE — BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, 2 modernios prausyklos, 2 modernios virtuvės, nauja alyva šildymo sistema, privatus įvažiavimas, netoli Bloor. Prašoma kaina $27.900.
INDIAN RD. — BLOOR, apie $10.000 įmokėti, gražus rupių plytų atskiras namas, 6 didžiuliai kambariai, puiki ultra moderni virtuvė ir prausykla, vandeniu-alyva šildomas, užbaigtas rūsys, garažas su plačiu įvažiavimu, visai netoli Lietuvių Namų.

Didelis pasirinkimas vienaaugščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba **Pr. Kerberis,**
namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus
SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	
6% už taupymo s-tas	
6¼% už 1 m. term. dep.	8% už asm. paskolas
6¾% už 2 m. term. dep.	8¼% už mortgičius
7% už 3 m. term. dep.	

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario.
Telefonas LE 2-8723 •

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — DUPONT, $22,900, šeši šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, kvadratinis planas, gilus ir apšildomas rūsys, tinkamas poilsio kambariui.
RONCESVALLES—HIGH PARK, $12,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 3 virtuvės, 2 prausyklos, 1 mortgičius, dvigubas garažas.
PEARSON — SORAUREN, $5,000 įmokėti, atskiras, plytinis, 6 kambariai, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, įvažiavimas. Turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko kitą namą.
$6,000 įmokėti, 10 kambarių, plytinis, atskiras, 2 prausyklos, 2 virtuvės, dvigubas garažas, 8% atviras mortgičius; prašo $33,900.
MISSISSAUGA — CAWTHRA, $32,900 (back split) vienaaugštis (bungalow), 7 kambariai, pristatytas garažas, 6¾ mortgičius, 2 prausyklos.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,
Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

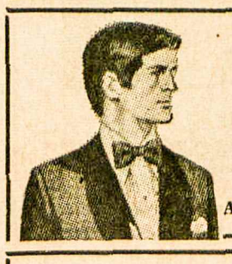
Ed. Kondratas, siuvėjas
Individualus pritaikymas
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Tel. 533-5454
Angliškos vilnonės, "mohair", "terylene" medžiagos

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

SKAITYTOJAI PASISAKO

RINKIMAI IR POLITIKAI

Mūsų politinių partijų vadai, važinėdami po šalį, išdarinėja visokias išdaigas, lenktyniauja pažadais. Jų pažadai, liedamiesi šitokiu tempu, pasieks mėnulį ir sugrįš atgal dar prieš rinkimų dieną.

Politikai yra savotiški žmonės. Jie, atrodo, pastebi kitas etnines grupes tiktai prieš pat rinkimus ir staiga žodis "ethnic" visur imamas vartoti. Pamatai nuotraukas kaikurių politikų, ragaujančių "etninių" valgių, stebinčių etninių grupių šokėjas arba pozuojančių su jaunom mergaitėm, pasipuošusiom tautiniais drabužiais. Politinės partijos tomis dienomis rengia vyno ir sūrio pobūvius etninėms grupėms, nors tebėra etninių bendruomenių, kurių politikai niekad neaplanko.

Aną dieną laikraštyje buvo atspausdintas pranešimas su stambia antrašte "Pelletier žada paramą etninėm grupėm"', kai jis įteikė $15,000 čekį italų organizacijų federacijai pilietybės reikalams. Galbūt ir kitos etninės grupės gaus savo dalį, nes tai rinkiminiai metai. O kai pasibaigs rinkimai, neliks viešumoje tų etninių grupių nė pėdsako iki sekančių rinkimų!

Kodėl etninės grupės? Juk tai kanadiečiai — berniukai ir mergaitės, vyrai ir moterys. Mes visi esame etninės kilmės. Kodėl tad ši diskriminacija, taikoma vienam trečdaliui Kanados gyventojų?!

Kažkodėl mūsų politiniai vadai vengia pripažinti faktą, kad plačioji mūsų šalis nėra dvikalbė ir dvikultūrė, o daugiakalbė ir daugiakultūrė. Kur jų akys ir ausys? Otava vis dar neatspindi etninio Kanados įvairumo. O Kanada juk yra tokia!

Magdalena Raškevičiūtė-Eggleston

KARIUS NUGINKLUOJANT

Vieną lietingą 1943 m. pavakarį ėjau gatve Vilniuje ir pamačiau aikštėje sustatytus, išrikiuotus lietuvius karius, tarnavusius savisaugos daliniuose, kuriems vadovavo gen. Plechavičius. Jie buvo apsupti vokiečių karinių dalinių, ginkluotų kulkosvaidžiais. Prislinkau visai arti lietuvių karių, kurie vienas po kito numetė man popierėlius - laiškučius, adresuotus savo artimiesiems. Dar tą patį vakarą aš pranešiau kur tik galėjau apie lietuvių karių nuginklavimą. Pirmiausia paskambinau į Rokiškį p. p. Dovydėnams. Kitom vietovėm pranešiau taip pat telefonu, telegramom ir laiškais.

Surinkusi lietuvių karių 53 laiškučius (visi buvo atviri), pasiunčiau adresatams. Viename jų buvo parašyta: "Birute, mano miela žmonele, auginк mažą Algiuką, kalbėk jam apie Tėvynės meilę. Paaugęs tegul stoja į mano vietą ir neapleidžia Tėvynės. Aš gal žūsiu svetimų apgautas". Kitame laiškutyje, adresuotam į Kvedarną, buvo parašyta: "Miela mano motinėle! Tu auginai mane, mokinai su paskutiniais centeliais, laukei senatvėje iš manęs paguodos, o aš išėjau Tėvynės Lietuvos ginti. Šiandien esame apgauti ir gal supūsim vokiečių kalėjime. Melski Dievą, kad likčiau gyvas ir dar Tavo veidą pamatyčiau". Trečias laiškas buvo toks: "Brangūs namiškiai! Aš turėsiu greitai mirti už Tėvynę. Tą žinią praneš jums geri žmonės. — Jūsų sūnus."

Po tiek metų norėtųsi žinoti, ar dar yra likusių anų gyvų karių ir gyvenančių laisvajame pasaulyje. Prašyčiau parašyti nors keletą žodžių: Sofija, 2 Churchill Ave, Toronto 3, Ont., Canada. (Vilniuje buvau vadinama Teresėle). **Sofija**

SUVALKŲ TRIKAMPIO LIETUVIAI

Mes sielojamės savo naująja karta, gyvenančia už Lietuvos ribų, kad ji išaugtų lietuviška. Kartais tam reikalui išleidžiame stambias pinigų sumas. Paskutinis jaunimo kongresas kainavo per 100.000 dolerių. Ar jis pateisina sudėtas viltis? Svetimoji žemė neduoda gerų sąlygų lietuviškam jaunimui. Bet yra už Lietuvos ribų lietuviško jaunimo, kurs nori išlikti lietuviškas ir tam turi pusėtinas sąlygas. Tai Suvalkų trikampio lietuviai. Punske veikia lietuvių gimnazija. Torontietis V. Montvilas lankėsi Punske ir kalbėjosi su tos gimnazijos direktorium. Pastarasis labai pageidavo Punsko lietuvių gimnazijos bibliotekai Lietuvių Enciklopedijos ir kitų lietuviškų knygų. Pačiai gimnazijai tą enciklopediją įsigyti yra sunku. Jei įvairūs lietuvių fondai išleidžia net tūkstančius dolerių lietuviškų knygų atspausdinimui, tai reikėtų nepagailėti tų knygų ir Punsko gimnazijai. Kiek žinoma, lietuviška spauda į Lenkiją nueina. Kilę iš tos apylinkės lietuviai galėtų daugiau pasistengti toje srityje: užsakyti savo artimiesiems lietuviškų laikraščių, pasiųsti knygų.

V. Montvilas numato suorganizuoti rinkliavą, kad būtų galima Punsko gimnazijai pasiųsti Lietuvių Enciklopediją. Prie tos rinkliavos vertėtų visiems prisidėti, ypač iš Punsko kilusiems lietuviams. Knygas galima siųsti gimnazijos direktoriaus adresu: Jan Staškiewicz, Punsk, ul. I-go Maja 7, Pow. Seiny, Woj. Białystok, Poland. **J. Vč.**

KIEK BUVO LIETUVIŲ SUOMIJOJ?

"TŽ" 40 nr. V. Anysienė, prisimindama Rusijos geografiją, davė įdomių žinių apie Suomiją ir jos išsilaisvinimą iš rusų globos.

Esą 1918 m. vokiečiams įsiveržus Suomijon, rusų gen. gubernatorius su rusišku personalu pabėgo į Rusiją, tik lietuvis Vytautas Gylys paliko Helsinkyje. Iš šio sakinio atrodytų, kad tuo laiku Helsinkyje daugiau lietuvių nebuvo.

Inž. J. Šimoliūnas savo atsiminimuose, atspausdintuose "Technikos Žodyje"' 1967 m. 5 nr. rašė, kad 1917 m. rusų revoliucijos metu Suomijoj gyveno apie 2000 lietuvių, iš kurių apie pusę — Helsinkyje. Be jo paties ir V. Gylio, ten gyveno V. Nagevičius (tarnavo rusų karo laivyne), jūrų kpt. Daukantas ir kiti kariškiai. Iš anksčiau ten gyveno kun. A. Sabaliauskas (Žalia Rūta), "Kalevalos" vertėjas; pramonininkas Marganavičius, dail. Minginaitė ir kiti lietuviai veikėjai. Kai Petrapilyje siautė revoliucija, Helsinkyje skambėjo lietuviškos dainos. Talkinant Lietuvos draugams prof. A. Niemi ir prof. J. Mikkolai su žmona, universiteto rūmuose buvo suruoštas Lietuvos minėjimas, kuriame prof. Niemi skaitė paskaitą apie Lietuvą. Un-to choras, vadovaujant chorvedžiui Klementti, sugiedojo Lietuvos himną ir padainavo keletą lietuviškų dainų, kurių choras per kelias repeticijas buvo išmokęs (1924 m. Klementti su savo choru koncertavo Kaune). Ponia Anysienė paminėjo, kad Suomija buvo prijungta prie Rusijos nuo 1809 m. po švedų — prūsų karo... gal turėjo būti po švedų — rusų karo, nes tuo laiku Prūsija buvo Napoleono nugalėta ir okupuota. Ji su Švedija nekariavo. (Tai korektūros klaida dėl neaiškios vietos rankraštyje. Red.). **P. Lelis**

"T. ŽIBURIAMS" AUKOJO

$30: Jonas Karka; $10: Vyt. Martinaitis; $5: S. Olekienė, Br. Bujokienė, P. Matulevičius, Ramutė T. Verikaitienė, Jonas Vaidotas, dr. E. Zubrienė; garbės prenumeratą — $15: Juozas Bubelis; rėmėjo prenumeratas po $10: už dvejus metus — Mary Marcinkienė, už vienerius metus — Myk. Zirlys, M. Januška, Ign. Bumelis, J. Staškevičius, Alb. Baradinskas, J. J. Butkus, E. Kazlauskas, J. Astrauskas, E. Švėgždienė, Alb. Grėbliūnas, Vinc. Deveikis, J. Baliūnas, K. Norkus, M. Šelmys, E. Kazickienė, V. Paukštys, J. Jakubonis, P. Česnulis, V. Gvalda, A. Pilypaitis, Vyt. Šadreika, prel. J. A. Karalius, Vl. Vytas, Jurgis Juodis, Aug. Povilaitis, Marija Mogenienė, St. Vaštokas, A. Dudaravičius, kun. J. Matutis, Vl. Mickus, S. Ignatavičius, Ant. Mikoliūnas, Kaz. Rašytinis; $3: I. H. Stasiulis; $2: S. Martinaitienė, P. Mazaitis, L. Bučinskas, E. Narbutaitė, Vyt. Kvedaras, J. Steponas; $1.50: Vyt. Mačikūnas, K. Augaitis; $1: Ar. Ališauskas, B. Ambakas, Ald. Markov, S. Bardauskas, J. Razma.

AR JAU PASIUNTĖT PRENUMERATĄ LIETUVIŠKAJAI SPAUDAI? BE JŪSŲ DUOKLĖS JI NEGALI GYVUOTI.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

NETAIP YRA, REDAKTORIAU!

Opiame "TŽ" vedamajame "Praeitis ateičiai" viename sakinyje užsiminta, kad PLB archyvas yra "garažinėje patalpoje". Kiek žinau, PLB archyvas tėra vienas, laikomas Čikagoje ir per eilę paskutinių metų globojamas lietuvių jėzuitų. Apie pastarųjų veiklą Čikagoje, proporcingai imant, savo skiltyse rašau daugiau, negu apie kitus įvykius, nes jėzuitų pastogė yra Čikagos lietuvių veiklos centras. Taip pat aprašant naująjį Jaunimo Centro priestatą, kurio atidarymas įvyko rugsėjo 10 d., nekartą teko pabrėžti, kad naująjų Jaunimo Centro rūmų visas trečiasis augštas yra paskirtas PLB ir muzikologijos archyvams. Kada archyvas ten persikels ir ar pajėgi bus Bendruomenė įrengti lentynas, tai jau kitas klausimas. Aną vakarą JC direktorius kun. G. Kijauskas elektriniu keltuvu specialiai užvežė į III augštą, skirtą archyvams, kur patalpa jau beveik įrengta. Pats savo akimis įsitikinau, kad PLB archyvui ateičiai skiriama ne "garažinė", o labai moderni patalpa. Kitas klausimas būtų gvildenti temą, kiek LB prisidėjo pinigais statant Jaunimo Centrą. Gerai, kad nors už archyvo patalpas pasižadėjo mokėti tam tikrą nuomą. O iki šiol PLB archyvas buvo ne garaže, bet specialiame namuke, lietuvių jėzuitų nupirktame iš veterinarijos gydytojo.

KONCERTAVO ČIURLIONIEČIAI

Spalio 21 d., minint LB dvidešimtmečio sukaktį, Čikagon su koncertu buvo atkviestas Čiurlionio ansamblis. Koncerto klausėsi apie 600 žmonių, nors pernai pavasarį Lietuvių Religinės Šalpos komitetui pasikvietus tą patį ansamblį, dviejų koncertų dalyvių skaičius siekė net apie 2,000. Kyla klausimas: ar Čiurlionio ansamblio garsas sumažėjo, ar pasirinkta bloga data, ar permažai duota reklamos? Rašančio nuomone, dideliems įvykiams kiekviena data gera. Čiurlioniečių garso galybę liudijo jų naujas ir tikrai įdomus repertuaras Čikagos koncerte. Prieš tai trūko vieno dalyko — geros bei įtikinančios reklamos. Jei koncerto rengėjų tarpe būtų buvęs dr. L. Kriaučeliūnas, Vyt. Radžius ar jiems panašūs, neabejoju, kad čiurlioniečiai būtų dainavę pilnoje Marijos Augšt. Mokyklos salėje.

Įdomu, kad rytojaus dieną Čiurlionio ansamblio vyrų choro dalyviai, prisimindami savo chormeisterio Ryto Babicko tėvelio mirties metines, atvyko į jėzuitų koplyčią Mišioms ir čia gražiai pagiedojo.

LANKĖSI PROFESORIUS

Lituanistinėse mokyklose JAV bei Kanadoje jau įsibėgėjo naujieji mokslo metai. Jaunimas, lankantis tas mokyklas, šalia mokslo žinių mėgsta ir įdomybes. Čikagos Augštesniojoje, Cicero ir Lemonto lituanistinėse mokyklose spalio 21 d. lankėsi prof. W. R. Schmalstiegas. Šis amerikietis kalbininkas lietuvių kalba susidomėjo būdamas 24 m. amžiaus. Ilgainiui ją gerai išmoko. Pakviestas iš Pensilvanijos valstybinio universiteto, kur jis profesoriauja, lit. mokyklų mokiniams Čikagoj kalbėjo tema "Kodėl aš vis mokausi lietuvių kalbos?" Reikia manyti, kad amerikiečio profesoriaus tėviška kalba lit. mokyklų mokiniams giliau smigo į širdį, negu sausos teorinės pamokos. Su džiaugsmu tenka sveikinti tuos, kurie profesorių pakvietė į Čikagą ir jam sudarė progą pakalbėti lit. mokyklų mokiniams.

Šias eilutes rašančiam profesoriaus Schmalstiego lietuviškai rašytus laiškus teko matyti pas Shenandoah, Pa., liet parapijos ilgametį kleboną, dabar emeritą prel. J. Karalių, kuris savo lėšomis finansavo prof. Schmalstiego, dr. A. Klimo ir L. Dambriūno parašytą lietuvių kalbos gramatiką angliškai kalbantiems. Tos gramatikos buvo išleista 10,000 egz. laida, kuri jau išparduota. Amerikietis profesorius lietuvių kalba susirašinėjo su prelatu, ruošiant minėtą gramatiką. Gi prel. J. Karalius rugsėjo mėn. buvo atvykęs į Čikagą, kur įteikė stambią auką kunigystės sukaktį švenčiančiam kun. J. Bružikui, taip pat paliko auką Jaunimo Centro statybai ir pasižadėjo savo pinigais finansuoti veikalų "Dabarties kankiniai" ir dr. A. Kučo Amerikos lietuvių istorijos išleidimą anglų kalba.

NEPATENKINTI REZULTATAIS

Prieš porą metų Čikagos universitete, kuris savo mokslo lygiu laikomas trečiuoju visoje Amerikoje, Lietuvių Fondo vadovybės bei kitų pastangomis buvo įvestas lietuvių kalbotyros kursas, kurį dėstė prof. P. Jonikas, talkinamas E. Bradūnaitės. Lėšas lektorių algoms apmokėti davė Lietuvių Fondas, o pinigus stipendijų fondui turėjo surasti speciali komisija. Po kurio laiko, kažkaip neaiškiai reikalams susipynus, iš lektorių tarpo buvo išjungta E. Bradūnaitė, jos vieton priimtas lingvistas R. Kinka. Spalio 12 d. įvykusiame Lietuvių Fondo vadovybės posėdyje išryškėjo, kad lingvistikos kursu Čikagos universitete esama nepasitenkinimo. Kreditams gauti egzaminus per tą laiką laikė vos keliolika studentų. Slavų kalbų ir literatūros departamento direktoriui prof. E. Stankiewičiui išsikėlus kitur, padėtis neigiamai atsiliepė lingvistinėms viso departamento, o kartu ir lietuvių kalbos, studijoms. Dėlto, kaip dienraštis "Draugas" rašo, kaikurių LF vadovų paskutiniame posėdyje buvo kritiškai pasisakyta dėl tam tikrų įsipareigojimų Čikagos universitetui ir dėl esamų rezultatų.

LŽS PASTOGĖJE

LŽS cv ruošiami kultūriniai trečiadienių pokalbiai, pradėti praėjusią žiemą, bus tęsiami toliau. Lapkričio 1 d. apie šių dienų dailę kalbėjo menininkai D. Aleknienė, A. Baliukas ir Vyt. Virkau. Taip pat nuo lapkričio pradžios bus toliau tęsiami jaunųjų spaudos darbuotojų kursai. Tradicinis spaudos balius įvyks kovo 3 d. puošnioje Riviera Lake Club salėje. Į LŽS narių įstojo prof. J. Puzinas.

Sault Ste. Marie, Ont.

(Atkelta iš 4-to psl.)

tai, įskaitant ir dabartinį liberalų atstovą federaciniame parlamente Otavoje, jį maloniai priėmė ir visi be išimties pasisakė už Lietuvos nepripažinimą sovietams.

APYLINKĖS VALDYBOS narė Regina Galinienė sėkmingai vykdo rinkliavą šalpos reikalams. Sudarytame aukų lape yra dvi skiltys: viena bendrajai šalpai, o antroji North Bay ligoninėje esančiam mūsų kolonijos tautiečiui Tadui Švarliui. Atrodo, kad mūsų tautiečiai daugiau aukoja nelaimingam ligoniui.

TAUTOS FONDUI rinkliavą mūsų mieste energingai vykdo Stasys Druskis ir jau turi surinkęs apvalią sumą.

GERAI SEKASI kaikuriems mūsiškiams medžiotojams. Eugenijus Kutkevičius pirmasis šį sezoną nušovė elnią, o kiek vėliau dar ir antrą. Nuo jo neatsiliko ir Benius Dabulskis, kuris taip pat paklojo panašius milžinus. Nors abu medžiotojai lietuviškoje ar bendruomeninėje veikloje nepasireiškia, bet pirmasis yra mūsų mieste žinomas šachmatininkas, o antrąjį reiktų pagerbti už jo žmonos, buvusios Norvegijos pilietės, išmokymą lietuviškai kalbėti ir dainuoti, ko daugelis svetimtautes vedusių tautiečių nesugeba ir net nebando.

ELEONORA IR JURGIS SKARDŽIAI sugrįžo iš 2 savaites užtrukusios kelionės. Jie buvo vieninteliai iš mūsų kolonijos dalyvavę Montrealyje įvykusioje XVIII Kanados Lietuvių Dienoje. Šioji Lietuvių Diena jiems atrodė daug geriau parengta, negu jų matytoji taip pat Montrealyje prieš penkerius metus. Antroje kelionės pusėje jie pamatė ir bent paviršutiniškai susipažino su Niujorku. Buvo užlipę į Laisvės statulos galvą ir Empire 102-rą augštą. Prie Jungtinių Tautų pastato, kur iškeltos 132 valstybių vėliavos, trūksta lietuviškosios trispalvės...

JAU PRIEŠ PORĄ MĖNESIŲ šis korespondentas buvo "TŽ" mūsų kolonijos tautiečiams priminęs, kad jam neįmanoma visas žinias specialiai rinkti ir parašo tik tai, ką pripuolamai sužino. Svarbiausia, tai kad korespondentas nemeluoja ir nekreipia dėmesio į kritikus ar korespondencijų "tikslintojus".

Korespondentas

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Nemenčienės vid. mokyklos vokiečių kalbos mokytoja Nadia Markevičienė Jaltoje įvykusiose Sov. Sąjungos šaškių pirmenybėse laimėjo I vietą. Naujoji meisterė surinko 11 taškų iš 16 galimų.

Asta Giedraitytė Sov Sąjungos "Darbo rezervų" stalo teniso pirmenybėse Lvive vėl tapo meistere. Ji taip pat laimėjo mišriame dvejete. Moterų dvejete — poroje su A. Sabutyte laimėjo II vietą.

Sov. Sąjungos moterų krepšinio komanda laimėjo Europos pirmenybes. Joje žaidė Vilniaus Kibirkšties Angelė Jankūnaitė.

Į Kubą pirmai pažinčiai išvyko Vilniaus Kibirkšties krepšininkės. Jos čia sužais keletą draugiškų rungtynių.

Pabaltijo studentų krepšinio žaidynėse Rygoje lietuvaitės laimėjo prieš estes 76:60 ir prieš latves 65:53. Vyrai visas rungtynes pralaimėjo ir liko trečioje vietoje.

VYČIO ŽINIOS

Golfininkų baliuje Prisikėlimo Parodų salėje dalyvavo gausus būrys svečių. Tuo užbaigtas golfo sezonas, kuriam kruopščiai vadovavo R. Kymantas ir V. Siminkevičius.

Krepšinio treniruočių tvarka: pirmadieniais Prisikėlimo salėje 6-7 v. v. berniukai iki 14 metų, 7-8 v. mergaitės, 8-9 v. jauniai ir vyrai; penktadieniais James Cullan mokykloje (Willard ir Annette) 7-9 v. jauniausi krepšininkai.

Sąjungos suvažiavime dalyvaus 3 Vyčio klubo atstovai: P. Berneckas, J. Gustainis ir S. Krašauskas.

Mergaitės pradėjo krepšinio pirmenybes. CYO pirmenybėse jos (12-14) pralaimėjo pirmąsias rungtynes 18:12. Žaidė: Ąžuolaitė 8, Dūdaitė 2, Valiukaitė 2, Žukauskaitė, L. Valiukaitė, Matulaitytė, Matulaitytė. Mergaitės (14-16) pralaimėjo 18:16. Žaidė: G. Žukauskaitė, Valiukaitė, Underytė, Matulaitytė, Ąžuolaitė, Kristina. **A. S.**

Mergaitės ir berniukai, nejaunesni kaip 10 metų, kurie norėtų Vyčio klube žaisti krepšinį, prašomi užsiregistruoti pas Joną Žuką tel. 255-6909 arba pirmadieniais 7 v.v. ateiti į Prisikėlimo salę (įėjimas iš kiemo pusės).

ŠYPSENOS

Tarp draugų

— Gydytojas griežtai uždraudė mano žmonai gaminti valgius.

— Tai ką, ar ji sirguliuoja?

— Ne ji, bet aš sergu.

• Jei žmonės ir šiuo metu būtų pasilikę urvuose, jiems dabar nereikėtų urvų apsisaugoti nuo atominių radioaktyvinių dulkių.

• Sovietijoj pagarsėjo moteris, lėkdama raketa apie žemę, gi Anglijoj pagarsėjo ir kita moteris, apie kurią, kaip raketos, sukosi ministeriai.

Dovanos iš abiejų

V. Vokietijoje buvo nuteistas šnipas Felfe, kuris tarnavo V. Vokietijos saugume ir kartu dirbo sovietams. 1961 m. jam suejo dešimties metų sukaktis saugumo tarnyboje. Ta proga iš sovietų jis slaptai gavo 2.000 markių dovanų, o vokiečiai įteikė jam šv. Jurgio medalį su įrašu: "Už gerą tarnybą". Tik vėliau teisme paaiškėjo jo ta "geroji tarnyba"...

• Ne žvirbliai esame — turime žmoniškai elgtis (dr. J. Adamavičius). **Parinko Pr. Alš.**

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814
2483 LAKESHORE BLVD. W., TORONTO 14, ONT.
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV
• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMAŠINŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAISYMAS, GREITAS ir SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001
BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

CLEAR-VISION
Tel. 532-7733
— TV-HI-FI —
Taisom ir parduodam prieinamom kainom televizijos priimtuvus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus
1613 DUNDAS Street West

FB
231-6226
231-2661
Frank Barauskas, F.R.I.
REALTOR • INSURANCE
3282 BLOOR STREET WEST
ISLINGTON (6 Points Plaza)

BEST ELECTRIC
NUO LŲSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIORA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

A & B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO
MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

Notaras
A. Liūdžius, B.L.,
47 Howard Park Ave.
(Toronto-Dominion Bank pastatas)
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

MEDUS — reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Visų šventųjų ir Vėlinių pamaldos bus sekančia tvarka: trečiadienį, lapkričio 1 d., Visų Šventųjų šventės vakare 7.30 v. Mišios ir mirusiųjų prisiminimas; ketvirtadienį, lapkričio 2 d., pamaldos 7.30 ir 9 v. ryto. Vėlinių vakare jokių pamaldų nebus.

— Anapilio sodyboje reikia kelių darbininkų. Kreiptis naujuoju Anapilio telefonu 279-8628 arba į kleboniją. Naujajai statybai aukojo: J. Mažeika $125, A. Josiukas $100, S. Olekienė $25.

— Praėjusį pirmadienį iš par. bažnyčios palaidotas a.a. inž. Julijonas Šalkauskis. Velionies palaikai pervežti iš Floridos, kur jis nuolat gyveno. Velionies žmonai, broliui archit. Algirdui Šalkauskiui ir visiems giminėms gili užuojauta.

— Šis penktadienis — lapkričio pirmasis. Pamaldos 7.30 ir 8 v. ryto, ir 7.30 v. vakaro.

— Prasidėjus sekmadieniais par. choro repeticijoms, par. salė sekmadieniais po pamaldų bus rezervuojama parapijos reikalams. Įvairiems kitiems perengimams sekmadieniais salė bus gaunama tik nuo 3 v. p.p.

— Pamaldos: šį trečiadienį 7.30 v. r. už a.a. Tomą Trečioką, o 7.30 v. vak. už a.a. Juozą Dementavičių ir a.a. Petrą Zakarauską; ketvirtadienį: 7.30 v.r. už Radzevičių-Korsakų šeimos mirusius, o 9 v.r. už a.a. Raimundą Laurinavičių; penktadienį 7.30 v.r. už a.a. Magdaleną Kovalskienę; šeštadienį 8 v.r. už a.a. Joną Grikenį ir 9 v. už a.a. Karoliną Navickienę; sekmadienį: 10 v. už a.a. Julių Drabato, 11 v. Katelių šeimos intencija ir 12 v. už Bronę ir Joną Barcevičius.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Penktadienį, 6.30 v.v., konfirmandų pamoka.

— **Pamaldos šį sekmadienį įvyks 1.30 v.p.p.,** t.y. neįprastu laiku (9.30 v.r.). **Priežastis: 10.15 v. ryto kun. Alg. Žilinskas turi sakyti pamokslą Kristaus liuteronų bažnyčioje Agincourte. Kun. A. Žilinsko jurisdikcijoje šiuo metu yra 17 liuteronų parapijų, kurių trys laiko pamaldas apie 10 v.r. Kadangi koordinatoriaus pareigose jūsų kunigas bent kartą metuose turi sakyti pamokslus Toronto Liuteronų Suvienytose Parapijose, lietuviai parapijiečiai prašomi reikalą suprasti. Šį rudenį TLSP vienete yra atstovaujami visi trys Kanados liuteronų sinodai, todėl nors tiesiogiai kun. Žilinskas dirba su minėtu vienetu, praktiškai jis turi dirbti su visomis 42 parapijomis ir yra oficialus visų trijų sinodų liuteronų atstovas ekumeniniuose reikaluose Toronte.**

— Pamaldos lapkričio 12 d. vėl bus įprastu laiku — 9.30 v. ryto.

— Visi parapijiečiai skatinami grąžinti užpildytus 1973 m. pažadus šį sekmadienį, lapkričio 5 d., 1.30 v. p.p. arba lapkričio 12 d., 9.30 v. r. Ypatingai visi prašomi atkreipti dėmesį ne tik į finansinį pažadą, bet taip pat pažadėti savo sugebėjimus bei laiką įvairiose kortelėje pažymėtose vietose.

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios trečiad., 7.20 v. — už a. a. S. Butkienę, užpr. A. Pakarnienės; 8 v. — už a.a. E. Radvanskienę, užpr. J. G. Kaulių; 8.20 v. — už a.a. E. Norvaišienę, užpr. A. N. Kulpavičių; 7.30 v. už visus parapijos mirusius ir pavestus Vėlinių novenoje; ketvirtad., 7.30 v. — už a.a. Vl. Merkelienę, užpr. A. D. Baziliauskų; 8.20 v. — už a.a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės; penktad., 8.20 v. — už a.a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės; 7.30 v.v. — už a.a. Pr. Mačiulaitį, užpr. p. Baltramonienės; šeštad., 8.30 v. — už a.a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės; 9 v. — specialia int., užpr. J. S. Danilevičių; sekmad., 9 v. — už a.a. Romą Kalantą ir kt., žuvusius už tautos laisvę, užpr. O. Venskaitienės; 10 v. — už a.a. Vl. Braziulį, užpr. H. E. Stepaičių; 11.15 v. — už a.a. M. Dervinį, užpr. S. Dervinienės; 12.15 v. — tretininkų int.

— Tradicinis parapijos mirusių prisiminimas Vėlinių išvakarėse — šį trečiadienį, 7.30 v. vakaro — Mišios, išpažintys, Komunija ir specialios pamaldos su pamokslu.

— Mišios Vėlinių dieną: 7.30, 8, 8.30 ir 9 v. ryto. Vakare pamaldų nebus.

— Vėlinių novenos Mišios aukojamos per visą lapkričio mėn. 8 v. r.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — šią savaitę; Mišios, išpažintys ir Komunija — 7.30, 8 ir 8.20 v. ryto ir 7.30 v. vak. Ligoniai ir seneliai sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus.

— Bendra parapijos choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v.; atskira moterims — sekmadienį po Sumos. Choro arbatėlė nukelta po N. Metų.

— Padėka T. Ged. Kijauskui, S.J., už pamokslą ir talką bažnyčioje praėjusį sekmadienį.

— Lankomos šeimos High Park ir Weston rajonuose.

— Pirmosios Komunijos ir religijos pamokos vaikams — kas sekmadienį po 10 v. Mišių Liet. Vaikų Namuose.

— Pensininkų laisvavakaris — lapkričio 8, trečiadienį, 6.30 v.v. Parodų salėje.

— Religijos kursas suaugusiems prasidės lapkričio 15 d.

— Padėvėtus, iš mados išėjusius ir nebenaudojamus drabužius, baltinius, apavą ir kitus daiktus, tinkamus išpardavimui, nuo ateinančios savaitės prašom gabenti į par. raštinę. Kas negali atgabenti, prašom paskambinti į raštinę, ir jie bus paimti iš namų. Išpardavimas bus gruodžio 2 d.

Sol. G. Čapkauskienė iš Montrealio atliks meninę programą gruodžio 3 d. Prisikėlimo par. salėje rengiamame koncerte-minėjime, kuriame bus išryškinta arkiv. Jurgio Matulaičio reikšmė lietuvių tautai. Apie arkiv. J. Matulaitį, kaip kandidatą į šventuosius, kalbės kun. prof. St. Yla.

A.a. inž. Julijonas Šalkauskis, 74 m., mirė Floridoj spalio 26 d. Velionies žmonos pastangomis jo kūnas lėktuvu atgabentas į Torontą ir palaidotas iš Šv. Jono Kr. liet. bažnyčios lietuvių kapinėse. Velionis buvo šiaulietis, kilęs iš gausios šeimos. Inžinerijos mokslus baigė Vokietijos universitetuose. Lietuvoje tarnavo kelių departamente. Toronte gyvena velionies brolis archit. Algirdas Šalkauskis su šeima.

Ona Jonaitienė, liet. kat. moterų veikėja, buvusi keletą savaičių Toronto moterų ligoninėje, grįžo į namus.

Stasys Jokūbaitis, visuomeninink as ir šaulių veikėjas, ateinančiuose miesto valdybos pareigūnų rinkimuose kandidatuoja į švietimo vadybą (Board of Education). Jo rinkiminė apylinkė yra Ward 2 — Parkdale rajonas.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ar vienas ir virtuvė be baldų. Skambinti po 6 v. vakaro. Tel. 532-6020.

KAS NORĖTŲ apie lapkričio 10 d. važiuoti į Miami Beach Floridoj ir gali vairuoti automobilį, prašau skambinti tel. 535-4438.

PARDUODAMI įvairaus dydžio (2,5 ir 4 akrų) vasarnamiams sklypai ant Whitefish ežero kranto. Gražus ir žuvingas ežeras, kuris jungiasi su kitais dviem ežerais. Nuo Toronto 125 mylios, o nuo greitkelio — 2. Skambinti tel. 767-8711.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 839-4894. KAZYS CIBAS.

MORTGIČIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgičius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronte.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

PARDUODU MEDELIUS gyvatvorėms. Skambinti telefonu 233-1732.

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor-Durie gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

KLEVELANDO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "GRANDINĖLĖ"

Visi maloniai kviečiami dalyvauti šiame "Grandinėlės" koncerte.
Mergaičių choro "Aidas" tėvų k-tas

atvyksta į HAMILTONĄ
lapkričio 19, sekmadienį,
SU VISAI **nauja** PROGRAMA.
LIETUVIŠKŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ AMBASADORĖ
• 1970 m. Pietų Amerikoje, 1972 m. Europoje •
Vieta: Mohawk College auditorija, 135 Fennell Ave. W.
Pradžia: 3 v.p.p. punktualiai

BILIETAI GAUNAMI: Toronte — Sv. Jono Kr. parapijos kioske pas V. Aušrotą; Prisikėlimo parapijoje — pas A. Ulbą, tel. 491-5159; pas T. Staniulį, tel. 533-6074; **Londone** — pas I. Daniliūnienę, tel. 438-7694; **St. Catharines** — pas S. Zubricką, tel. 934-4613; **Delhi-Tillsonburge** — pas E. Augustinavičienę, tel. 582-2357; **Hamiltone** — pas P. Grybą, tel. 529-6541 ir sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Paštu galima irgi užsisakyti rašant: P. Grybas, 61 Magill St., Hamilton, Ont.

BILIETŲ KAINOS: $4, $3, $2, o vaikams ir studentams — pusė kainos. Prašome bilietus įsigyti iš anksto.

Kviečiame visus atsilankyti į taikomosios dailės parodą Prisikėlimo par. Parodų salėje. Atidarymas-kavutė lapkričio 4, šeštadienį, 3 v.p.p. Parodoje dalyvaus su keramikos darbais: G. Balsienė, V. Balsienė, S. Pacevičienė, G. Valiūnienė, su gamtinės medžiagos išdirbiniais A. Abromaitienė ir kitos. Paroda bus atidaryta šeštadienį 3 v. p. p. — 6 v.v., sekmadienį po 10 v. Mišių iki 2 v. p.p. Atsilankę galėsite apžiūrėti ir nusipirkti artėjančiom šventėm tinkamų dovanų. **KLKMD Prisikėlimo parapijos skyrius**

Pamaldos lietuvių kapinėse bus šį sekmadienį, lapkričio 5 d., 3 v.p.p. Jei bus gražus oras, bus laikomos Mišios ir dalinama Komunija. Lietaus atveju pamaldos bus trumpinamos — vietoje Mišių bus bendras mirusių prisiminimas. Po to bus šventinami nauji paminklai. Primenama automobilių vairuotojams laikytis tvarkos ir nepalikti automobilių Dickson Rd., nes tai trukdo judėjimą ir kelia vietinių gyventojų nepasitenkinimą.

Vl. Pūtvio šaulių kuopa lapkričio 5, sekmadienį, 5 v. p.p., Šv. Jono Kr. par. salėje, šaukia susirinkimą. Jame bus: pranešimas iš ideologinės šaulių stovyklos Kennebunkporte, svarstomi kuopos einamieji reikalai. Bus rodomas filmas iš kuopos gyvenimo, daroma bendra šaulių kuopos nuotrauka. Po to — vakutė. Šauliams ir šaulėms dalyvavimas privalomas. Turintieji uniformas dalyvauja uniformuoti. Kviečiami svečiai ir norintieji būti šauliais. **Valdyba**

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto skyriaus metinis narių susirinkimas bus lapkričio 10, penktadienį, 7.30 v.v. punktualiai, Lietuvių Namų patalpose (Bloor St. W. — Alhambra). Visi architektai ir inžinieriai, registruoti ir neregistruoti, prašomi dalyvauti. **Valdyba**

KLK Moterų Dr-jos centro valdyba rengia simpoziumą lapkričio 12, sekmadienį, 4.30 v. p.p., Prisikėlimo parapijos auditorijoje. Visos moterys, studentės, studentai ir XIII-tos klasės jaunimas maloniai kviečiami atsilankyti. Simpoziumo tema: "Kodėl jaunimas bėga iš namų?" Dalyvauja: S. Butkevičienė — sociologė, G. Juozapavičiūtė — sociologė, J. Gotceitaitė-Ehlers — psichologė, E. Krikščiūnienė — pedagogė, G. Paulionienė — pedagogė, A. Paškauskas — med. studentas, R. Petrauskas — psichologas, sesuo Marija-Teresė — psichologė; moderatorė — A. Sungailienė. Po simpoziumo — vaišės, loterija. Laukiam!

KLKMD centro valdyba

"Dainos" pirmasis šio rudens susirinkimas bus lapkričio 12 d., 3 v.p.p., pas narę V. Rasiulienę, 162 Exbury Rd., Downsview, Ont. Tel. SH 1-0895. Visas nares ir šalpai prijaučiančias kviečiame atsilankyti. **Valdyba**

Dail. Vyt. Kasiulio dailės paroda rengiama Toronto Prisikėlimo par. Parodų salėje lapkričio 25 d. Atvyks iš Paryžiaus ir pats dailininkas.

Jungtinį rudens balių Lietuvių Namuose lapkričio 25 d. ruošia Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopa ir sporto klubas Vytis. Šokiai bus paįvairinti menine programa, loterija ir pan. Šokiams gros estų orkestras. Pradžia — 7 v.v.

"Gintaro" koncertas - balius, numatytas šį šeštadienį Lietuvių Namuose, dėl susidėjusių nepalankių sąlygų, neįvyks. Atsiprašome visus Toronto lietuvius, ypač "Gintaro" bičiulius-rėmėjus. **"Gintaras"**

Toronto Lietuvių Bendruomenės dramos mėgėjų grupė,
daugumos tautiečių prašoma, pakartos
LINKSMĄJĄ KOMEDIJĄ
TEODOLINDA
lapkričio 5, sekmadienį, 6.30 v.v.,
PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE
Įėjimas — laisva auka

Ateitininkų Federacijos taryba posėdžiavo spalio 28-29 d.d. Prisikėlimo par. posėdžių kambaryje. Posėdžiams pirmininkavo kun. G. Kijauskas, SJ. Dalyvavo: Federacijos vadas prof. J. Pikūnas, dvasios vadas kun. St. Yla, adv. P. Žumbakis, E. Sužiedėlis, p. Baltakis, stud. sąjungos pirm. V. Narutis, moksleivių sąjungos pirmininkė E. Razgaitytė, P. Alšėnas, L. Gustainytė, G. Juozapavičiūtė, V. Kliorys, V. Kolyčius ir kt. Kaikuriuose posėdžiuose dalyvavo ir torontiečiai sendraugiai — "Ateities" red. kun. J. Staškus, pirm. Vyt. Aušrotas, J. Jasinevičius, A. Saulis. Trys pastarieji rūpinosi svečių globa, vakariene. Posėdžiuose kun. St. Yla pateikė svarstymams dabarties ateitininkų misijos klausimą, E. Sužiedėlis ir G. Juozapavičiūtė padarė pranešimus apie studentų veiklos gaires, prof. J. Pikūnas referavo apie ideologinius leidinius. Sekmadienį, po 11 v. pamaldų, Parodų salėje buvo surengtas simpoziumas, kuriame padarė pranešimus **kun. St. Yla, E. Razgaitytė,** V. Narutis, prof. J. Pikūnas. Pirmininkavo Federacijos tarybos pirm. kun. G. Kijauskas, SJ.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame mūsų motinoms, brolienei p. Gr. Strimaitienei, visoms kitoms ponioms bei panelėms rengėjoms ir viešnioms iš Toronto, Hamiltono, JAV ir visur kitur už suruoštą mums tokį gražų niekad nepamirštamą priešvestuvinį pobūvį, už gražias ir brangias dovanas.

Dėkingi visoms —
Sharon ir Kastytis Strimaičiai

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos abiturientams spalio 28 d. vedėjo J. Andrulio namuose buvo surengtas išleistuvinis pobūvis. Jam vadovavo pats šeimininkas. Sveikinimo žodį švietimo tarybos vardu tarė kun. J. Staškus, pavadavęs kun. P. Ažubalį, tėvų komiteto — jo pirm. V. Stabačinskas, kuris abiturientams išdalino ir dovanas — čikagiškį metraštį, kuriame figūruoja ir torontiečiai abiturientai. Pastarieji mokyklos vedėjui taipgi įteikė dovaną — metraštį su savo parašais. Be to, abiturientams buvusios auklėtojos L. Nakrošienė ir A. Kuolienė įteikė tos laidos nuotraukas. Specialios dovanos susilaukė St. Dabkus už puikias nuotraukas bei uolų fotografavimą mokyklos mokinių. Po oficialiosios dalies visi jaukiai pasivaišino.

RINKIMAI NEIŠRYŠKINO LAIMĖTOJO

Kanados federacinio parlamento rinkimai kraštui atnešė mažumos vyriausybę. Negalutiniais duomenimis, premjero P. E. Trudeau liberalai parlamentan pravedė 108 atstovus, R. Stanfieldo konservatoriai — 107, D. Lewis socialistai — 32, R. Caouette kreditistai — 15. Šį sąrašą papildo du išrinkti nepriklausomi kandidatai. Rezultatai dar gali šiek tiek pasikeisti, kai bus perskaityti balsai kaikuriose rinkiminėse apylinkėse, bet jie liudija didelį liberalų kritimą Ontario ir vakarų Kanados provincijose. 1968 m. rinkimus P. E. Trudeau buvo laimėjęs su 155 atstovais.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, **tel. 279-4371**)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą. • Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. • Savininkai: **A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas**

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO **Tel. 535-1258**
• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
• — *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* — •
• — *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* — •

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Metinis, visuotinis parapijiečių susirinkimas bus gruodžio 10 d., po 11 v. pamaldų, par. svetainėje. Visi parapijiečiai kviečiami atsilankyti ir tarti savo žodį mūsų parapijos ateities reikalų tvarkyme. Kai pasiūlytieji kandidatai mato aplink save nedidelį būrelį parapijiečių, ima ir atsisako. Būtų visai kas kita, jeigu susirinkime dalyvautų apie 200. Tada tikriausiai niekas nedrįstų atsisakinėti ir jaustų pareigą savo parapijai ir parapijiečiams. Turėsime išrinkti du naujus par. k-to narius vietoje V. Markausko ir K. Rašytinio, kurie šiemet baigia savo 3 metų terminą.

— Šeštadienį, lapkričio 11 d., 7.30 v.v., mūsų par. svetainėje įvyks metinė loterija ir vakarienė. Parapijiečiai yra prašomi nepraleisti progos ir atsilankyti į šį įdomų pobūvį. Gros gerai pažįstamas ir mėgstamas Mr. Cap orkestras iš 5 asmenų. Patartina bilietus įsigyti iš anksto. Norintieji rezervuoti sau stalą iš 10 asmenų, gali tai dar padaryti, nes nevėlu, bet nelaukite paskutinės dienos. Dalyvaukite vakarienėje ir loterijoje — gal ir tapsite laimingaisiais.

— Kurį laiką mūsų šventovės garsiakalbiai buvo "sušlubavę". Dabartiniu metu visi nesklandumai pašalinti, ir girdima gana aiškiai.

— Ateinančių metų mūsų parapijos finansinė sąmata yra panaši į šių metų. Didesnių pakeitimų nėra numatyta.

— Parapijos k-to nariai V. Markauskas, K. Rašytinis ir A. Šmitas sutvarkė bei pagražino mūsų svetainės barą.

— N. Gray-Gudžiūnaitė su savo vyru ir naujagime dukrele aplankė savo tėvelius, gyvenančius Montrealyje.

— Mūsų par. metinei loterijai aukojo: Sv. Onos Dr-ja — $50, M. Dailida — $50, Kalpokai — stalinę lempą, Asipavičiai — 2 bonkas gėrimų, Kalakauskai — indą punčui, Gudžiūnai — įdomų padėklą. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

— Parapijiečiai ar jų pažįstami, kurie dar neskaito pačio didžiausio Kanados lietuvių laikraščio "TŽ", turėtų artimiausiu laiku tai padaryti. Paskambinkite telefonu 351-2199 ir gausite keletą egzempliorių nemokamai susipažinimui su minimu laikraščiu.

— Jau anksčiau mūsų klebonas pamokslo metu yra kreipęsi į savo parapijiečius, prašydamas Mišių laike visus tikinčiuosius sėsti arčiau altoriaus ir tuo giliau įsijungti į šv. Mišių auką. Bet kažkodėl dauguma tebesėdi viduryje ir net gale, palikdami priekį tuščią. Ypač tai krinta į akis laidotuvių metu, kai karstas stovi priekyje, apsuptas tik būrelio artimųjų, o visi kiti sėdi viduryje ar net gale bažnyčios.

— Labai malonu, jog nuo praėjusios savaitės mes, montrealiečiai, "T. Ž." pradėjome gauti penktadienį, o šios savaitės gavome ketvirtadienį. Anksčiau gaudavome tik pirmadienį ar antradienį. **K. A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Parapijos komiteto buvo suruošta graži vakarienė ir klebono kun. J. Kubiliaus sutiktuvės. Įdomi programa, gausi ir turtinga loterija, baras ir muzika sutraukė daug dalyvių.

— Lietuvoje mirė Albino Blauzdžiūno tėvas Vaitiekus. Gedulingos Mišios už velionį bus atlaikytos lapkričio 18 d., 8.30 v.r.

— Spalio 29 d. po 10 v. Mišių seselių patalpose įvyko ateitininkų moksleivių susirinkimas.

— Lapkričio 2 d. — Vėlinės. Vakare 7.30 v. Mišios ir Libera už mirusius.

— Penktadienį — pirmasis mėnesio penktadienis. Vakare 7.30 v. bus šv. Mišios, pasiaukojimas, litanija ir palaiminimas.

— Anthony Pakulis įteikė vokeliais už visus metus $55, paaukojo parapijai $10, sumokėjo par. mokestį $10, įteikė biuletenio siuntinėjimui $5 ir užprašė Mišias už savo mirusius tėvus bei gimines. Alf. Mileris paaukojo parapijai $25, sumokėjo par. mokestį $10, paėmė loterijos knygutę ir aukojo Mišioms už savo mirusius tėvus ir kitus gimines. V. Padvaiskienė, įteikdama dovaną loterijai, paėmė loterijos knygutę ir sumokėjo par. mokestį. Vertingų dovanų loterijai įteikė: Schenley Distilleries per p. Žukauską, P. Adamonis, A. Mockus, P. Kvietkauskas, J. Šveikauskai, P. Jurkienė, S. Kęsgailos, Jungmeisterių šeima, A. Ališauskas. Sekmadienių vokeliais įteikė: M. ir E. Vaicekauskai $10, Henry Cote $10, A. Kilčius $7, J. Mališka $5, A. Rudytė $5, A. Viskantas $5, P. Barteška $5.

Atvykusiųjų iš Lietuvos menininkų koncertas, įvykęs Montrealyje spalio 13 d., nepasižymėjo nei meniniu, nei aplamai kultūriniu pajėgumu. Beveik visą programą atliko solistai — Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas. Jų lygis — vidutinis. Pasirinkta programa buvo labai populiari, taikyta auditorijai, kuri, paminėjus pypkę, senbernį ar panašius išsireiškimus, prapliumpa juokais ir tik laukia panašaus žanro dainelių. Jų repertuaras buvo taip pat gana ryškaus politinio atspalvio. Vos trejetą kūrinių atlikę Regina ir Pranas Tamošaičiai, kanklininkė ir birbynininkas, pasirodė kaip gabūs ir puikiai pasiruošę savo srities menininkai. Gaila, kad programoje jiems tebuvo skirta taip mažai laiko.

Šeštadienio vakarą puošnioje Claude Champagne koncertų auditorijoj įvykęs tų pačių menininkų koncertas drauge su kitais baltiečiais buvo tikras politinis manevras tiek programos, tiek ir publikos atžvilgiu. Ten mūsų dainininkai dainavo daug rusiškų dainų, o didelę publikos dalį sudarė specialiu Murray Hill autobusu atvežti rusų ekskursantai.

Montrealyje šiais metais jau nepirmą kartą mėginama patraukti publiką kultūriniais renginiais iš okupuotos Lietuvos, kurie yra menko meninio lygio, jeigu iš viso apie meną galima kalbėti (čia turiu galvoje vasaros metu rodytus filmus, kurie sukėlė daugiau pasibaisėjimo, negu pasigrožėjimo). Tenka stebėtis, kad kaikurie mūsų kultūrininkai ir visuomeninink ai angažuojasi tokio menko lygio renginiams. Taip pat tenka apgailestauti, kad okupuotos Lietuvos kultūrininkai neatsiunčia pajėgių ir pirmaeilių menininkų, nesurištų su propaganda, kurių nebūtų gėda paklausyti mūsų jaunimui ir kurie pajėgtų duoti ką nors naujo ir kūrybingo mūsų išeivių kultūriniam gyvenimui. **Stb.**

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. **727-3120**
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių. atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų ir kito turto apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.